

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Свято

Що вони знають про себе самих

СТОР. 7

Стихія

Кінець світу настав раніше

СТОР. 12

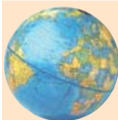

Власність–2012

Як «ексклюзивна приватизація» усуває конкурентів...

СТОР. 14–15

№ 231 (5481) СЕРЕДА, 5 ГРУДНЯ 2012 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

У Туркменістані — саміт СНД

Президент України Віктор Янукович перебуває з робочим візитом у Туркменістані, де відбувається чергове засідання Ради глав країн—учасниць Співдружності Незалежних Держав. **Про це повідомляє прес-служба глави держави.**

Окремі питання, які розглядатимуть під час засідання Ради глав держав СНД, актуальні для України. Ідеться, зокрема, про оголошення 2013-го Роком екологічної культури й охорони навколишнього середовища в СНД і про підготовку до святкування 70-ї річниці Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років. Крім того, очікується підписання низки документів, спрямованих на розвиток співробітництва в рамках Співдружності.

SOS!

Запорізький феросплавний завод оголосив про повну зупинку потужностей

Остання плавка завершилася в ніч на 2 грудня, а далі розпочався технологічний процес погашення печей і консервації виробничих потужностей. Голова правління ПАТ «Запорізький завод феросплавів» Павло Кравченко так пояснив ситуацію на підприємстві: «Попри прямі вказівки Президента, два рішення Кабінету Міністрів та безліч нарад, де йшлося про необхідність підтримки феросплавної галузі шляхом надання феросплавникам тарифу, аналогічного тому, за яким електроенергія постачається на експорт — нашим конкурентам, жодних конкретних кроків зроблено не було. У результаті — ми після роботи в жовтні та листопаді собі на збиток (його сума — близько 20 мільйонів гривень) з 1 грудня змушені були зупинити виробництво».

СТОР. 13

Я ВАМ ПИШУ...

Зомбують на депресію

Хоч як гнула мене доля, але я завжди старалась бути оптимісткою. Однак останнім часом неможливо дивитися випуски теленовин: скрізь один негатив, ніби у нашому житті немає приємних радісних подій, людей залякують епідемією грипу (щоб купували більше медикаментів і давали виручку аптекам), залякують кінцем світу, показують жахливі вбивства... Але ж для кримінальних новин є спеціальні випуски!

А в новинах, на мою думку, повинно бути більше аналітики, економіки, позитивних прикладів, як наші співвітчизники долають кризу, як наша країна співпрацює зі світом тощо. Але над такими передачами журналістам треба добре попрацювати. Про кримінал же розповідати легше. Не зомбуйте на депресію нас, шановні тележурналісти, бо нам, пенсіонерам, і без ваших випусків новин нелегко.

Любов ПАНФІЛОВА.

Рівне.

Бюджет під ялинку — зростання ВВП...

Парламентська хроніка
Ранкове засідання
4 грудня

Учора Верховна Рада прийняла в першому читанні поданий Кабінетом Міністрів законопроект про Державний бюджет України на 2013 рік. Документ представляв перший заступник міністра фінансів Анатолій М'ярковський. Уряд стверджував, що бюджет гарний, реальний і оптимістичний. Натомість чимало депутатів вважали документ економічно не обґрунтованим і антисоціальним. Остаточно затвердити фінансовий кошторис країни народні обранці планують у четвер, 6 грудня, ще нинішнім складом парламенту. Щоб країна увійшла в новий рік із новим бюджетом.

СТОР. 2

Володимир Наконечний, Тамара Єгоренко, Олександр Єгоров.

Юрій Одарченко, Сергій Веліжанський, Андрій Павловський.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПОДІЇ

Акція «Я хочу жити!» зібрала кошти на переобладнання «швидких»

Майже 120 тисяч гривень зібрали у Тернополі під час благодійної акції «Я хочу жити!». Її організували міська рада, міська організація товариства Червоного Хреста та медіа-корпорація РІА.

Останній «акорд» в акції поставили минулої неділі 200 волонтерів — школярі, пластуни, члени організації «Студентська республіка». Вони із скриньками стояли під храмами міста після богослужіння. Зібрали понад 16,5 тисячі гривень.

Кращих учасників акції відзначать 5 грудня — у День волонтера. Організатори благодійного проекту мали на меті закупити автомобілі «швидкої допомоги», парк яких у Тернополі зношено на 70 відсотків, але це виявилося не під силу. Одне авто коштує понад 200 тисяч гривень. А от оновити «начинку» кількох машин таки вдасться, **повідомляє наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

З благополуччям у Києві гірше, ніж у Бангкоку, але краще, ніж в Єревані

Програма ООН щодо населених пунктів представила доповідь про рейтинг міст з точки зору їх добробуту. В доповіді «Добробут міст світу 2012/13» було закладено не тільки економічні показники розвитку міст, а й інші життєво важливі аспекти, такі як якість життя, належна інфраструктура, соціальна справедливість, екологічна ситуація та розширення суспільних благ і консолідація прав усіх членів громад.

За цими індикаторами найблагополучнішими містами світу є Відень, Нью-Йорк, Торонто, Лондон, Стокгольм, Гельсінкі, Дублін, Осло і Париж. Замикає першу десятку Токіо.

Київ у цьому списку, **повідомляє УНН**, на 34-му місці після Бангкока. Москва — на 25-му місці між Сеулом і бразильським містом Сан-Паулу. Єреван — на 36-му перед Пекіном.

КОРОТКО

■ В Умані, під час несанкціонованих земляних робіт пошкоджено газопровід середнього тиску. Майже 200 житлових будинків залишилися без газу, **інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ Якщо вірити Міненерго, за 10 місяців нинішнього року Україна збільшила експорт електроенергії на 62 відсотки **(УНН).**

■ Державна податкова служба у своєму повідомленні нагадала, що з дитячих новорічних подарунків, придбаних компаніями за рахунок власних коштів для дітей своїх працівників, вартістю до 536,5 грн., податок на доходи фізичних осіб не стягується **(УНІАН).**

■ Аграрії Вінницької області завершили збирання цукрових буряків. Валовий збір коренеплодів становить 2,7 млн. тонн, що на 11,67 відсотка менше від минулорічного показника **(«АПК-Інформ»).**

У 2013 році уряд збирається підняти прожитковий мінімум на 81 гривню *(«Українські новини»)*

Бюджет під ялинку — зростання ВВП...

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 4 грудня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Перед та під час розгляду в сесійній залі проекту держбюджету пристрасті зашкалювали. Під час виступів від фракцій Арсеній Яценюк від імені опозиційних фракцій «БЮТ-«Батьківщина» та «НУ—НС» заявив, що нинішній склад парламенту не має морального права ухвалювати державний кошторис на наступний рік, а уряд, який уже пішов у відставку, навіть не мав права вносити його проект. Комуністи заявили, що не голосуватимуть за бюджет, оскільки цей документ, за словами Петра Симоненка, є «антисоціальним», у ньому скасовуються всі пільги для соціально не захищених категорій громадян.

Коли глава парламенту Володимир Литвин оголосив про представлення проекту держбюджету-2013, Сергій Сас («БЮТ-«Батьківщина») звернув увагу на те, що за Конституцією наслідком відставки Прем'єр-міністра є відставка уряду. А за Регламентом розгляд проекту закону про держбюджет припиняється і має відновитися після сформування нового складу Кабміну. На це В. Литвин повідомив, що мав розмову з урядом, депутатами і юристами, але однозначного трактування з цього приводу немає. Позиція уряду полягає у тому, що він подав проект бюджету ще до його відставки.

Доповідаючи внесений урядом проект бюджету-2013, перший заступник міністра фінансів Анатолій М'ярковський зауважив, що при підготовці бюджету уряд взяв за основу такий сценарій розвитку економіки, що передбачає зростання ВВП на 3,4% та зростання споживчих цін на 4,8%. При формуванні дохідної частини враховано розширення джерел доходів за рахунок введення в дію з 1 січня податку на нерухоме майно, а також віднесення плат за ліцензію, сертифікацію до джерел доходів місцевих бюджетів, зниження ставок податку на прибуток з 21 до 19%, надання державної податкової соціальної пільги, а також урахування податкового кредиту при визначенні оподаткування фізичних осіб. Порівняно з варіантом документа, запропонованим у вересні 2012, дохідну частину бюджету зменшено.

Загальний обсяг видатків на надання кредитів заплановано в сумі 424 млрд. грн., у тому числі, на пенсійне забезпечення — 8,7 млрд. грн., на допомогу сім'ям з дітьми, інвалідам з дитинства — 9,3 млрд. грн., на нові розміри мінімальних зарплат — 9,8 млрд. грн. Витрати на Пенсійний фонд плануються в сумі 83,2 млрд. грн., що на 18,7 млрд. грн., або на 29%, більше, ніж у 2012 р.

Голова Комітету Верховної Ради з питань бюджету Валерій Баранов (фракція Народної партії) повідомив, що в членів комітету не було можливості проаналізувати текст проекту бюджету та

Петро Писарчук, Юлія Ковальова.

його показники і надати належну оцінку стану врахування положень Основних напрямків бюджетної політики (Бюджетної резолюції) відповідно до Бюджетного кодексу. Однак неприйняття закону про держбюджет-2013 до початку нового року, за його словами, матиме негативні наслідки. Бо, по-перше, діятимуть межі, визначені в статті 41 Бюджетного кодексу, зокрема, проведення поточних видатків, фінансування захищених статей відбуватиметься на рівні не більше, аніж 1/12 обсягу призначень 2012 року. По-друге, буде заборонено збільшувати капітальні видатки, видавати кредити з бюджету, а також не підвищуватимуться соціальні стандарти і гарантії. По-третє, державні запозичення можуть спрямовуватися лише на погашення держборгу, а державні гарантії не надаватимуться. Окрім того, буде зупинено процес затвердження місцевих бюджетів, оскільки це напряму залежить від визначення міжбюджетних трансфертів у законі про держбюджет.

Під час обговорення Владислав Лук'янов запевнив, що проект держбюджету-2013 має реалістичний характер. Відставлений уряд мав прозвітувати про свою діяльність та про виконання цьогорічного бюджету, а доповідати проект бюджету мусять Прем'єр-міністр і міністр фінансів, а не заступник міністра, вважає заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко. Він також звернув увагу на те, що в законопроекті на тлі зменшення соціальних показників закладено збільшення видатків на утримання силових структур: прокуратури — майже на 21%, МВС — на 3,3%, СБУ — 4,8%, а також судової адміністрації. «Соціальним ударом по Збройних силах» і «пожежовибухонебезпечним» назвав проект державного кошторису і регіонал Олександр Кузьмук. Бо в законопроекті передбачається скорочення видатків на будівництво житла для військовослужбовців. «Боляче, що знову не додається селу та на соціальну сферу», — стверджувала Катерина Ващук (Народна партія). Катерина Самойлик (КПУ) звернула увагу на те, що в законопроекті зменшено фінансування освіти та науки на шість мільярдів гривень. А лідер КПУ Петро Симоненко навіть попередив: «Готуйтесь знову до штурму Верховної Ради, бо в бюджеті не фінансуватимуться програми чорнобильців, афганців». Олександр Бондар («НУ-НС») припустив, що урядовий бюджет є одним із фінансових механізмів залучення новообраних депутатів-самовисуванців до фракції Партії регіонів у майбутньому парламенті. Андрій Павловський («БЮТ-«Батьківщина») також розкритикував проект державного кошторису за скорочення соціальних видатків.

За словами Олега Ляшка (позафракційний), законопроект про державний бюджет на 2013 рік — це «бюджет ганьби». «В інших країнах підвищують податки для багатих, а в нас підвищують податки для бідних, адже запровадження 15-відсоткового податку на обмін валюти — це податок на бідних людей», — констатував народний обранець і резюмував, що представлений урядом основний фінансовий документ веде до одного — олігархи стають багатшими, бідні стають біднішими. «Цей бюджет не є бюджетом стимулювання економічного розвитку. Тут немає ніякого зростання видатків на зміцнення енергонезалежності України, на створення робочих місць, у першу чергу для молоді, на кредитування житла для молодих сімей», — додав він. Утім, за його словами, збільшені видатки на органи влади, прокуратуру, а також на міліцію, щоб вона «ретельніше дубасила громадян, які виходять захищати свої права».

Уряд у проекті держбюджету на 2013 рік заклав зростання рівня прожиткового мінімуму до 1108 гривень із 1 січня та до 1176 гривень — із 1 грудня наступного року. Також з 1 січня 2013 року плановано підняти мінімальну заробітну плату на 7% — до 1147 гривень, а з 1 грудня 2013 року ще на 7,5% — до 1218 гривень.

Депутати схвалили проект постанови «Про особливості процедури розгляду і прийняття проекту закону про Державний бюджет України на 2013 рік», запропоновану В. Барановим та В. Лук'яновим, і внесли зміни до календарного плану: вечірнє засідання вирішено не проводити, упродовж двох днів народні обранці опрацьовуватимуть проект бюджету в комітетах, а остаточно його прийняти планують 6 грудня.

Парламент також проголосував за внесення змін до закону про держбюджет-2012, додатково виділивши кошти місцевим бюджетам для фінансування виплат зарплат працівникам бюджетної сфери на 1 мільярд 370 мільйонів гривень. Водночас зменшуються видатки за деякими цільовими державними програмами на понад мільярд гривень. Це дасть змогу уряду до кінця року повністю погасити заборгованості з виплат зарплат бюджетникам.

Депутати вітали з днем народженням Володимира Бондаренка, Юлію Ковальову, Святослава Олійника та Олега Ляшка.

Анна ШЕВЧЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інші фото з цієї події шукайте у фотомагазині на сайті www.golos.com.ua

А ЯК У НИХ

Дефіцит держбюджету Японії у 2012—2013 роках, відповідно, становить 10% і 9% від ВВП, у США — 9% і 7%, в Іспанії — 7% і 6%, у Франції — 5% і 3,5%.

ПРОГНОЗ

**** Прогноз доходів зведеного державного бюджету на 2013 рік становить 463,1 млрд. грн., або 29,4% до ВВП.***

**** Проект держбюджету-2013 передбачає номінальний ВВП — 1 трлн. 576 млрд. грн., зростання ВВП — 3,4%, інфляцію — 4,8%, дефіцит бюджету — 3,2% від ВВП.***

**** Обсяг державних запозичень у 2013 році плановано в сумі 129,4 млрд. грн., зовнішніх — 36,5%, внутрішніх — 92,9%. Державний борг на кінець 2013 року прогнозується у сумі 483 млрд. грн.***

ІЗ ВИСТУПІВ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ (фракція Народної партії):

— П'ять пройдешніх років були насичені гострими дискусіями і політичними протистояннями, мріями і розчаруваннями, перемогами й поразками. Дещо вдалося зробити, багато чого — ні. Власне, все, як і в звичайному житті. Проте можна беззаперечно констатувати лише одне: для багатьох, а, можливо, більшості з нас ці уроки стали важливою частиною біографії, а ще й непростим випробуванням долі. Протягом п'яти років ми всі були колегами. Хтось ставився до іншого, як до друга, хтось — як до товариша, а хтось — як до несимпатичного опонента. Історія — єдиний неупереджений арбітр, і саме історія з часом розставить усе по полицях і всім визначить своє місце. Водночас хочу висловити думку своїх друзів і соратників, що хоч би якими суперечливими і складними були ці п'ять років, усе ж хорошого було більше, ніж поганого. І хто б чого в запалі політичної полеміки не казав, але якісно новий Кримінальний процесуальний кодекс, закони про адвокатуру, про протидію торгівлі людьми, про доступ до публічної інформації, про громадські об'єднання, щодо розвитку відновлювальних джерел енергії, повний комплект для запровадження безвізового режиму для українських громадян, низка інших законодавчих актів — це все-таки здобутки, а не програлини. І усвідомлення їхньої користі, а головне — їхні практичні позитиви, безпосередньо дадуться в знаки.

Хочемо подякувати всім колегам за роки спільної роботи. Особлива подяка апарату Верховної Ради, всім його співробітникам за допомогу і доброзичливість.

А ще ми назавжди збережемо у своїй пам'яті Івана Олександровича Герасимова, Михайла Дмитровича Сироту, Валерія Олександровича Букаєва, Івана Васильовича Спода-ренка, Миколу Павловича Лісіна, Володимира Івановича Полохала, Ігоря Борисовича Головченка, Володимира Аврумовича Поляченка, Олександра Володимировича Савчука — наших колег, народних депутатів шостого скликання, які пішли з життя.

Арсеній ЯЦЕНЮК (фракція «НУ—НС»):

— Спробую від імені опозиції розповісти про економічні здобутки цього уряду, який у понеділок був відправлений у відставку Президентом Януковичем. Що стосується успіхів цього уряду, то хотів би керуватися виключно цифрами. В першу чергу про безробіття — 1,8 млн. українців сьогодні безробітні. Друге, кожен п'ятий молодий українець сьогодні без роботи. Третє, за оцінкою Організації Об'єднаних Націй, 36 млн. українських громадян живуть за межею бідності. Четверте, цей уряд збільшив зовнішній прямий державний гарантований борг до майже 500 млрд. грн. Ця цифра вдвічі більша, ніж на той момент, коли Азаров і Янукович прийшли до влади. П'яте, збільшення витрат на утримання влади за останні 2,5 роки сягає 25 млрд. грн. Шосте, кожен день утримання Президента Януковича коштує 4 млн. грн. для платників податків. Сьоме, за останні 2 роки цей уряд і цей Президент закрили 300 лікарень і 700 шкіл. Восьме, Україна нарешті стала першою в рейтингах. У рейтингах корупції, безробіття і безнадії. На цьому тлі цей уряд у понеділок похапцем вносить проект закону про державний бюджет на 2013 рік. Зрозуміло, що регіонали не читають закони, вони не утруднюють себе такими речами, як читати українську Конституцію і Закон «Про Регламент Верховної Ради України». Відповідно до частини 3 ст. 155 цього закону, відставлений уряд не має права вносити до Верховної Ради України закон про державний бюджет. Це має бути відповідальність нового уряду і нового парламенту. Але ми розуміємо, навіщо це робиться. Сьогодні в парламенті, який є не що інше, як місце купівлі і продажу карток, набагато легше зібрати 226 голосів, ніж у майбутньому парламенті. Особливо в тому випадку, коли ми доб'ємося особистого голосування кожного народного депутата.

Петро СИМОНЕНКО (фракція КПУ):

— Політичні махінації навколо будівництва в Україні плавучого «LNG термінала» для прийому скрапленого природного газу ще раз підтвердили, що справа Остапа Бендера процвітає. 26 листопада в присутності Прем'єр-міністра керівник Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами підписав контракт на мільярд доларів США. Компартія вимагає детального звіту уряду стосовно даного факту.

Проект бюджету на наступний рік повністю підтвердив, що атракціон небаченої щедрості закрився разом із закриттям виборчих дільниць. Відмовившись від запропонованої Компартією антикризової програми, влада виявилася не здатною вирішити соціально-економічні проблеми, що накопичилися. Виробництва продовжують падати, гривня знецінюється, капітали виводяться за кордон, пенсії та зарплати затримуються, казна порожня. Тепер народу України пропонують затягнути паски за рецептом Міжнародного валютного фонду. Фракція Компартії не голосуватиме за бюджет, яким фактично ліквідуються всі соціальні пільги для малоімущих. Тобто, не голосуватимемо за кошторис соціального дефолту. Взагалі ми переконані: перед розглядом бюджету потрібно прийняти програму соціально-економічного розвитку на наступний рік, яка опиралася б на наші внутрішні ресурси, а не вганяла країну в боргову кабалу до міжнародних фінансових спекулянтів.

Чиновників, які забули про нащадків, чекають відставки

Учора під головуванням Президента Віктора Януковича відбулася Всеукраїнська нарада з питань захисту прав дитини. Нагадавши, що це питання рік тому вже розглядалося під час аналогічної наради, глава держави зазначив: «Ми разом з вами спільно започаткували цю традицію і напрацювали нові підходи для розв'язання проблем, що накопичилися».

В. Янукович констатував, що за рік було проведено значну роботу та прийнято низку важливих рішень, зокрема, у сфері підтримки сімейних форм виховання, доступності освіти, збільшення фінансування на утримання дітей-інвалідів у будинках-інтернатах.

Президент також доручив уряду розробити об'єктивні показники ефективності діяльності фахівців соціальної роботи та їх реального впливу на вирішення проблем сімей з дітьми. «Виділені кошти на запровадження посад соціальних фахівців повинні працювати в інтересах людей», — сказав глава держави.

Він закликав посилити роботу Мінсоцполітики та місцевих органів виконавчої влади в напрямі сімейного влаштування дітей, які вже втратили батьків. Глави облдержадміністрацій, зокрема, мають проаналізувати діяльність керівників райдержадміністрацій щодо захисту прав дитини та вжити вичерпних заходів для поліпшення ситуації в цій сфері. При цьому він назвав неприпустимою ситуацію, за якої у третині, а саме, у 219 адміністративно-територіальних одиницях впродовж року до сім'ї не влаштовано жодної дитини.

«Щодо керівників, які недостатньо уваги приділяють цьому питанню, чекаю кадрових пропозицій», — підкреслив глава держави.

На знімку: перед початком Всеукраїнської наради з питань захисту прав дитини Президент України Віктор Янукович привітав переможницю дитячого Євробачення Настю Петрик.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОДРОБИЦІ

Колишнього міського голову засудили до семи років позбавлення волі

Красноармійський міськрайонний суд виніс рішення у справі колишнього міського голови Димитрова Юрія Анісімова, якого звинувачують у дорожньо-транспортній пригоді зі смертельними наслідками для пішохода. Екс-голову засуджено до семи років позбавлення волі з позбавленням права керувати транспортними засобами на три роки. Трагедія сталася три роки тому, коли керівник міста, перебуваючи за кермом автомобіля у стані сп'яніння, збив на автобусній зупинці працівницю шахти «Центральна» Ірину Тимошенко, а згодом врізався в дерево. Потерпіла жінка померла в лікарні за два тижні.

Очевидцями пригоди стали десятки осіб: на зупинці було людно під час перезміни в шахті. Новина швидко розлетілася містом. Обурені городяни вимагали справедливого слідства і покарання. Сесія міської ради відсторонила голову від виконання обов'язків. А от суд, на думку мешканців міста, виявився поблажливим до експградоначальника: спочатку Юрія Анісімова засудили на три роки позбавлення волі. Ані обвинувачення, ані захист не погодилися із вироком. У травні цього року Апеляційний суд Донецької області направив справу на повторний розгляд.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Витяг із Постанови Центральної виборчої комісії

2. Визнати обраними народними депутатами України у загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі:

Попеску Іван Васильович, 1964 року народження, освіта вища, народний депутат України, проживає в селі Нижні Петрівці Сторожинецького району Чернівецької області, член Партії регіонів, включений до виборчого списку Партії регіонів під № 73;

Гайдош Іштван Ференцович, 1971 року народження, освіта вища, Берегівський міський голова, проживає в місті Берегове Закарпатської області, безпартійний, включений до виборчого списку Партії регіонів під № 74.

3 грудня 2012 року.
№ 1994.

БРИФІНГИ

Для ухвалення кошторису держави є 226 голосів

Шостого грудня у Верховній Раді вистачить голосів для прийняття в цілому законопроекту про державний бюджет на 2013 рік. Про це під час брифінгу заявив заступник Голови Верховної Ради **Микола ТОМЕНКО**.

Він вважає, що за рахунок мобілізації позафракційних народних депутатів буде результативне голосування.

«Комуністи заявляють, що не голосуватимуть за кошторис, але вони ж не вийшли з більшості. Тільки в українській державі можна бути в парламентській більшості й розповідати, що це найзлочинніший уряд. Проте очевидно, що 226 голосів за прийняття бюджету знайдуться», — зазначив М. Томенко.

Крім того, М. Томенко повідомив, що об'єднана опозиція «Батьківщина» не ухвалювала рішення про об'єднання з іншими політичними силами і про створення єдиної партії. «Стосовно партійного будівництва у нас йде дискусія. Можливо, «Батьківщина» поповнится кимось із депутатів-самовисуванців.

М. Томенко вважає, що було б неправильно змінювати лідера «Батьківщини». Поки що, за його словами, вакансії на посаду голови партії немає.

Заступник керівника парламенту заявив, якщо хтось із народних обранців із його політичної сили погодиться на посаду навіть секретаря міністра, він буде виключений з фракції. Тому М. Томенко не бачить можливості роботи в наступному уряді представників опозиційної фракції. Бо це, за його словами, було б нечесно по відношенню до виборців.

Сергій ОЛЕКСАНДРІВ.

223 новообрані бажають вступити до фракції Партії регіонів

Про це під час брифінгу повідомив лідер фракції Партії регіонів **Олександр ЄФРЕМОВ**.

«У мене було і залишається 223 заяви», — повідомив регіонал. Але, за його словами, кількість заяв про вступ до фракції та кількість підписів народних обранців під протоколом зборів фракції може бути різною.

Також лідер фракції біло-синіх повідомив, що в проекті

державного бюджету на 2013 рік закладено ціну на газ 417 доларів за тисячу кубічних метрів.

Він зазначив: у проекті кошторису немає розрахунків щодо закупівлі газу з Європи. «Там передбачено досить невеликі обсяги. А що стосується отримання газу з півдня, а саме зрідженого газу, то рано про це говорити — цей проект на стадії розробки», — сказав народний обранець.

Крім того, за словами Олександра Єфремова, варіант розсадження народних депутатів у Верховній Раді не пов'язаний з можливим блокуванням трибуни опозицією. «Наша фракція не планує обсісти трибуну, і виходячи з тієї чисельності фракцій, яка є в залі, ми залишили за собою існуючі місця — один до одного, і додатково просимемо місце, котре займала частина фракції «Наша Україна», — зазначив він.

Сергій МЮЛЕР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЙ

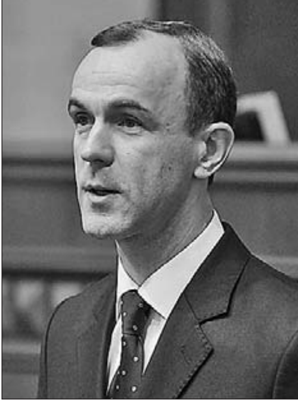
Анатолій КІНАХ (Партія регіонів):

— Україна, як незалежна держава, суспільство, влада в складних умовах проходять черговий іспит на спроможність спільних дій із захисту національних інтересів, протидії системним зовнішнім та внутрішнім ринкам. Залишаються великі ризики, зокрема, низький рівень конкурентоспроможності і високої залежності української економіки від зовнішньої кон'юнктури. Для нас не може бути іншого завдання, як в стислі терміни на основі позитивної спадкоємності забезпечувати вирішення завдань розвитку та життєдіяльності нашого суспільства. І сформувати умови ефективної роботи вищого законодавчого органу влади. Україна завершує 2012 рік з позитивними показниками ВВП, але у нас, у депутатів, спільна відповідальність за те, щоб кожен відсоток економічного зростання впливав на зростання якості життя українських громадян, впевненості людей у майбутньому. І в цьому суть і основа соціальних ініціатив Президента України. Нас об'єднає, і ми впевнені в спільних завданнях інтеграції України в європейський економічний і політичний простір. Час вимагає відповідальності і сконцентрованості. Лише за умови усунення політичного протистояння можна досягти успіху, конкурентоспроможного розвитку, високої якості життя громадян, зміцнення демократичних стандартів. До чого вас і закликаю.

Андрій КОЖЕМ'ЯКІН (фракція «БЮТ-«Батьківщина»):

— Після обрання парламенту в 2007 році було створено демократичну коаліцію, яка працювала виключно в інтересах держави і її громадян, соціально-економічного підйому, розвитку і зміцнення України. Рішення тоді приймалися нелегко, але вони були виваженими і ефективними. Бо кожен закон обговорювався відкрито, часто

з гострими дискусіями, але з урахуванням думок усього депутатського корпусу. Завдяки цьому Україна вистояла під час світової кризи в 2008—2009 роках. Для тодішньої опозиції було створено всі умови і забезпечені реальні можливості для обстоювання своїх поглядів. Сьогодні ж Верховна Рада закінчує свою діяльність безславно. Одна згадка про український парламент у звичайних громадян викликає лише роздратування. Найяскравішим свідченням того, що ця Верховна Рада перетворилася на обслуговуючий інструмент влади, стало те, що парламент самоусунувся від протидії масштабним політичним та економічним репресіям в Україні. Законодавчий орган жодним чином не відреагував на незаконне ув'язнення лідера опозиції Юлії Тимошенко, а також інших опозиціонерів, які були кинуті за грати завдяки сфабрикованим кримінальним справам. Але український народ зробив свій вибір, незважаючи на масові фальсифікації, адмінресурс, тотальний підкуп. Українці більшістю голосів підтримали опозиційні сили. Тому в нас попереду дуже важка і напружена парламентська робота. Ми ні на крок не відступимо від наших виборчих програм, із якими шли до людей.

Раїса СОРОЧИНСЬКА-КИРИЛЕНКО (група «Реформи заради майбутнього»):

— Наша група вважає за необхідне знову наголосити на неприпустимості запровадження 15-відсоткового збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при продажі іноземної валюти за готівкову гривню. Необхідність прийняття цього закону мотивується ніби боротьбою з валютними спекулянтами. До того ж особливе занепокоєння в Національному банку України викликає готівкова валюта, що знаходиться у населення. А це щонайбільше 50 мільярдів американських доларів. Представники Нацбанку вважають, що ця валюта живить тіньову економіку. А отже, несе загрозу для економічної безпеки держави. Для того, щоб усунути таку загрозу, необхідно змусити власників валюти продати її, обклавши їх податком. Водночас

громадян заспокоюють: мовляв, їх цей податок не торкнеться. Але чи відповідає це дійсності, якщо взяти до уваги той факт, що люди, зневірившись в національній банківській системі, воліють тримати свої заощадження в твердій валюті та зберігати її вдома.

Депутатська група «Реформи заради майбутнього» наголошує: представники Нацбанку мали б насамперед припинити витік капіталів в офшори, а не лізти в кишені до громадян. За різними оцінками, за останні два роки банки України перерахували в офшорні зони 53 мільярди доларів. А це дорівнює цьогорічному бюджету країни. Ці кошти, на жаль, інвестуються в економіку інших держав, а не в нашу. То, може, саме тут треба вбачати загрозу економічній безпеці нашої держави. Наша група пропонує внести цей законопроект на розгляд тільки після громадського обговорення та проведення відповідних консультацій.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Парламент має ефективно

Редакція «Голосу України» провела дискусію за участю представників політичних сил, які потрапили до парламенту сьомого скликання:

від Партії регіонів —
Михайло Васильович ЧЕЧЕТОВ;

від КПУ —
Сергій Володимирович ГОРДІЄНКО;

від ПП «УДАР Віталія Кличка» —
Ірина Володимирівна ГЕРАЩЕНКО;

від ВО «Свобода» —
Андрій Володимирович МОХНИК;

від одномандатного округу —
Олександр Сергійович ДОНІЙ.

Тема розмови:
першочергові завдання парламенту, обрання керівництва Верховної Ради, стимулювання економічного розвитку.

На знімку (зліва направо): Андрій Мохник (ВО «Свобода»), Олександр Доній (одномандатний округ), головний редактор «Голосу України» Анатолій Горлов, завідувач відділу з парламентських питань «Голосу України» Наталія Яременко, Михайло Чечетов (Партія регіонів), Сергій Гордієнко (КПУ), заступник завідувача відділу з парламентських питань «Голосу України» Сергій Лавренюк.

ЗАКІНЧЕННЯ.
ПОЧАТОК У № 230 (5480) ЗА 4 ГРУДНЯ 2012 РОКУ.

Ред.: Ірино Володимирівно, ми намагаємося говорити про те, що нас об'єднає...

І. Геращенко: Опозицію об'єднає ключова мета: ми повернемо законодавчому органу авторитет, професійність і незалежність. Це можна зробити навіть у меншості, я в цьому переконана. Як це зробити? В тому числі через запровадження особистого голосування. Через серйозну роботу над законопроектами, дотримання Регламенту. Ми бачимо спільними і першочерговими закони, які є важливими для країни, Києва. Зокрема, разом вимагатимемо термінового проведення виборів столичного голови, виступаємо за проведення їх у два тури і повернення міському голові повноважень. Обов'язково приймемо пакет антикорупційних законів, які спрямовані дійсно на боротьбу з корупцією, а не з опозиціонерами і водіями колишніх урядовців. Ми обов'язково об'єднаємося навколо соціальних законів. І разом маємо прийняти новий виборчий кодекс, який унеможливить переписування виборчих правил перед кожними перегонами. Ми повернемося до теми відкритих списків і скасуємо мажоритарку. Якщо комуністи тут будуть чесними перед своїми виборцями, то вони також нас підтримають.

Адже завдяки мажоритарці Партія регіонів і досі ділить країну на два сорти, бо якщо подивитися на бюджетні субвенції, які йдуть на східні і західні регіони, то бачимо серйозний дисбаланс фінансування цих областей. Так само вони поділяють мажоритарників на два сорти. Коли фронтмени ПР оспівують «прагматичних мажоритарників», то насправді говорять про своїх, скажімо, сина прем'єра, членів своєї партії, на округи яких з бюджету країни спрямовувалося стільки коштів, на скільки не могли претендувати навіть деякі області Західної і Центральної України. Водночас є опозиціонери і самовисуванці — мажоритарники, які виграли в цієї влади тільки тому, що виборці показали: не всі продаються за гречку, за якісь інші речі. Ось вони на свої округи не отримали і ніколи не отримають жодної копійки, бо з точки зору ПР — це не «прагматичні», тобто не ручні мажоритарники. Партія влади ставиться до бюджету, як до свого гаманця, і розподіляє його між своїми в ручному режимі. При цьому забуває, що до бюджету жителі всіх регіонів і округів однаково платять податки, тому трохи дивно за рахунок держави купувати лояльність одних виборців і обділяти інших...

Ірина ГЕРАЩЕНКО.

Для того, щоб нам об'єднати наступний парламент, потрібно об'єднати країну, яку парламент шостого скликання дуже вміло розколював. На темі мови, релігії, референдуму, зовнішнього вектора, під час голосування за абсолютно дикунські закони. Але, з другого боку, вибори показали, що дедалі менше громадян на це ведуться. ПР уже втратила понад два мільйони своїх прихильників, і ця тенденція посилюватиметься. Тому, думаю, важливе завдання для опозиції — об'єднувати країну. Передусім — навколо наших програмних цілей. Це — повернення країни на демократичний шлях розвитку, євроінтеграція, реформа судочинства. І, звичайно, відсторонення Партії регіонів від влади. Це реальні завдання. І Київ, як законодавець політичної моди, засвідчив, що народ готовий показати червону картку цій владі. Гадаю, Західна, Центральна Україна вже теж стоять на цих само платформах. Будемо боротися за інших громадян, діями, роботою, позицією доносити їм правду. І об'єднувати їх навколо опозиції. Перед нами — дуже серйозна робота, сподіваюся, протягом двох років ми з нею впораємося.

Ред.: Складається дивне враження від нашої розмови, що відбувається продовження виборчої кампанії і що в парламент прийшли не для того, щоб спільно працювати, а для того, щоб учергове звинувачувати один одного в усіх смертних гріхах...

І. Геращенко: Ключове слово у вашій тезі «працювати». Якщо ви вважаєте, що нинішній парламент останнім часом працював, то, мабуть, ви погано стежили за ним. Останнім часом парламент робив усе що завгодно — за дві хвилини в трьох читаннях голосував за законопроекти, які ніхто не читав. Голосував за проекти, які не проходили процедуру розгляду в комітетах. Порушував усі можливі й неможливі норми Конституції і законів! Можу навести десятки прикладів ключових для країни законів, які так голосувалися, зокрема, закон про референдум. Отож давайте не будемо жонглювати словами, опозиція прийшла в парламент працювати, а не просто сидіти там, імітуючи бурхливу діяльність. А от ПР прагне залишити все, як є — залежний парламент, фікцію роботи, кнопкодавство. Тому вже зараз три фракції об'єдналися навколо дуже важливих речей. І це не поділ комітетів, кабінетів, а передусім тема, яку Олесь Доній обстоював у попередньому парламенті, — особисте голосування. Звичайно, пан Чечетов комплексує з цього приводу, бо у зв'язку з цим його роль у парламенті нівелюється. Ми доб'ємося персонального голосування, починаючи від методів узаконення цього і закінчуючи тим, що не дамо голосувати за себе і того хлопця, застосовуючи для блокади піаністів усі можливі методи.

Друге. Питання нормальної роботи парламенту має вирішити таке: а) депутати повинні подавати професійно написані закони, а не таке, що на голову не налазить; б) депутати зобов'язані дотримуватися Регламенту і процедури, всі закони мають пройти слухання в комітетах, бажано враховувати думку експертів, зокрема, науково-експертного управління; в) між першим і другим читанням кожен депутат може внести правки, які повинні обговорюватися в залі і, можливо, бути підтримані. Бо нині я, як депутат від опозиції, так само як і Олесь Доній, вносили сотні поправок до багатьох законів. Але їх навіть не розглядали в комітетах, вони не зареєстровані, бо не пройшли читання! Як тільки десь стоїть прізвище опозиційного кандидата, то навіть кома не приймається. Ось це треба буде змінити, щоб парламент працював, а не просто голосував, пробивав, протискував закони. Ось це завдання нас сьогодні й об'єднує.

Ред.: Невеличка репліка. Розумієте, проблема в тому, що завершення каденції попереднього парламенту і перше засідання підготовчої робочої групи позначилися протистоянням...

І. Геращенко: Це не протистояння. Це повернення в русло конструктивної роботи, а не її імітації.

С. Гордієнко: Тут є проблема розуміння пріоритетів. Дивіться, закінчилася Велика Вітчизняна війна, розруха, колосальні проблеми, але суспільство змогло об'єднатись і у порівняно короткий термін відбудувати країну. Люди розуміли, яка мета і які проблеми потрібно вирішувати і для чого...

М. Чечетов: І Західна Україна, і Східна...

С. Гордієнко: Ті, хто тоді працював, розуміли: потрібно працювати для однієї мети. Всі знали, що життя важке і в тих, хто керує, і в тих, хто працює. Вони мали приблизно однаковий рівень доходів. Усі працювали на загальнонаціональні інтереси, які дали можливість відбудувати країну. А ми сьогодні запрягаємо коня не з того боку воза.

А. Мохник: Ці міфи можливі були під час керування Компартії. Нині є інформація про те, як жила партійна верхівка, коли в 1946—1947 роках влаштували голодомор для червоноармійців, їхніх сімей...

С. Гордієнко: Сьогодні ви без голодомору зробили, що сім мільйонів людей не стало в Україні. Сьогодні на часі прийняття закону про соціальний статус потерпілих від усіх реформ, від того, що відбулося.

Ред.: Михайло Васильович сказав, що вибори закінчилися і час працювати. Не обрано ще п'ять народних депутатів. Який може бути варіант розв'язання проблем? Потрібен окремий закон?

М. Чечетов: У 1994 році, коли вибори відбувалися у два тури, я став депутатом. Було обрано 317 депутатів, і парламент так працював майже рік. Тому те, що п'ятьох недообрано, ніяк не вплине на роботу парламенту. Щодо того, як бути далі. Я наводжу приклад. Ось зайшов у магазин і прошу кілограм масла. Дивлюся: ваги накручені, гирі підточені. Кажу: хлопці, тут кілограма немає, тут 800 грамів. Завідуючий виходить: тут є кілограм. Зараз ми підкрутимо. Ні, кажу, хлопці. Тут не треба. Йдемо на контрольні ваги і переважимо.

Коли не можна порахувати, хто правий, тоді потрібно переважити на терезах довіри людей. Потрібні перевибори. А як їх проводити? Якщо справді не прописана причина, за якою ЦВК може призначити перевибори, — отже, треба вносити зміни до закону. Думаю, нова каденція депутатського корпусу зробить це. Бажано, щоб за ці зміни проголосували всі, консенсусом. Щоб не було політичної спекуляції. А якщо ні, то працюватиме 445 — нічого страшного.

Андрій МОХНИК.

А. Мохник: Ви забули один ключовий момент. Коли сфальшовані результати, то після того настає кримінальна відповідальність.

М. Чечетов: Це різні речі.

А. Мохник: На сьогодні, якщо неможливо встановити результати виборів унаслідок псування виборчої документації, це — кримінальна відповідальність. Втручання інших чинників, сторонніх осіб у виборчий процес — це кримінальна відповідальність. Сьогодні ми не бачимо...

М. Чечетов: Значить, з тими, хто підточував гирі й підкручував ваги, треба розібратися. Це одна сторона медалі, а те, що потрібні перевибори, — це інше. Ми говоримо про різні речі.

А. Мохник: Це пов'язані речі. Бо завтра будуть ті ж ваги і ті ж гирі.

М. Чечетов: Коли буде тільки п'ять округів, а не двісті двадцять п'ять, то, як шуліки, злетяться всі ЗМІ, спостерігачі — це будуть найчесніші, найпрозоріші перегони у світі. Сфальшувати їх буде практично неможливо. І переможе на них не просто сильніший — переможе народ.

А. Мохник: Де покарання фальсифікаторів? Ви зараз їх покриваєте.

М. Чечетов: Ні. Що стосується фальсифікаторів — вони повинні відповідати. А ми говоримо, що потрібно ще раз, чесно зважити кілограм масла на вагах.

І. Геращенко: Ми вважаємо, що спочатку потрібно замінити продавців, які зважуватимуть оце масло.

М. Чечетов: Це народ...

І. Геращенко: Не грішіть на народ. Що я хочу ще додати? Серед тих законопроектів, які сьогодні об'єднують опозицію — і ми переконані, що до нас приєднаються і комуністи, якщо залишаться чесними перед своїми виборцями, — ми ініціюємо насамперед створення Тимчасової слідчої комісії щодо порушень на цих виборах. Ми ретельно зібрали факти про всі махінації на виборчих дільницях і в окружкомах, інформацію про залучення силових структур до «підрахунку» голосів. Ми вважаємо, що серед головних фальсифікаторів була і Центральна виборча комісія, яка чомусь не змогла встановити переможні для опозиції результати на кількох округах. Так само ми хочемо, щоб дали відповідь ті структури, які закупили на мільярд гривень вебкамери. На них пішли кошти з бюджету країни, без тендера, звичайно. Тож ми не розуміємо, чому не можна переглянути запис з підрахунку голосів на тих округах, де начебто не можна встановити результати голосування. Дуже просто навіть п'ятикласнику порахувати результати виборів. Власне, почати треба буде з покарання всіх причетних до фальсифікації. Хто причетний до злочину — крадіжки голосів виборців.

Друге. Очевидно, що за нинішнім законом про вибори

Треба, щоб парламент працював, а не просто голосував

і продуктивно працювати

Партія регіонів проводитиме стільки голосувань, скільки буде потрібно, і проблем з фінансуванням не буде, до повної перемоги їхніх кандидатів. Тому ми вважаємо, що перший етап — створення комісії. Другий — покарання винних, у тому числі й ротація членів ЦВК.

Третє — це зміни до закону про вибори. Не можуть вони відбуватися за виписаними шулерськими правилами, коли якісь неіснуючі партії, «роги й копита», формують виборчі комісії, а потім визначають результати волевиявлення. Все це треба змінити і лише потім говорити, що можуть бути якісь перевибори, хоча вони насправді не потрібні. Бо є п'ять переможців на цих округах.

Ми знаємо ціну нинішнім українським судам, символом який є суддя Киреєв, а не Феміда. І тому ми дійдемо до Європейського суду, аби довести, що на цих виборах було вкрадено десятки тисяч голосів громадян. Ця ганьба з підрахунком голосів, який вчергове завдав репутаційного удару не лише Партії регіонів і Президенту, а, на жаль, і державі Україна, яка після 2010 року вже вдруге не має вільних, демократичних виборів. До речі, коли Партія регіонів говорить про попередників, то дуже важливо згадати, що попередники залишили цій команді дуже важливу річ — передусім вільну Україну, де проходили вільні вибори у 2006, 2007 і 2010 роках, на яких, до речі, перемагала тодішня опозиція. За ці два роки команда Януковича спромоглася сплюндрувати все, що тільки можливо було в цій країні, у тому числі й унеможливила проведення демократичних виборів.

М. Чечетов: Маю захистити пана Яценюка. Ви назвали його «шулером», бо він проголосував за цей закон (про вибори. — **Ред.**). Це некоректно — лідера опозиції називати шулером. Чи ви вже, може, розпочали виборчу президентську кампанію лідера «УДАРу» В. Кличка, дискредитуючи його головного опонента?..

О. Доній: Повернімося до теми розмови. В чому колосальна небезпека з цими округами? Поміркуймо. Проблема не лише в цих округах, правду каже пані Ірина, що результати можна і необхідно встановити. Є камери, є протоколи з мокрими печатками. Нагадаю, що в Черкасах Микола Булатецький виграв з перевагою у 12,5 тисячі голосів. Результати голосування вкрадені не лише у нього, а й у виборців. Хіба не можна зібрати протоколи з мокрими печатками, переглянути камери, де порушники? Київська область, де скасовані результати на 28 дільницях. Для чого створюється цей прецедент, чому я говорю, що це небезпечно — проробляється технологія для президентських виборів. Якщо можна на 28 дільницях Київської області скасувати результати, змінити ситуацію, бо опозиційний кандидат вигравав з розривом у 10 тисяч голосів, і віддати перемогу абсолютно протилежній стороні, відповідно, так можна буде зробити і на президентських виборах.

До чого це призведе реально? Якщо у населення, будь-якого народу, крадуть право на волевиявлення, на демократичну процедуру, на вибори, то іншого механізму, ніж революційний, не залишається. Що насправді є кривавим і небезпечним механізмом для країни. Нагадаю як історик за фахом, що у 1989 році були різні способи перемоги над комунізмом. Був мирний, коли в Польщі завдяки круглому столу Войцех Ярузельський передав владу «Солідарності», у Східній Німеччині було падіння Берлінської стіни, і Хонеккер просто втік літаком до Москви. Був варіант у Чехословаччині — коли парламент призначив президентом Вацлава Гавела. Але був і кривавий варіант у Румунії, коли в народу вкрали можливість змінити владу й іншого шляху, ніж розстріляти диктатора Чаушеску та навіть його дружину, у нього не залишалося. Це кривавий шлях, але з точки зору історії нам доведеться розглядати і такий можливий сценарій, що може бути небезпечним для країни. Чи розуміють це люди, які впроваджують механізм крадіжки голосів, фальсифікацій, крадіжки права народу на волевиявлення? Нагадаю, були побудовані вертолітні майданчики для теперішнього Президента, якими він чомусь не користується, очевидно, розуміючи, що навіть у нашій країні дістати одну ракету «Стінгер» чи гранатомет реалістично. І влучити у вертоліт набагато легше, ніж у кортеж. Ще раз кажу, я не хотів би, щоб зміна влади в моїй країні відбувалася у такий спосіб. Я хотів би, щоб влада змінювалася на виборах, а для цього потрібно не красти у народу право на вибір.

Ред.: Олександре Сергійовичу, ви ж, мабуть, розумієте, що питання п'яти округів вирішуватиме новий парламент. Цей навряд чи прийме якесь рішення.

О. Доній: Хочу сказати, що вже зараз у ЦВК є всі повноваження і можливості визначити переможців. А в органів правопорядку — всі механізми, щоб покарати винних у фальсифікаціях.

С. Гордієнко: Декілька коротких зауважень до того, що сказав Олександр Сергійович. По-перше, колосальна небезпека для України в останні роки криється, передусім, у протистоянні великого капіталу, що стоїть за владою, а інший — за об'єднаною опозицією. До речі, тут присутні як зовнішній, так і внутрішній чинники, але це тема окремої широкої розмови. Проблема порушень на нинішніх виборах мною була озвучена на провідних каналах одразу після закриття виборчих дільниць. Але мене дуже здивувала тоді позиція опозиції. У них була ейфорія перемоги. Ніхто навіть не хотів говорити про розслідування порушень виборчого законодавства.

Сергій ГОРДІЄНКО.

Дивує таке. Чому всі члени ЦВК, у тому числі й опозиційні, голосували одностайно щодо перевиборів у цих п'яти округах, коли приймали свою постанову? ЦВК звернулася до парламенту, бо в рамках чинного закону вирішити це питання не мала можливості. Верховна Рада прийняла політикоправове рішення з рекомендацією провести повторні вибори. На мій погляд, щоб розблокувати ситуацію, а нинішній парламент цього вже не зробить, необхідно створити Тимчасову спеціальну комісію з вузькими повноваженнями щодо врегулювання проблеми повторних виборів. На майбутнє — ми обов'язково повинні вийти на ухвалення виборчого кодексу, в якому б на десятиліття були виписані всі процедури і були незмінними щодо усіх виборів. Проект його напрацьований давно. Є висновки міжнародних організацій, залишилося тільки вмонтувати виборчу систему. Але ні помаранчева влада цього не хотіла, ні нинішня. Чому? Тому, що є кілька «дійних корів виборів», за які постійно ведеться боротьба. Перша — виборчий закон, який має принести преференції тій чи іншій політичній силі. Друга — реєстр виборців, третя — бюлетені, четверта — підсумкові протоколи голосування. Мій особистий прогноз: ми кодекс не приймемо, бо не вщухає, а загострюється боротьба за дограбування і перерозподіл загальнодержавної власності. Капітал, який стоїть і за об'єднаною опозицією, і за нинішньою владою, цього не допустить.

Ред.: Останнє запитання. Як будуть формуватися керівні органи Верховної Ради: голова, заступники, керівники комітетів... Крім того, за Регламентом у комуністів постає питання щодо формування фракції, а комітети, у свою чергу, за квотним принципом виділяються на фракції... Є питання самовисуванців, чи враховуватимуться їхні інтереси під час розподілу комітетів?

М. Чечетов: Якщо коротко, по-одеськи, — демократично. Якщо розширити, то максимально демократично. Ми все зробимо, щоб не образити опозицію. Але, з іншого боку, опозиція останнім часом залишає засідання підготовчої робочої групи. Завжди напередодні нової сесії робоча група вирішує всі організаційні питання. Нині прийдуть депутати, які не жили в Києві. Попередні ще не з'їхали, а вже потрібно розселити нових. Загалом слід вирішити чимало питань, у тому числі й розподіл обранців по комітетах. І найголовніше — керівництво комітетів та Верховної Ради в цілому. Тому, напевно, буде збережено квотний принцип. Наприклад, якщо фракція має 20% голосів, то, мабуть, стільки само відсотків комітетів має очолювати. Логічно? Принаймні це демократично. Що стосується назв комітетів, то це питання дискусії тих людей, які входять у підготовчу групу, але остаточне рішення буде за новим складом парламенту.

Михайло ЧЕЧЕТОВ.

С. Гордієнко: Вирішення цих питань насамперед має відбуватися на базі чинного законодавства. Якщо ви робите закид, що існують різночитання по Компартії, то я переконаний: проблема надумана, її мають вирішити правники. Компартія — це парламентська партія. В чому найбільша проблема нинішньої ситуації? Передусім, що не виконуються Конституція і закони України. Найбільшою небезпекою для національної безпеки і оборони є саме нехтування Конституцією і законами. Тому на основі положень чинного законодавства має запрацювати підготовча робоча група, бути обраний голова, заступник, секретар, щоб усе, що напрацьовувалося в групі, міг хтось підписувати і пропонувати парламенту. Предметом роботи підготовчої робочої групи мають бути питання проведення першого засідання парламенту, його порядку денного, у тому числі й питань формування депутатських фракцій, а також переліку предметів відання, складу і принципів формування комітетів, питань забезпечення умов діяльності парламенту сьомого скликання та висвітлення його роботи. Питання особистого голосування також має бути предметом розгляду підготовчої групи. Для Компартії України особисте голосування ніколи не було проблемою. Ми завжди присутні у сесійній залі і відповідально ставимося до своєї роботи.

І. Геращенко: Ми наполягаємо не лише на особистому голосуванні. Три фракції наполягають на роботі парламенту, на тому, щоб дотримувався Регламент, щоб був професійний підхід до написання законів, їх персональний розгляд у парламенті, комітетах. Якщо говорити про комітети, для партії «УДАР» надважливим є виконання виборчої програми. Тому входження наших депутатів до комітетів залежатиме від тих пріоритетних напрямів, які записані в нашій програмі. А це — боротьба з корупцією, місцеве самоврядування, євроінтеграція.

Я також хотіла б привернути увагу всіх колег до такої теми як гендерна рівність. Партія «УДАР» — єдина політична сила, фракція якої матиме у парламенті майже європейську цифру присутності жінок. Із 40 депутатів 20 відсотків — це жінки. Мені здається, що залучення жінок до активного суспільно-політичного життя так само дуже важливий аспект євроінтеграції України. Якщо 60 відсотків виборців становлять жінки, то їхні інтереси мають бути гідно представлені і в політикумі. Партія регіонів говорить дуже багато правильних слів про євроінтеграцію, необхідність залучення жінок до влади, але мені здається, що важливо це і продемонструвати у парламенті. Цікавий аспект: нинішня робоча група складається з одних чоловіків, там немає жодної жінки. Це так само певним чином демонструє і ставлення політиків до жінок-депутатів, це є намаганням відсторонити їх від прийняття рішень. Мені здається, було б дуже важливо, щоб серед керівників парламентських комітетів були присутні жінки. Я в даному випадку кажу не за нашу партію, а про парламент у цілому. Інакше все закінчиться, як у 1998 році, коли Україна вступила до Ради Європи, але першу її делегацію повернули назад, у Київ, бо там не було жодної жінки.

От, власне, на такі моменти партія «УДАР» хоче звернути увагу. Ми підходимо до формування парламенту не з точки зору того, кому і скільки портфелів і стільців дістанеться, а з точки зору реалізації нашої виборчої програми. Бо перемогти на виборах, отримати прекрасний результат — це важливо, але не менш важливо його утримати. А це можливо лише за умови виконання виборчої програми.

С. Гордієнко: Найголовніше сьогодні — розблокувати роботу підготовчої робочої групи, щоб вона напрацювала позиції для новообраної Верховної Ради, бо всі питання, про які йдеться, належать виключно до компетенції парламенту, а не робочої групи.

О. Доній: Відразу скажу, що мене особисто як політика не цікавить персональний склад керівників комітетів, мене як політика цікавить зміна режиму. І вважаю, що для цього всі опозиційні сили повинні продемонструвати єдність, силу. Саме тому я вийшов з ініціативою, яка була озвучена в мас-медіа, що треба створити надфракційне об'єднання з чотирьох складових опозицій — фракцій «Батьківщина», «УДАР», «Свобода» та опозиційних депутатів-самовисуванців. Вахтанг Кіпіані, відомий журналіст, навіть запропонував назвати це об'єднання «Народна Рада», за аналогією такої структури в парламенті першого скликання 1990 року. Тоді в надфракційне об'єднання входило близько 150 депутатів. Тобто абсолютна меншість, водночас це об'єднання вело вперед, задавало тон, ініціювало і, більше того, мало сили нав'язати порядок денний всій Верховній Раді. Саме тому нам потрібно переступити через власні амбіції, корпоративні інтереси, вийти на інтереси держави і створити міжфракційне об'єднання, де можна було б обговорювати і тактику, і стратегію нашої діяльності, приймати рішення і впроваджувати їх в життя.

Олександр ДОНІЙ.

Наступний етап — це створення надбудови за межами Верховної Ради, куди б увійшли не лише парламентські, а й позапарламентські партії, громадські рухи, інтелектуали, які не об'єднані в партії і громадські організації і, можливо, створити, щось на кшталт Народного руху України, який народився 1989 року. Це стане запорукою зміни цієї влади. І це опозиційні сили вже можуть продемонструвати, незалежно від того, який комітет їм запропонують, будуть якісь керівні посади чи ні. Якщо домовитись і продемонструвати єдність між собою, продемонструвати її суспільству, показати приклад єднання, то можна буде все зробити. Тому мені дуже приємно, що три опозиційні сили демонструють по одному з питань — персональному голосуванню — принципову позицію. Я цим питанням займаюся понад 10 років, не будучи депутатом, п'ять років боровся з «кнопкодавами». А потім п'ять років у Верховній Раді показував приклад передусім колегам. Бо, на жаль, крім регіоналів та комуністів така практика була поширена до останнього моменту і в «НУ—НС», і в «БЮТ». Це яскравий приклад, як одна людина через мас-медіа, громадські організації демонструючи власний приклад, може показати, як треба робити, діяти. І тепер це є дієвим механізмом перетворення Верховної Ради на справжній парламент. А Верховна Рада цього скликання не була таким парламентом. У ній не було ні законодавчої, ні представницької функції. Бо будь-який закон, який приймався в цій Верховній Раді, незалежно від того, хто нею керував, був ухвалений у антизаконний спосіб — чужими картками. А значить, будь-який закон міг бути скасований нормальною владою. Отже, у цій Верховній Раді потрібно не допустити такої ситуації. Верховна Рада має стати парламентом, відповідно виконувати сама Конституцію. Не можна вимагати від громадян виконання Основного Закону, якщо політична еліта, депутати її не виконують. Якщо вони не голосують, як сказано у Конституції, своїми картками. Це антиконституційно, антизаконно, аморально, і таку практику треба припинити.

С. Гордієнко: Але найголовніше — для цього потрібно народним депутатам ходити на роботу.

А. Мохник: Для нас немає значення розподіл посад, якщо закони йдуть повз комітети. Не має значення і голосування, якщо є диригент і є піаністи. Тому перше і ключове питання — встановлення конституційного порядку у Верховній Раді сьомого скликання. В цій ситуації дуже прикметно, що комуністи розуміють, що є питання суто підготовчої групи, якщо вона може сказати, де депутатам сидіти, то в принципі може визначитися й щодо голосування. Партія регіонів намагається сказати, що підготовча група займається технічними питаннями, то вибачте, у підготовчій групі присутні такі «технічні працівники», як прем'єр Азаров, Голова Верховної Ради Володимир Литвин, віце-прем'єр Тігіпко. Це що, технічні працівники? Ні, насправді це серйозні, відповідальні люди. Не треба займатися словоблудям, що це норма Конституції, то ми й не заперечуємо, справді норма Основного Закону. То ми ж і не говоримо, що потрібно ухвалювати якісь рішення про персональне голосування, маємо говорити про те, як його забезпечити. Є сенсорна клавіша, вона сертифікована, апробована, може працювати. Єдиний момент, який стримує Партію регіонів — це те, що вони розуміють: за умови особистого голосування їхня сила, про яку говорив пан Чечетов, їхня перемога, вміння гри в шахи вилізе як шило з мішка, і ми побачимо, що король голий. Що сьогодні Україна стоїть перед економічною прірвою, що Партія регіонів вдається до методів військового комунізму...

Ред.: Андрію Володимировичу, у нас дещо інше питання.

А. Мохник: Це — принципове питання.

С. Гордієнко: У мене є запитання до Андрія Володимировича. Ви назвали декілька прізвищ, але це ж новообрані депутати і вони мають на це повне право. Можливо, вони завтра підуть з уряду...

А. Мохник: Коли йдеться про те, якою є підготовча група, кожна політична сила делегувала своїх перших осіб. Тобто людей, які ухвалюють рішення. І там на підготовчій групі представники «УДАРу», «Батьківщини» і «Свободи» могли взяти перерву і ухвалити рішення, то так само могли зробити представники Партії регіонів. Тому питання встановлення конституційного порядку у Верховній Раді — це ключове питання. А далі — можна говорити і про квотний принцип розподілу комітетів, установлений законом. Але якщо не вирішимо основного питання, то узурпація влади триватиме й надалі.

М. Чечетов: У мене немає сумнівів, що той, хто по-справжньому любить свою рідну Українську державу і рідний Український народ, працюватиме на її розбудову, а не на її руйнацію.

Ред.: Шановні народні обранці, дякуємо вам за участь у розмові.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Напередодні величного християнського свята — Введення в храм Пресвятої Богородиці, покровительки всіх матерів, у Івано–Франківську 18 матерям вручені посвідчення та нагрудні знаки про присвоєння Почесного звання України «Мати–героїня», *повідомляє наш власкор Галина БРУХАЛЬ*

У Кам'янці–Подільському відбувся фестиваль творчості інвалідів «Палкі серця». В ньому взяли участь люди з обмеженими фізичними можливостями різного віку, *передає наш власкор Віра ШПИЛЬОВА*

Місто з відважною назвою

Що українцям відомо про Смілу — стародавнє місто на Черкащині? Молодь, мабуть, знає, що тут народився і виріс Володимир Родіонович Кличко, батько всесвітньо відомих братів-боксерів. Ще дехто згадає: тут — найбільша вузлова залізнична станція Черкащини, що носить ім'я Тараса Шевченка. І що тут випускали телевізори «Орізон»…

Дбайливість як спадок

Старші люди пригадають, що в радянські часи в місті працювали машинобудівний і механічний заводи, завод «Металіст», електромеханічний ремонтний, радіоприладний завод «Орізон», пивоварня, цукроварня, хлібо- та молочноконсервний комбінати, завод лимонної кислоти, вагонне та локомотивне депо, меблева та швейна фабрики та ще з десяток невеликих підприємств.

На жаль, за останні двадцять літ поменшало не тільки людей — з близько 90 тисяч до майже 70. З карти міста зникла більшість названих вище підприємств. На колись багатотисячному радіоприладному заводі, флагмані точного машинобудування СРСР, тепер діють лише кілька виробничих підрозділів. Молочноконсервний комбінат став фабрикою морозива «Ажур». Меблева фабрика — товариством з обмеженою відповідальністю «Меблі «ЛІВС». Особливо болючим стало закриття цукрокомбінату, що працював ще за часів цукрозаводчиків — графів Бобринських.

Однак мешканці міста з відважною назвою такі, як завжди, — хазяйновиті, цікаві й непрогнозовані. Колись Сміла в політиці належала до так званого червоного пояса. Та саме сміляни на початку 1990-х першими на Черкащині обрали до Верховної Ради України не партфункціонера, а безпартійного демократа, машиніста тепловоза Володимира Криволапа. А цього року віддали багато голосів за «Свободу». Кажуть, що в місті на виборах до парламенту по мажоритарному округу переміг міський голова Вадим Решетняк, який прикрасив Смілу дивовижним водограєм і оновив парк. Однак загалом по округу таки пройшов досвідченіший безпартійний самовисуванець Віктор Тимошенко, який 2002 року вже обирався тут депутатом.

Ті підприємства, що нині працюють у Смілі, можуть вважатися зразковими. Так, за результатами фінансово-виробничої діяльності локомотивне депо (структурний підрозділ Одеської залізниці) посіло цього року перше місце серед 52-х локомотивних депо України. У цехах площею 14 тисяч квадратних метрів так просторо, світло, затишно, наче тут не тепловози ремонтують, а складають швейцарські годинники.

Висока культура виробництва на фабриці морозива «Ажур» та на меблевій «ЛІВС».

ДОВІДКА

Сміла — місто обласного підпорядкування, райцентр. Населення — 68,7 тисячі душ. 20 підприємств різної форми власності, 374 малі підприємства. Працює 3185 приватних підприємців. У місті 215 магазинів, 67 підприємств громадського харчування.

Сміляни знають своє коріння

Здається, Сміла існувала завжди. Та цього року місто, що мальовничо розкинулося в затишній улоговині над річками Тясмин і Срібнянка, відзначило 615 офіційних літ. Але черкаські археологи, на основі дослідження городища «Замок», припускають, що найдавніше поселення на території Сміли виникло ще на початку раннього залізного віку, орієнтовно в IX — на початку XII століття до н. е.

Під Смілою багато підземних ходів різних епох. Вони ще не вивчені, але навколо них є безліч легенд. Про древність Сміли свідчать і клади, яких тут знаходили чимало. Як розповідав колись старожил Семен Біденко, його двоюрідний дядько знайшов у 30-х роках, копаючи льох, горщик зі срібними та золотими монетами.

Сміляни щиро вірять, що в підземних ходах під Смілою є золото. Говорять навіть про золоту карету, що її оберігає якесь таємниче «Воно». Про те, що Сміла й Смілянщина ще зберігають багато сюрпризів, свідчить знахідка чорних археологів у 1990-х роках. Саме в Смілі вони знайшли золоту кіммерійську пектораль. На щастя, її викупив уже покійний відомий збирач старовини Платонов і подарував історичному музею в Києві. Унікальна річ була збережена для українського народу. Цей випадок доводить, наскільки актуальними є регулярні археологічні дослідження в місті над Тясмином.

Свого часу Сміла була козацьким сотенним містечком. Тут містилась резиденція Тимоша Хмельницького. А у XVIII столітті на Смілянщині повстали гайдамаки. Одного з їхніх отаманів — Максима Залізняка — називали князем Смілянським. Це про ті часи Шевченко писав: «Горить Сміла, Смілянщина кров'ю підпливає»... Від легендарної дівчини-козачки Сміли, від лицарів-козаків та гайдамаків передався смілянам дух вольності. В кінці XIX століття Сміла була серед тих 20 міст, де існували Громади, які 1897 року об'єдналися в Загальну Українську Організацію. Не дивно, що саме смілянин Яків Водяний був одним з організаторів Українського Вільного Козацтва в 1917 році, його обрали Черкаським полковим отаманом. У 1920-х роках чимало смілян стали під знаменитий, чорний, як земля, прапор Холодноярської республіки з гаслом «Воля України або смерть».

Сміла завжди славилася своєю інтелігенцією. Свого часу тут існував театр, на сцені якого виступала і славетна Марія Заньковецька. Згодом він став кінотеатром «Комсомолець», що в наші часи повторив долю самого комсомолу.

Вагомий внесок смілян і в розвиток культури та науки України. Ольга Ласкова була артисткою Петербурзького Маріїнського театру і заснувала в Смілі українську трупу. В місті жив і працював відомий доктор медицини Борис Козловський — учитель знаменитих хірургів Якова Гальперіна та Володимира Покотила. Смілянами також доктор геологічних наук Микола Пустильников, академік Григорій Проскура, заслужений артист, режисер Михайло Терещенко, заслужений артист Микола Пилипенко та доктор філологічних наук Павло Федченко. В повоєнні роки Катерина Радченко та Євгенія Єршова, вихованки тутешньої художньої самодіяльності, стали народними артистками УРСР. На весь світ уславився чудовий співак Валентин Пивоваров. А поети — Тодось Осьмачка, Олена Журлива, Микола Воробйов. У Смілі народився і виріс Герой Радянського Союзу, командарм 2-го рангу, Григорій Штерн, що вирізнявся серед військових інтелігентністю.

Сміляни — відомий борець, гідний супротивник чемпіона чемпіонів Івана Піддубного Тимофій Медведєв і навіть Костянтин Воскобойников, який створив у листопаді 1941 року на території окупованої німцями Орловської області Народну Соціалістичну партію Росії (НСПР)... Тут вираховував трасу до Місяця піонер світової космонавтики Юрій Кондратюк (Шаргей). У Смілі поховано одного з найвидатніших ботаніків світу Юрія Клеопова. Про все це розповідає експозиція Смілянського краєзнавчого музею.

Сміла — дивне, суперечливе, багатопланове українське місто, що пам'ятає своє минуле, знає своє коріння і з оптимізмом дивиться в майбутнє. Тут завжди були люди, котрі дбали про його розвиток. Тому Сміла — таки вічне місто!

Олександр ВІВЧАРИК, Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Олександра ВІВЧАРИКА.

Залізничні ворота Сміли — вузлова станція імені Тараса Шевченка.

Тут зароджувався «народний» капіталізм

Сміла — це не тільки промисловість, будівництво, торгівля, а передусім історія, люди. Думається, дбайливе ставлення до роботи і до свого підприємства в смілян іде ще від графів Бобринських. Онук Катерини II і графа Орлова Олексій Бобринський збудував у Смілі 1838 року цукрозавод — один з перших в імперії. Цукор тоді був дорогим, за кіло платили 4 карбованці. Як за добру корову. З аристократа-цукрозаводчика Бобринського розпочалася епоха «цукрових королів» — Симиренків, Харитоненків, Терещенків з їх «народним капіталізмом». З появою цукроварні змінилося життя й містечка, й усього Черкаського повіту. До того тут займалися виключно хлібною торгівлею, а з 1838 року капітал та підприємливість Бобринських відкрили навкруг Сміли багато нових засобів для торгівлі, промислів і заробітків багатьох людей. Люди віддячили сумлінною працею. Це увійшло в кров. До речі, був час, коли Сміла за потужністю встановлених на її підприємствах парових машин перевершувала Москву(!). А в 1879 році дев'ять підприємств Сміли виробили продукції на 4 мільйони 70 тисяч карбованців, тоді як 79 підприємств Києва — на 3 млн. 279 тисяч карбованців. Побудовані першими смілянськими цукрозаводчиками соціальні об'єкти служать і досі. Як-от Софіївська лікарня, приміщення технікуму харчових технологій тощо.

У Смілі цього року з'явився чудовий водограй.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Історичний центр змінить вигляд

У Луганську планують провести реконструкцію історичної частини. Міська влада чекає пропозицій щодо облаштування чотирьох центральних вулиць і пішохідних зон не тільки від архітекторів і будівельників, а й городян. Усі їхні пропозиції буде враховано під час майбутніх робіт.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

«Жіноча Січ» шукає донорів для онкохворих дітей

У Тернополі стартувала акція «Врятуй життя дитині». Її мета — зібрати кров для онкохворих дітей, які після курсів хіміотерапії потребують її переливання. На заклик молодіжної громадської організації «Жіноча Січ» уже відгукнулися вісімнадцять людей. Акція триватиме до 23 грудня.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

ЦИФРА

16 архітектурних пам'яток

заповідного Кам'янця-Подільського перебувають нині в незадовільному стані та потребують невідкладних протиаварійних робіт. І хоча багато з них мають статус національних, у міста бракує коштів для ремонту та реставрації. Торік у Старій фортеці завалилася Нова Західна вежа. Можуть упасти ще дві — Лянскоронська та Водна. Нового даху потребує башта Денна, а Рожанка — водовідведення. Почав руйнуватися і південний оборонний мур фортеці.

Віра ШПИЛЬОВА.

Вшанували пам'ять письменниці

149-ту річницю від дня народження Ольги Кобилянської відзначають буковинці. З цієї нагоди відбулося покладання квітів до пам'ятника письменниці на Театральній площі Чернівців та до її могили. Вшанувати пам'ять авторки «Землі» приїхала й відома українська літераторка, лауреат Шевченківської премії Любов Голота. В рамках відзначення річниці відбудеться традиційний літературний вечір під назвою «Гостини в Ольги Кобилянської» — в літературно-меморіальному музеї її імені.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

Сьогодні — День працівників статистики України

Привітання Голови Верховної Ради України

Щиро вітаю вас з професійним святом — Днем працівників статистики!

Ваша праця, спрямована на забезпечення об'єктивною статистичною інформацією, є надзвичайно важливою державною справою. Завдяки компетентності, фаховості, сумлінності працівників вашої служби органи державного управління й суспільство загалом отримують необхідні та актуальні статистичні дані, без яких неможливо приймати дієві та ефективні рішення в процесі розбудови демократичної, правової держави, гарантувати успішне вирішення важливих завдань соціально-економічного розвитку країни.

Відрадно, що ви продовжуєте наполегливо працювати над реформуванням національної статистики, щоб вона відповідала сучасним вимогам та запитам часу.

У цей святковий день зичу всім вам миру, добра, благополуччя, наснаги й нових звершень у реалізації покладеної на вас відповідальної місії на благо рідної України.

Володимир ЛИТВИН.

Що вони знають про себе самих

Кожна галузь охоплює якийсь один сегмент життя і діяльності суспільства. І лише статистика знає все: від розвитку економіки до демографії.

Цю скарбницю знань не зачинено у службові сейфи і не сховано під грифи «Секретно»: інформацію Державної служби статистики використовують органи влади, науковці і звичайні, далекі від високих посад і вчених рангів, люди. Потрібна вона і нам, журналістам, як додатковий переконливий факт, що посилює авторські висновки.

Голова Держкомстату Олександр Осауленко **(на знімку)** розповів «Голосу України», що відомство проводить спостереження за 35 розділами економічної, соціальної, демографічної, екологічної та інших галузей статистики. За підсумками роботи минулого року фахівці опрацювали 15,3 мільйона первинних звітів. Навантаження на одного працівника, який займався збиранням та обробленням державної статистичної звітності, становило близько три тисяч звітів на рік або в середньому 11—12 звітів протягом одного робочого дня.

Для інформування громадськості про економічну, соціальну, демографічну та екологічну ситуацію в країні та регіонах у 2012 році тут підготовлено понад 9,5 тисячі статистичних бюлетенів, майже 1 тисячу статистичних збірників, 40 тисяч експрес-випусків і 1,5 тисячі доповідей.

Складаючи портрет «середньостатистичного статистика», можна сказати, що це жінка віком близько сорока років, яка має повну вищу економічну освіту, працює в системі статистики понад 13 років, любить цифри та вміє ними оперувати, відповідальна, пунктуальна, уважна, пишається своєю роботою та є патріотом України.

Загалом людей, які професійно займаються статистикою, в країні дуже багато — вони працюють майже в усіх галузях економіки. Кожен майбутній економіст, а також фінансист, бухгалтер, аудитор, товарознавець, маркетолог обов'язково вивчає статистику, і якщо знання економічної теорії дає фахівцю професійну базу, то обізнаність у прикладному предметі озброює його інструментом для аналізу процесів в економіці, прогнозу їхнього розвитку та уникнення небажаних ризиків.

Вищу освіту за спеціальностями «Прикладна статистика» та «Економічна статистика» можна здобути у десяти вищих навчальних закладах України. Серед них і Національна академія статистики, обліку та аудиту, яка готує фахівців вищої кваліфікації саме для роботи в органах державної статистики.

Вл. інф.

ЦИФРИ

Традиційно серед працівників органів державної статистики переважають жінки (93%). Як правило, посади керівників різних рівнів обіймають також саме представниці слабкої статі (88%), спеціалістів (95%). Повну вищу освіту мають 85% співробітників. Також тут працюють 324 магістри державного управління, 144 кандидати і 42 доктори наук.

Маестро цифр

Це професійне свято встановлено Указом Президента десять років тому.

Непосвяченим у царину цифр статистика видається сухим і нудним заняттям. І не завжди відповідальним. Недарма приказка «Є брехня, велика брехня та статистика» стала майже офіційним афоризмом. Доктор економічних наук, учений, педагог Володимир Андрієнко своєю діяльністю спростовував кожне слово цієї «характеристики». Присвятивши все свідоме життя статистиці, Володимир Юхимович довів, що це надзвичайно цікава і творча робота, а чесність її залежить від принциповості кожного працівника. Та й сам він не скидався на «кабінетного» вченого, відгородженого від світу таблицями, графіками і показниками. Колеги та учні згадують, що Володимир Юхимович був світлою людиною, товариською і щирою, мав природжене почуття гумору і цінував цю рису характеру в інших.

1975 рік. За робочим столом. Тоді ще старший науковий співробітник НДІ ЦСУ СРСР Володимир Андрієнко.

Фото з домашнього архіву вдови Володимира Юхимовича Валентини Ауківри.

Як справжній учений, закоханий у свою справу, Володимир Андрієнко ніколи не маніпулював цифрами на догоду «генеральній лінії», не розмінював професійну гідність на преференції від влади. Так було ще за радянських часів, коли він, ризикуючи кар'єрним зростанням, вперто залишався осторонь «авангарду народу»; так тривало і після проголошення незалежності України, коли чинна влада, успадкувавши не найліпші методи своїх попередників, намагалася взяти під свій «патронат» сферу статистики.

До кінця своїх днів, до останнього подиху (16.11.2003 року) Володимир Юхимович був в опозиції до фальші, до блефування даними заради «паперового покращення», до облуди так званих реформ.

Він намагався давати неупереджені оцінки фактам дійсності, та об'єктивність нерідко суперечила офіційним поглядам. Учений-статистик не вмів ховатися під «парасольку обережності», він рішуче і наполегливо обстоював тоді власну наукову і громадську позиції.

Увагу доктора економічних наук у новітню добу привертали найболючіші проблеми соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку молодої держави. Аналізуючи ринкові відносини, що зароджувалися в пострадянській країні, Володимир Андрієнко наголошував, що в умовах справжнього ринку діє, як правило, паритет між ланками трикутника «виробник—посередник—споживач», тоді як в Україні чомусь із самого початку в панівному становищі опинився саме посередник. Результати його аналітичної діяльності мали не тільки актуальну, а й прогнозну цінність. По суті, ще на зорі незалежності учений передбачив прикру для нас перспективу: внаслідок перекручених «реформ» складається кланово-олігархічна модель економіки, що перебуває в антагоністичній несумісності з державними і загальнонародними інтересами. Ринок, стверджував він, тільки тоді стає двигуном прогресу, коли працює в режимі відрегульованого механізму економічних відносин: здійснення підприємницьких свобод, конкуренції й рівності можливостей, з одного боку, і з другого — результатів праці кожного громадянина, зумовлених природною нерівністю людей. Тому однією з умов реального, а не дикого функціонування ринку є, на його погляд, ще й соціальна держава, котра опікується найбіднішими верствами населення.

У цей час окреслюється громадянська позиція Володимира Андрієнка, він бере активну участь у політичному житті — і як людина, і як учений. З-під його пера з'являється низка блискучих наукових та публіцистичних праць не лише в галузі статистики, а й економіки, політики, філософії, державного будівництва. У середині 90-х років Володимира Юхимовича запросили на роботу до секретаріату Верховної Ради — на посаду першого заступника завідувача аналітичного відділу. Тут авторитет його був такий високий, що саме йому доручили очолити делегацію працівників дослідницьких служб парламенту до Конгресу Сполучених Штатів.

Сформувавши відділ економічного аналізу і налагодивши його діяльність у секретаріаті Верховної Ради, Володимир Андрієнко 1997 року повернувся до рідного Інституту підготовки спеціалістів статистики та ринку Міністерства статистики (з березня 2003 року — Державна академія статистики, обліку та аудита). Розповідають, що працездатність начебто немолодого, але поюнацьки допитливого і небайдужого до світу професора вражала всіх, з ким він перетинався по роботі та громадській діяльності. Хтось по-доброму заздрив, хтось не дуже по-доброму (в науковому середовищі, як і у творчому це поширене явище), але всі відзначали його унікальну особливість — завжди бути статистиком, а не статистом...

Володимир Юхимович залишив по собі велику наукову спадщину. Його засаднича праця «Статистичні індекси в економічних дослідженнях» і сьогодні не втратила значущості для фахівців: у ній автор застерігає від надмірного захоплення суто математичними перетвореннями показників без врахування економічного сенсу досліджуваних явищ і причинно-наслідкових зв'язків між ними. Про її актуальність свідчить перевидання книги вже після смерті Андрієнка. Крім великих наукових фундаментальних робіт Володимиру Юхимовичу належить авторство близько 200 статей, надрукованих у збірниках, журналах і газетах, зокрема, і в «Голосі України».

Статистика не може бути сухою сферою, якщо нею займаються такі люди, як видатний український учений Володимир Андрієнко. «Маестро цифр» — образно-романтично називали його вдячні учні. Таким він і залишився у їхній пам'яті.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

СПОРТ-ПРОБЛЕМА

В'ячеслав Колосков: «Чемпіонат СНД не в інтересах російського футболу»

Один із найбільших авторитетів у світі футболу, почесний президент Російського футбольного союзу В'ячеслав Колосков категорично проти створення чемпіонату СНД, про який надто багато говорять останнім часом. Про це він заявив в інтерв'ю сайту **sport-weekend.com**.

— **Глава «Газпрому» Олексій Міллер заявив про ідею створення чемпіонату СНД. Що ви думаєте з цього приводу?**

— Я категорично проти. Я сім років тому через це проходив і пояснював все детально — можете підняти всі мої інтерв'ю. Суть у тому, що це абсолютно неможливо і не в інтересах російського футболу.

— **Хіба баскетбол і хокей не є в цьому показовим прикладом?**

— Ні. Хокей — це чемпіонат Росії, до якого приєдналися якісь посередні клуби. У футболі — інша ідея: приєднуються найсильніші клуби, кожний з яких розраховуватиме на участь у Лізі чемпіонів або Лізі Європи. Ми втратимо свою ідентичність, а це — найголовніше.

Я вже не кажу про технічні питання: хто судитиме, вирішуватиме конфлікти. Тепер ми тільки на одному конфлікті «Динамо» (Москва) — «Зеніт» робимо кульбіти ось уже кілька тижнів і не можемо розібратися, хто правий, а хто винуватий. А уявіть собі, якщо братимуть участь клуби від чотирьох держав. Цілковита нісенітниця! Для мене це абсолютно неприйнятна ідея.

— **Проте, багато клубів України, інших колишніх союзних республік і провідні наші команди підтримують цю ідею...**

— От це мене й дивує, тому що коли я свого часу розмовляв на цю тему з провідними клубами України та Росії, то всі прийшли до висновку, що це абсурдна справа.

— **Коли розпадався Радянський Союз, була ідея зберегти чемпіонат СНД. Тоді було простіше, ніж зараз?**

— І тоді було складно й абсолютно неможливо — з політичних мотивів. Країни отримали політичну автономію і хотіли зберегти незалежність. І в футболі також. Сьогодні чемпіонат СНД організувати легше. Але тоді треба забути про спортивну складову і оголосити, що це — комерційний турнір...

З ким об'єднуватися?..

Футбол. Останнім часом відновилися розмови щодо організації спільного чемпіонату країн СНД. У Росії нас заманюють до «футбольного колгоспу» не тільки спортивні, а й державні діячі. А що ж Вірменія (країна ну з дуже «сильними» клубами) закликає до об'єднання. Цікаво, як її команди гратимуть із своїм найближчим сусідом? Нарешті, хотілося б дізнатися, а як визначати кількість учасників того чемпіонату, як вирішувати фінансові питання і головне — кому грати в єврокубках?

У нас залізну пальму першості у «об'єднавчому русі» тримає «Шахтар». Одна особа з цього клубу постійно підкидає інформацію. Нещодавно назвала дати проведення спільного кубка. І це при тому, що Україна не є членом СНД. Складається враження, що комусь надто муляє очі ситуація в українському футболі, те, як поступово міцніє чемпіонат нашої країни. «То чому б не розвалити його?» — думають наші «задушевні друзі». А місцеві «експерти» прагнуть зайвий раз прогнутися перед сусідніми дядями.

Ліпше б у народу запитали: а чи бажає він отак просто знищити національний чемпіонат України і стрімголов приєднатися до якогось одіозного угрупування? Боюсь, що відповідь буде рішуче негативною.

Авторам цієї (не інакше як політичної) маячні варто уважно ознайомитися з інформацією, котру надала **італійська агенція SportRadar**. Вона склала рейтинг корумпованості європейських чемпіонатів, котрий враховує випадки маніпулювання результатом за останні три роки. Так от, лідером за кількістю махінацій є чемпіонат Албанії. До десятки «найкращих» потрапила також і **російська Прем'єр-ліга**.

Пропонуємо цей перелік: 1. Албанія — тут у 97 матчах результати визначалися нечесним шляхом; 2. Італія — 70; 3. Молдова — 66; 4. Естонія — 46; 5. Греція — 45; **6. Росія — 42;** 7. Македонія — 37; 8. Болгарія — 35; 9. Латвія — 31; 10. Литва — 31.

України, слава Богу, в цьому рейтингу поки що немає...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фінансовий дефіцит змушує приборкувати грошові й товарні потоки

БАЛАНС МІСЯЦЯ

■ ***Микола Азаров припустив, що цього року економіка може й не вийти на зростання — про формат м'якої посадки.***
■ ***Іспанський інвестор відмовився визнавати повноваження представника під час підписання документів про інвестування в LNG-термінал — про принципове й не дуже.***
■ ***Об'єкти відновлювальної енергетики перевірятимуть за походженням — про інвестиційний відбір.***
■ ***В. о. міністра економічного розвитку і торгівлі Петро Порошенко повідомив про домовленість із росіянами скасувати взаємні утилізаційні збори — про наших і не наших.***

Усім — по м'якому місцю!

Про те саме, що й Микола Азаров на з'їзді роботодавців, експерти говорили ще з другого кварталу, відтоді як промислове виробництво почало гальмувати. Щоправда, у жовтні вже не так помітно, як у вересні, але це не послабило тенденції до скорочення бюджетних надходжень, зростання дефіциту бюджету, погіршення стану платіжного балансу країни. Якщо на початку листопада жалілися на боргову кризу в європейських країнах, низькі ціни на металопродукцію та недобори валютної виручки, то наприкінці — на жорстку монетарну політику. А якщо ви не знаєте, як її пом'якшити економічними засобами, то друкуватимете гривню, котра не забезпечена товарною масою. А це потягне за собою інфляцію. Поза тим відчайдушний оптимізм Миколи Азарова це залишає надію, що така доля омине країну. «Було й гірше, — запевняв Микола Янович роботодавців, — згадайте, чим розховувалися у дев'яності...»

Цей меседж нагадав мені спілкування у ті часи з одним міністром фінансів, який також запевняв: «Було й гірше, згадайте Велику Вітчизняну». І тоді, й зараз уряди не бачили «м'якої посадки» економіки і порятунку бюджету без того, щоб не «поскубти» доходи громадян через податки, збори, ціни на товарних ринках і обмеження на грошово-кредитному. Виразні докази того в листопаді — жорсткіші вимоги до імпортерів та рядових громадян у частині продажу іноземної валюти, радикальніше оподаткування алкоголю, тютюну та іномарок, адміністративних послуг з оформлення прав на нерухомість і здійснення валютних переказів в Україну (конвертація у гривню від 150 і вище тисяч за місяць) тощо. І тоді, й зараз контраверсійні рішення їхні ініціатори обумовлювали, як то кажуть, не по суті. Звітного місяця нас запевняли, що податок на продаж валюти стимулюватиме роботодавців платити заробітні плати «по-білому». Якось це було нелогічно. Або — що початок будівництва газогону для з'єднання газотранспортної системи з LNG-терміналом є першим кроком до енергетичної незалежності. А тут протестувала пам'ять, бо за перший крок вважала прийнятий ще 1994 року Закон «Про енергозбереження».

ПІДСУМУЄМО:

з форматом макроекономічної посадки на фініші року уряд ще не визначився. Поза тим економіка здатна залишитися з мінімальним зростанням завдяки незалежним від урядових зусиль чинникам — сприятливій базі порівняння, сезонному пожвавленню споживчого попиту і активізації капіталовкладень. Зрештою, такої ж думки дотримуються і в Нацбанку.

А оприлюднені макропоказники (3,4 відсотка — ВВП, 4,8 — інфляція) вкотре свідчать про безпідставний оптимізм і непоміркованість. Отже, країні не уникнути ручного керування економікою і бюджетом, підтримки життєвого рівня по мінімуму.

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

Виконуючий обов'язки віце-прем'єр-міністра — міністра соціальної політики Сергій Тігіпко:

«Ми ще 1,6 мільярда гривень виділили на погашення заборгованості у заробітній платі. Виділені кошти — за рахунок перерозподілу витрат... За два останні засідання уряд виділив 2,9 мільярда гривень на виплату заробітних плат».

За словами Сергія Тігіпка, цих коштів, за підрахунками уряду, вистачає, щоб не було ні копійки заборгованості із зарплатні та соціальних виплат до кінця 2012 року.

Нас знову відбрили

Збої виникали навіть на тих ділянках, де їх унеможливлювали міжнародні підходи до справи. Балачки про історичний момент під час початку технічної реалізації LNG-термінала обернулися заявою іспанського інвестора щодо його готовності вкладати гроші в цей проект. Сором — це не те, що лишилося по тому. Бо термінал, попри відсутність на цей момент контрактів на постачання зрідженого газу, таки породжує віру в те, що рано чи пізно вони будуть укладені. Але тепер виявилося, що інвестор, про якого заявляв український уряд, заперечує готовність до співпраці. Таке спростування здатне підірвати довіру інших потенційних інвесторів до проекту, принаймні, відтягнути його реалізацію. Це при тому, що заявлена вартість будівництва термінала становить 856 мільйонів євро, а термін його реалізації — 4 роки. Тобто, без інвестиційних коштів термінала не буде ані 2016 року, ані пізніше. Виграє Росія, адже Україна не матиме термінала, який диверсифікував би поставки газу і послаблював залежність від «Газпрому».

Глава Держінвестпроекту Владислав Каськів потішив: мовляв, у будь-якому разі відмова іспанської компанії від участі в проекті принципового значення не матиме, оскільки почалася практична стадія його реалізації. Як на мене, поки що непринципово, хто очолює Держінвестпроект — Каськів, Іванов чи Сидоров. Міністр енергетики і вугільної промисловості ще більше насмішив: вони перевіряють повноваження представника іспанської компанії, який підписував рамочну угоду про створення консорціуму з будівництва LNG-термінала. А що заважало Держінвестпроекту провести «ідентифікацію» до підписання важливого для країни документа?!

З ідентифікацією українців виходить набагато краще, ніж з ідентифікацією іспанців. На це вказує сила-силенна всіляких реєстрів, але здебільшого говорили про Єдиний державний демографічний, створюваний на підставі законодавчого креативу і поправок до нього глави держави. Президент таки підписав закон про введення біометричних паспортів, керуючись наміром наблизити безвізовий режим із країнами Євросоюзу. Проте це не усуває, а посилює ризик нераціонального розподілу доходів, одержаних за адміністративні послуги. Нагадаю, їх акумулюватимуть на рахунках окремих бюджетних установ, а не доходних статтях бюджету. Паспортизація — це також бізнес-проект, як і все, що пов'язано з поточною політикою. Була б, як то кажуть, цукерка в новорічному подарунку, а до того, що держзамовлення на подарунки не перший рік одержує одна й та сама фірма, а не десятки або й сотні інших, нікому діла немає.

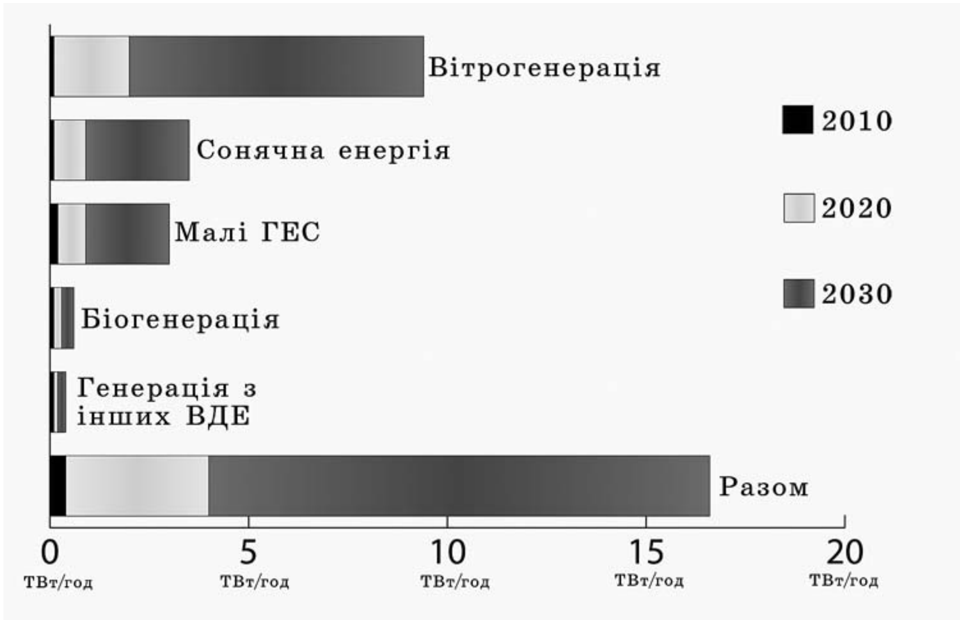
ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА

Роман Шпек, старший радник «Альфа-банку» (Київ), міністр економіки в 1993—1995 роках:

«Відсутність належної бюджетної та макроекономічної дисципліни стримує приплив інвестицій... У першому півріччі уряд звітує про перевиконання бюджету, а восени він не виконується. Який довготривалий ресурс, який розумний інвестор прийде до нас за таких обставин?»

Прогноз динаміки використання відновлювальних джерел енергії до 2030-го року (ТВт/год.).

Цукерки для монополістів

Чи не найкраще на законодавчих цукерках розуміється, звісно, влада. Проілюструю це на прикладі законопроекту, який стосується змін на ринку відновлювальної енергетики і застосування «зеленого» тарифу. Нагадаю, він стимулює інвесторів вкладати гроші в розвиток альтернативних джерел енергії. Утім, стимулює — м'яко сказано, він жене в спину братися за це діло. Бо якщо в ядерної генерації купують кіловат-годину електроенергії за два гривники з копійкою, то в альтернативників — у 20—25 разів більше. Бо вони користуються податковими пільгами і мають підтримку навіть Європейського банку реконструкції та розвитку. Тільки дуже наївні можуть думати, що девелопери об'єктів вітрової та сонячної енергетики керуються суто прагненням оздоровити довкілля. Це величезні прибутки, за якими стоять такі потужні інвестори, як ДПЕК і відомі в країні олігархи. Минулої осені законодавці хитромудро (за допомогою часових рамок) звільнили об'єкти наближених до влади олігархів від дуже незручної вимоги Закону «Про електроенергетику» — використовувати в ході будівництва об'єктів відновлювальної енергетики до 30 відсотків обладнання українського виробництва, якого катма — не виготовляємо. А західні інвестори відмовляються вкладати гроші в проекти, якщо немає високотехнологічного обладнання. Про це тепер криком кричать девелопери (інвестори у розвиток нерухомості), які не встигли локалізувати в Україні виробництво. Якби ж їм бодай опосередкований контакт із урядом, то вони знали б, що відсутність упродовж кількох років нормативно-правових актів щодо розрахунків «місцевої складової» не означає, що все не з'явиться у потрібний момент для тих, хто має пряме представництво у владі. Так і вийшло у вересні—жовтні. **Між появою самого поняття «місцева складова» та порядком її розрахунку сплило понад три роки, за які відбулася стрімка централізація великого капіталу в цьому сегменті ринку. А схвалений у листопаді законопроект уже визначив фіксовані частки «місцевої складової» за видами обладнання та робіт, пов'язаних із будівництвом електростанцій. Тобто благословив нерівні умови ведення бізнесу на ринку альтернативних джерел енергії, що є передумовою його монополізації.** І хто б подумав? Адже підписаний Президентом закон надає право кожному громадянину продавати оптовому ринку електроенергію, вироблену з вітрової, сонячної, біомаси! Але не думаю, що тут одержимо черги. За даними НКРЕ, станом на 30 серпня, «зелені» тарифи одержує 9 вітрогенеруючих компаній, 2 об'єкти, які генерують електроенергію із сонячного випромінювання, і 2 виробники, які спеціалізуються на біомасі.

Законодавчі цукерки роздають далеко не всім бажаючим.

Утилізаційний контрольний

А кому краще про це знати, як не в. о. міністра економічного розвитку та торгівлі Петру Порошенку! Він, до слова, цього місяця став чи не найпомітнішою постаттю, бо коментував урядові прогнози макропоказників на наступний рік. І тому, що саме цього місяця законодавці прийняли в першому читанні законопроект про утилізацію транспортних засобів і розмір їхніх ставок. Фактично за відсутності механізмів його справляння, з одного боку, і утилізаційного ринку як такого — з іншого. Це далеко не деталі, оскільки законопроект стосувався винятково російської автопродукції і відкривав можливість нарешті перевести в практичну площину урядовий намір дати гідну відсіч Росії за аналогічне впровадження утилізаційного збору стосовно української автопродукції.

Поки суть та справа, темпи падіння машинобудівної галузі прискорилися неабиякою мірою через скорочення експорту в Росію. Нарешті в. о. міністра Петро Порошенко повідомив, що є домовленість на рівні міністерств обох країн про невідкладне призупинення дії утилізаційних зборів з обох сторін, а в. о. міністра екології та природних ресурсів Едуард Ставицький — що законопроект зробили свого роду тюнінг, надавши вітчизняним виробникам певні преференції.

Як на мене, **якщо законодавці поширять сферу застосування утилізаційного збору на авто з третіх країн, то це обмежить ринок імпортної автомобільної техніки, який спершу різко подорожчає, а потому почне згортатися.** Утилізаційний збір може виявитися для багатьох автоімпортерів контрольним пострілом. І, звісно, для тих споживачів, хто збирався найближчим часом сісти за кермо іномарки.

З іншого боку, важко збагнути, чому вітчизняним виробникам («АвтоЗАЗу» і «Богдану»), які вже освоїли повномасштабне виробництво і мають конкурентні переваги в обсягах виробництва, треба надавати преференції. Віцепрезидент корпорації «УкрАвто» Олег Папашев вважає, що автомобільній галузі загрожує повна зупинка. Авжеж. **Але не тому, що вітчизняному виробнику бракує преференцій, а тому, що він і досі не спромігся виготовити бодай одну українську модель, яка б утерла носа іноземцям.**

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Малюнки Костянтина КАЗАНЧЕВА, Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Інфографіка Дмитра ЛЕВОШКА.

Утилізаційний збір може виявитися для багатьох автоімпортерів контрольним пострілом

Що? Де? Почім?

ПРОГНОЗНІ ЦІННИКИ ГРУДНЯ

Наприкінці року на ринку збережеться помірний інфляційний фон, зумовлений сезонною активізацією споживчого попиту, що пришвидшить внутрішній товарообіг, і низькою порівняльною базою минулого року (грудень 2011 року — 0,2 відсотка). Через це статистично можна очікувати незначного подорожчання на продовольчі товари і більш помітного — на промтовари тривалого користування. На мій погляд, офіційно від початку року інфляція зросте не більш як на 2—2,5 відсотка.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Безвідносно до того, змінять чи ні свої методи боротьби за стабілізацію курсу гривні Нацбанк та уряд, у грудні Казначейство фінансуватиме тільки захищені статті місцевих бюджетів, а роботодавці утримаються від традиційно підвищених преміальних до Нового року. Відкориговані показники держбюджету на рік наступний засвідчать перехід до суворого режиму економії країни і домогосподарств. Але перехід розпочнеться вже цього року.

БЕНЗИН: *літр А-95 подорожчає в середньому на 8—10 копійок, літр* **ДИЗПАЛЬНОГО** *— на 5—10 копійок (тут і надалі тільки про середні ціни).*

Економічних передумов для подорожчання пального немає через помірні світові ціни на нафту, потужний вплив на ціноутворення імпортних поставок і сезонне скорочення його споживання. Копійчане зрушення можливе тільки зі спекулятивних міркувань.

БОРОШНО: *кілограм борошна вищого сорту подорожчає на 10—20 копійок, першого сорту — на 10—15 копійок.*

Більш різкого подорожчання не станеться через готовність Аграрного фонду в разі необхідності задовольнити потребу регіонів у борошні (можливості такі є). У тому, що підвищені заявки будуть, можна не сумніватися.

ХЛІБ *— подорожчання випічки з пшеничного борошна на 3—4 відсотки, вартість соціального хліба залишиться незмінною.*

Попри претензії Антимонопольного комітету до ціноутворення на хлібному ринку, рентабельність пекарського виробництва дуже низька, що змушує малі підприємства працювати в «тіні», а торгівлю маніпулювати цінами в межах асортиментного ряду.

КРУПИ *— залишаться в цінах листопада.*

На мій погляд, ціни круп'яного ринку залишаться стабільними, гіпотетично можливе локальне здорожчання імпортного товару компенсуватиме продукт власного виробництва.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

За даними Держстату, роздрібний товарообіг за 10 місяців цього року сягнув 650,38 мільярда гривень, тобто, в порівняльних цінах зріс на 15,7 відсотка. Як і раніше, найвищий попит спостерігався у Києві (83,1 млрд. грн.), Донецькій області (63,5 млрд. грн.), а найменший — у Севастополі (7,9 млрд.) та в Чернівецькій області (9,69 млрд.). Така динаміка свідчить про зростання купівельної спроможності споживачів, якій сприяло кількаразове зростання мінімальних заробітних плат, споживче кредитування, дефляційні процеси, проведення Євро-2012. Але купівельна спроможність споживачів на загал ще доволі низька для того, щоб через торгівлю активізувати розвиток внутрішнього ринку.

МОЛОКО, МОЛОКОПРОДУКТИ *— залишаться у цінах листопада.*

Помірне сезонне подорожчання, яке спостерігалося до грудня, засвідчило затовареність підприємств сировиною для переробки. Чи не вперше підприємства майже відмовилися від традиційних закупівель молока. А це запорука цінової стабільності.

ФРУКТИ, ОВОЧІ *— подорожчання на 1—5 відсотків.*

Я очікую помірної активізації попиту перед Новим роком на фрукти (через подорожчання імпорту і піковий період респіраторних захворювань) та овочі (через наближення різдвяних і новорічних свят). Але задовільна пропозиція, пов'язана з перевиробництвом цього року, унеможливить суттєве зростання цін.

ОЛІЯ *— залишиться у цінах листопада.*

Економічних передумов для переоцінювання рафінованої і нерафінованої олії немає.

М'ЯСО: *подорожчання кілограма свинини на 8—10 гривень, яловичини — на 9—12 гривень, курятини — на 7—10 гривень.*

М'ясний ряд залишається найуразливішим до переоцінювання через обмежену пропозицію і наближення періоду новорічних свят.

АЛКОГОЛЬ: *подорожчання пляшки горілки (0,5 л) на 5—8 гривень, пляшки коньяку — на 10—15 гривень, натурального вина (0,7 л) — на 10—12 гривень.*

Істотне подорожчання алкоголю слід очікувати наступного року внаслідок підняття акцизів та мінімальних цін, а вищезазначені зміни слід сприймати, як прелюдію до різдвяних і новорічних свят.

ЛІКИ *— подорожчання на 5—10 відсотків.*

Головним подразником виявиться попит на імпортні медпрепарати здебільшого для профілактики гострих респіраторних захворювань та грипу.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Від початку року з незаконного обігу податківці вилучили майже 3 мільйони пляшок «шмурдячного» алкоголю — 193,4 тисячі декалітрів. Але вони й досі не вбачають прямого зв'язку між посиленням фіскального тиску на галузь і чорним ринком.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ *— подорожчають на 3—5 відсотків.*

Непомітно зросте квартирна плата. Нацкомісія з регулювання комунальних послуг почне включати в собівартість теплових тарифів інвестиційну складову вже з наступного року.

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ *— подорожчання на 5—10 відсотків*

Я очікую сезонного подорожчання квитків на авіатранспорті та послуг — у сегменті пасажирських перевезень на залізниці.

ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ *— подорожчання на 20—25 відсотків.*

Очікується вдалий сезон на гірськолижних курортах, тим паче що, прогнозують, зима виявиться затяжною, а туристичний сервіс більш привабливим для шанувальників активного відпочинку. Найістотніше на остаточний рівень середніх цін вплине вартість передноворічних турів та оренди нерухомості.

ГОТІВКОВИЙ КУРС $ США *— 8,30 грн.,* **БЕЗГОТІВКОВИЙ** *— 8,23 грн.*

Наприкінці листопада позиції гривні зміцнить обов'язковий продаж валютної виручки експортерами, падіння долара США на світових ринках і психологічний тиск на валютний ринок з боку Нацбанку. Але в грудні американська валюта міцнітиме проти гривні.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

На думку міністра промислового розвитку та торгівлі Петра Порошенка, в листопаді й грудні можливе зростання показника інфляції не на користь економіці. Але він навряд чи перевищить 4—5 відсотків. На майбутній рік Петро Порошенко прогнозує 5,5 відсотка інфляції. Отже, можна констатувати, що Міністерство фінансів і цього року прорахувалося — передбачали майже восьмивідсоткове зростання індексу споживчих цін.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

РЕГІОНАЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ

Від гойдалки селян уже нудить

Від недільного походу на найбільший у Луцьку Вокзальний ринок залишилося двояке враження. З одного боку, низькі ціни на овочеву продукцію мали б мене потішити. Картопля і морква — лише по півтори гривні за кілограм, цибуля ріпчаста — 1,3 гривні, капуста — 2.

Дешевий і цукор: за кілограм просять лише шість гривень, за 50-кілограмовий мішок — 270. Водночас така дешевизна насторожує. Адже селянин — чи то йдеться про власника індивідуального господарства, чи керівника великого агропідприємства, не буде довго працювати собі на збиток. Пригадую розмову з директором СТзОВ «Городище» Луцького району Анатолієм Никонюком під час урочистостей з нагоди Дня працівників сільського господарства.

— Наступного року не сіятиму буряки, невигідно, — гірко зізнався він. — Цукор коштує копійки, а ціни на пальне, міндобрива, гербіциди весь час зростають.

Така заява знаного в краї аграрія насторожила. Адже з вирощених у «Городищі» буряків виробляється стільки цукру, що його вистачить для Луцька з його 210-тисячним населенням, ще й зайвий залишиться.

Чи не через низькі закупівельні ціни свого часу багато господарств області згорнули свинарство, зменшили поголів'я великої рогатої худоби, позбулися овець. Ось і маємо тепер на ринку сало по 35—40 гривень, свинячу шинку — по 50—55, телятину — по 60—70 гривень. Літр молока коштує в середньому 6,5 гривні, сметани — 30. На понад десять відсотків зросли цієї осені ціни на борошно вищого ґатунку — 4,5 гривні за кілограм. Можливо, для індустріального Донбасу це й прийнятні ціни, а ось для аграрної Волині — надто високі.

Тож чи не скоротять наступного року волинські селяни площі під картоплею, морквою, капустою?

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Радує гурт на ринку «Шувар»

Порівняно з вереснем на Львівщині помітно подешевшали капуста — на 34%, цибуля — на 22,6%, гриби — на 18,4%, морква — на 14,9%, картопля — на 11,5%.

Як повідомляє управління статистики Львівської області, дорожчими, за рахунок закінчення сезону, стали огірки — на 60,9%, помідори — на 48, 6%, кабачки та баклажани — на 12,3%. Подешевшали (на 4%) цитрусові та ківі, подорожчали (на 5,8%) банани.

На 5,3% знизились ціни на крупи гречані, на 4% — на рис.

Подешевшали риба жива та охолоджена (на 3%), морепродукти (на 0,8%).

На Львівщині ціни на м'ясні продукти залишаються на рівні вересня. З молочних продуктів подорожчали молоко, сир та сметана — на 1,5—2,6%.

Невеликі коливання цін на олію та жири — від 0,2% до 0,9%.

Традиційно найнижчі оптові ціни у Львові на оптовому ринку «Шувар» (станом на 26 листопада ц. р.): баклажани — 3—4 гривні за кілограм, буряк столовий — 1,1—1,13, капуста білокачанна — 0,9—1,1, огірки — 14—16, перець солодкий — 10—20, помідори — 7—14, цибуля — 1—7, капуста — 0,9—1,1, яблука — 3,5 —8, м'ясо — 50—60, масло вершкове — 55—65, молоко — 6,5—7,5.

Богдан КУШНІР.

Львів.

Борщ коштує так само, як улітку

Ринки Миколаєва завалені продукцією полів практично за тою ж ціною, що й на початку осені. А саме: кілограм картоплі коштує 2,5— 3,5 гривні, капусти — 1,5—3 гривні, цибулі й буряку — 2-3,5, моркви — 2—4, перцю болгарського — 2,5—3 гривні.

Вигідно робити оптові закупівлі овочів. Майже в кожному дворі, де є декілька багатоповерхівок, ближче до кінця робочого дня (із 16.00 до 18.00) стоїть машина з сітками картоплі по 20—25 кілограмів, яку можна придбати оптом по 2 гривні за кілограм. Продавці — місцеві сільгосптоваровиробники, які не хочуть повертатися з ринку додому з товаром і роз'їжджають «попід хати», аби швидше спродати все.

Не змінилася і ціна на олію домашнього виробництва (по 15 гривень за літр) та м'ясо. Зокрема, м'якоть яловичини — 59 гривень за кілограм, лопатка — 49 гривень, грудинка — 38 гривень, ребра — 33. Ціни на свинину ледь-ледь підскочили, і то в основному це стосується сала, за кілограм якого просять від 20 до 35 гривень. Зверну увагу, в серпні на ринках обласного центру салом торгували від 5 до 20 гривень. Балик свіжої свинини нині можна купити по 65 гривень за кілограм, антрекот — 54, м'ясо на лопатці й ребрах — 49.

Цукор коштує 5 гривень 50 копійок за кілограм. Від літа майже не змінилася і ціна на крупи: ячнева, перлова — 3 гривні 40 копійок, пшенична — 3 гривні 20 копійок, гречана — 8 гривень 50 копійок, кукурудзяна — 3 гривні 60 копійок, пшоно — 4 гривні, вівсяні пластівці — 7 гривень 50 копійок. Найбільш поширені сорти макаронних виробів — по 5 гривень 20 копійок.

Хліба на прилавках залишається удосталь по звичній ціні. Щоправда, деякі приватні пекарні мудрують з асортиментом: потроху вводять у виробництво нові назви хлібобулочної продукції, вартість якої дещо вища. Зауважу, такі вироби — з домішками кориці, родзинок, ванілі, гірчиці тощо, як то кажуть, розраховані на любителів. Потенційні споживачі віддають перевагу виробам підприємства «Миколаївхліб». Так, хліб «Горожанин» вагою 600 грамів коштує 2 гривні 87 копійок, «Карельський» (500 грамів) — 3 гривні 62 копійки, «Корбутівський» (600 грамів) — 2 гривні 69 копійок, «Сімейний» (800 грамів) — 4 гривні 7 копійок, «Південний», житньо-пшеничний (700 грамів) — 3 гривні 19 копійок, «Любительський», житньо-пшеничний (550 грамів) — 3 гривні 45 копійок.

Олександра МЕНТЕЛЬ.

Миколаївська область.

Дешевшає цукор

В області подешевшали окремі види продовольчих товарів. Зокрема, за даними моніторингу середніх рівнів роздрібних цін на основні види продовольчих товарів знизилися ціни: на рис — на 1,2%, м'ясо птиці (курки) — на 1,2%, цукор — на 0,7%. Стабільними залишалися ціни на хліб пшеничний із борошна першого ґатунку, хліб житньо-пшеничний, яловичину, свинину, сало, борошно пшеничне, макаронні вироби, крупи гречані, ковбаси варені, молоко, сметану, масло вершкове, олію соняшникову, картоплю, моркву, буряк, цибулю ріпчасту.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Володимир Лех, головний редактор телеканалу «Рада»:

«Це — моя друга сім'я»

— Володимире, розкажіть, як Ви потрапили на телебачення, і чи важким був шлях до посади головного редактора парламентського телеканалу «РАДА»?

— Важких шляхів не буває — досягти мети заважає лінь і внутрішня невпевненість. Стукайте і вам відчинять — принцип, за яким я йду по житті. В сферу телебачення, як більшість, потрапив випадково. Пройшов кастинг телеведучих на Тернопільському державному телебаченні, незважаючи на те, що ще у 18-річному віці навчався за спеціальністю «менеджмент організації». Втім, справжньою своєю школою журналістики вважаю перший в Західній України приватний тернопільський телеканал «TV-4». Тут завдяки професіоналам, дружній атмосфері я відбувся як журналіст та телеведучий. Спробував все: займався спортом, вів молодіжно-розважальні програми, був журналістом відділу новин, згодом ведучим інформаційної програми та авторських програм. У 2006 почав займатися політикою — у пік тодішньої парламентської кампанії провів не один десяток ефірів. А Всеукраїнський прямий ефір з тодішнім президентом Віктором Ющенком, на якому я був співведучим, мабуть, остаточно вплинув на моє майбутнє. Я дедалі більше цікавився діяльністю політиків і політичною ситуацією, і дедалі більше у Тернополі мені ставало тісно. Співпрацював як регіональний журналіст з багатьма центральними телеканалами. Наприкінці 2007 року мені запропонували-таки переїхати до столиці. З кількох пропозицій зупинився на виборі політичного телеканалу. І не шкодую. Прийшов на «Раду» як спеціальний кореспондент і телеведучий. Працював дуже багато — певно, це оцінили. Часто висвітлював візити парламентських делегацій на чолі з Головою Верховної Ради України, вдалося запровадити на телеканалі «Новини», які в ефірі щоденно вже чотири роки. А три роки тому мені доручили посаду головного редактора. Тож, якщо рахувати весь телевізійний стаж, то вже 10 років «варюся в телевізійній кухні».

— Відповідальність на головному політичному телеканалі країни, мабуть, в кілька разів вища, ніж на регіональному телеканалі...

— Я так не вважаю. Якщо ти журналіст і несеш інформацію, то відповідальність однакова, незважаючи на те, чи це тернопільський рівень, чи всеукраїнський. Звісно, на «Раді» я вже відповідаю не лише за своє ім'я, тут доводиться страхувати колег, як редактору більше працювати в команді. Новини вважаю своїм дітищем, тому хочеться, щоб вони були позитивними, професійними, збалансованими, приємними і «людськими», тобто зрозумілими.

— Якою сьогодні є інформаційна політика парламентського телеканалу «Рада»?

— Наш телеканал взагалі можна зараховувати до лідерів серед інформаційних телеканалів України. В нас від ранку і до вечора — інформаційний потік. Його нам створюють народні депутати на засіданнях, якщо засідань немає, то творимо інформацію ми. Найбільш ТОПові теми ми обговорюємо у студіях з фахівцями, експертами, до нас частенько приходять міністри, приїжджають міські голови, керівники областей. Ми аналізуємо ситуацію, прогнозуємо розвиток подій. Часто саме наш телеканал є першоджерелом інформації. Найбільшою заслугою вважаю те, що телеканал може похвалитися незаангажованістю і політичною аполітичністю, вибачте за тавтологію, але так воно є. Канал політичний, але в нас присутній баланс думок усіх фракцій і всіх депутатів. Новини на «Раді» щопівгодини — короткий огляд головних подій, аналіз того, що відбулося, прогнози. Підсумки подій дня о 19:00 і 21:00. «Гарячі» новини відображаються в інформаційній стрічці. А взагалі, оскільки ми працюємо більше в прямому ефірі, то це завжди свіжа і актуальна інформація.

— Чи цікаво працювати з політиками, вдається власні політичні уподобання відокремлювати від роботи?

— Чесно, важко... але вдається. Буває, що як Володимир Лех, критикую того чи іншого депутата за якусь ідею, прийняте рішення. Втім, як редактор і журналіст змушений подати збалансовану інформацію з її «за», «проти» і навіть думкою експерта. Взагалі, політики люди цікаві. Цікаво спостерігати за їхньою політичною кар'єрою, ідеями, рішеннями, життям. З ними добре дружити насамперед для того, щоб розуміти і знати розвиток політичних подій в країні. Адже не секрет, що політика — велика стратегічна гра.

— Колектив телеканалу «РАДА» — який він?

— Це моя друга сім'я. На роботі я проводжу 2/3 свого життя. Між співробітниками склалися дуже теплі і щирі стосунки. Вважаю, що «радівцям» треба ставити пам'ятник за їхню наполегливість, відданість роботі і професіоналізм.

— Політика — це єдине, чим Ви живете?

— Та, ні! Ні канал, ні я не живемо однією політикою. Ми намагаємося показувати і говорити про все: економіку, «соціалку», спорт, культуру, шоу-бізнес. Ми — самодостатній, повноцінний телеканал. Єдине, намагаємось не вдаватися до дрібної, так званої інформації вбили-вкрали. Вважаю, що чим менше негатива, тим позитивнішим буде суспільство. До таких відношу себе — живу подорожами, друзями і телебаченням!

«У кожного свій Дніпрогес»

ПАМ'ЯТЬ

Книгу під такою назвою (на знімку) сьогодні презентують у Києві. Її підготовлено за ініціативи ветеранів «Землятва Запоріжжя» до 95-річчя з дня народження Михайла Миколайовича Всеволожського — Героя Соціалістичної Праці, першого секретаря Запорізького обкому Компартії України (1966—1985).

Епіграфом до видання, що містить спогади сучасників, взято слова Василя Сухомлинського: «Найпрекрасніші і водночас найщасливіші люди ті, хто прожив своє життя, піклуючись про щастя інших». М. Всеволожський, на переконання людей, які знали його за спільною роботою, до таких і належить. У його команді був Іван Костін, (на знімку) лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, який очолював тоді обкомівський відділ оборонної промисловості. Він — один із 36 співавторів книги «У кожного свій Дніпрогес», голова ради ветеранів Запорізького земляцтва.

— Іване Дмитровичу, яким запам'ятався вам багаторічний лідер області?

— Йому були притаманні такі риси, як: чесність, переконаність у своїй правоті, віра в справедливість, вірність принципам, здатність вирішувати поставлені завдання, але передусім — турбота про людину. Життя і діяльність Михайла Миколайовича — зразок працездатності та принциповості, вимогливості і скромності. Вражали його організаторські здібності, зібраність, відсутність будь-якої показухи в роботі. Його вирізняли дружелюбність, винятково людяність і незвичайна простота в спілкуванні.

— А яким у ті роки був запорізький регіон?

— В економіці країни область займала провідне місце. Щорічно підвищувалися обсяги виробництва — тільки в оборонній промисловості вони збільшувалися на 12—14 відсотків на рік. Наш край став найбільшим виробником електроенергії (до 30 відсотків від загальнореспубліканського вироблення), високоякісних сталей, феросплавів, чавуну, кольорових металів, абразивної продукції, авіаційних двигунів (їх поставляли в 90 країн), силових трансформаторів, легкових автомобілів. Символами промислової могутності України стали Дніпрогес і «Запоріжсталь», «Дніпроспецсталь» та Моторобудівний завод, «Запоріжтрансформатор» і найбільша в Європі Запорізька АЕС.

Величезна заслуга Всеволожського й у вирішенні соціальних питань, особливо в забезпеченні трудівників житлом. У ті роки велося інтенсивне будівництво житла, у тому числі й господарським способом.

Одного разу стало відомо, що річний план будівництва квартир у Запоріжжі через недоукомплектованість робочою силою — під загрозою зриву. Люди, звісно, не отримають житло, пропадуть виділені капвкладення. Щоб не допустити цього, Михайло Миколайович запропонував передати недобудовані будинки підприємствам під відповідальність керівників. Моторобудівний завод отримав два таких будинки. Робота на них велася цілодобово в три зміни. Якось на початку грудня увечері приїхав Всеволожський. Я в цей час був заступником секретаря парткому, відповідальним за добудову будинків.

Михайло Миколайович залишився задоволений, подякував працівникам за роботу. Ось так я познайомився з ним.

Будинки були здані достроково. Близько 200 сімей отримали довгоочікувані облаштовані квартири.

Шість років я працював під його безпосереднім керівництвом. Михайло Миколайович був найменше моїм начальником. Він насамперед був учителем, старшим товаришем. Я глибоко поважав і полюбив його за видатний розум, привітність і батьківське ставлення до мене.

— Ви, Іване Дмитровичу, у книзі пишете, що, проаналізувавши свій життєвий шлях і Михайла Всеволожського, були приємно здивовані схожістю біографій. Цікаво, у чому подібні ваші непрості долі...

— Схожість, справді, вражаюча. Ми обидва після семирічної школи закінчили авіаційні технікуми: Михайло Миколайович 1936 року — Запорізький, а я 1952-го — Воронезький, причому за однією спеціальністю — складання та випробування авіадвигунів. Його було направлено на роботу до Воронежа, а мене... до Запоріжжя. Почινали технологами. Ще навчаючись у технікумі, я навчальну та переддипломну практику проходив на Воронезькому заводі в тому самому цеху, де працював Михайло Миколайович. Волею долі нам довелося, хоч і в різний час, трудитися на оборонному заводі (сьогодні «Мотор-Січ»). Були обидва другими секретарями райкомів, завідувачами відділів обкому партії. Нас обирали членами різних партійних комітетів, членами ЦК, депутатами місцевих та Верховної Рад. У решті-решт, ми кілька років жили в одному будинку й під'їзді, в однакових квартирах. Стільки збігів! Явно я йшов стопами свого наставника, повторюючи багато в чому його життєвий шлях. У це важко повірити, але це було. Хоча про багато фактів я довідався тільки під час підготовки спогадів.

...У мене, як і в співавторів книги спогадів, залишилися про Михайла Миколайовича найтепліші спогади не лише як про державного діяча, талановитого організатора, ерудованого фахівця, а й як про інтелігентну людину незвичайної скромності та простоти. Це була Особистість і впевнений у собі лідер свого часу.

Іван ІЛЛЯШ.

135–річчя Миколи Леонтовича відзначать міжнародною конференцією

У Кам'янці-Подільському готуються до IV Міжнародної науково-практичної конференції «Микола Леонтович і сучасна освіта та культура», приуроченої до 135-річчя від дня народження видатного українського композитора, музично-педагогічного і культурного діяча.

Конференція відбудеться в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка 12—13 грудня 2012 року. Тут під час попередніх форумів було відкрито музей-кімнату Миколи Леонтовича, а на вулиці Шевченка, в приміщенні колишньої духовної семінарії, де вчився та працював композитор, встановлено меморіальну дошку автору всесвітньо відомого «Щедрика».

Віра ШПИЛЬОВА.

ФОТОФАКТ

У Москві презентовано проект «Інші люди. Гуцулія» авторства відомого російського фотохудожника та мандрівника Юрія Белойвана, котрий минулого літа побував в експедиції на заході України.

Фото Вадима ДМИТРІВА (Укрінформ).

Від боротьби із традиційним курінням до заборони е–цигарок

Щойно польські курці оговтались від заборони в громадських місцях традиційного куріння (запроваджено 15 листопада 2010 року), як почався «наступ на свободу» е-курців. Так, це зовсім не описка. Серед широкої гами е-продуктів (електронних продуктів), зокрема, таких, як, наприклад, е-бук чи е-квиток, що набули широкого розповсюдження в Польщі, досить популярними стали також... е-цигарки.

Після заборони куріння традиційних тютюнових виробів досить часто, до речі, навіть у громадському транспорті, можна зустріти людей із трубками, які, на перший погляд, дуже нагадують цигарки. Але лише за формою, бо за змістом та вмістом — це абсолютно новий, до того ж «технологічно нафарширований» продукт: у виконаному з металу та пластмаси корпусі знаходяться акумуляторна батарея, нагрівальний пристрій (розпилювач), управляюча електроніка та змінний картридж (капсула) з рідиною, що містить ароматизатор або нікотин. Принцип дії полягає в тому, що, втягуючи через е-цигарку повітря, е-курець активізує нагрівальний пристрій, що випаровує рідину з картриджа, яку вдихає користувач електронної сигарети, імітуючи процес куріння звичайної сигарети. Виробники та прихильники е-цигарок уважають їх використання результативною формою боротьби з нікотиновою залежністю, яка, з одного боку, істотно зменшує шкоду для здоров'я самого курця (завдяки заміні тютюнового диму набагато менше шкідливою парою, не виділяються шкідливі продукти згоряння, наприклад, смоли та чадний газ), а, з другого, — для оточуючих, яких, врешті-решт, позбавляють ефекту пасивного куріння, що викликає стільки нарікань серед противників тютюнокуріння.

Попри те, що «дим» е-цигарок не має неприємного запаху і не завдає шкоди здоров'ю, в польських містах зростає рух за поширення на е-курців правил поведінки (читай — куріння) в громадських місцях, що є обов'язковими для любителів традиційних сигарет. Пальма першості в боротьбі з е-курцями належить столиці Великопольського воєводства — місту Познань. Тут куріння е-цигарок у трамваях та автобусах заборонили з жовтня цього року. За рішенням міської влади столичного міста Варшави, ці вимоги до е-курців набувають чинності з 1 січня 2013 року. Таке рішення вже готове в управлінні міського комунального транспорту в Гданську. Проблема стала предметом активного обговорення на інтернет-форумах, де 57% поляків висловлюються за заборону е-паління в засобах громадського транспорту, а 39% — усе ще залишаються на боці е-курців, які долають тютюнову залежність.

Логіка обурених громадян та владних структур, які йдуть їм назустріч, проста: у правилах користування громадським транспортом, якими чітко забороняється куріння, немає поділу на традиційні та електронні цигарки, тому водії та контролери реагуватимуть на появу е-курців так само, як на традиційних. Такі кроки — це також спроба приструнити е-курців, кількість яких у Польщі невпинно зростає, зокрема, з огляду на постійне здорожчання традиційних сигарет.

Тим часом медики, які все ще вивчають дію е-цигарок на людський організм, заперечують їх абсолютну безпечність для здоров'я. На користь своїх тверджень борці з е-курінням наводять також той факт, що Всесвітня організація охорони здоров'я ще у 2008 році спростувала твердження щодо їх ефективності як засобу нікотинозамінної терапії, а в Австралії, Канаді, Туреччині, Бразилії, Данії, Норвегії та в деяких інших країнах взагалі заборонили їх продаж та рекламу.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

ФОТОФАКТ

У той час, коли Північна півкуля страждає від зниження температури та снігу, мешканці півдня нашої планети насолоджуються довгоочікуваним літом. Веллінгтонський ботанічний сад запрошує жителів столиці Нової Зеландії та гостей міста погрітися на сонечку серед «моря» троянд, що зараз тут цвітуть.

Фото Xinhua/Укрінформ.

Доки урядовці говорять про інтеграцію, науковці її здійснюють

У Києві в Українському науково-технологічному центрі (УНТЦ) за участю представників США, Канади, Європейського Союзу обговорили подальші плани підтримки української науки.

Балоном із киснем для вітчизняної наукової спільноти назвав допомогу цієї структури заступник голови Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації Борис Гриньов. Він, зокрема, зазначив, що якщо в попередні роки засновники УНТЦ — США, Канада та європейська комісія — віддавали перевагу звичайному фінансуванню, то тепер домінанта спрямована на партнерську співпрацю. А це означає, що наші вчені беруть активну участь у багатьох міжнародних розробках. Фактично, не без гордощів зазначив Борис Гриньов, українці присутні на ринку наукомісткої високотехнологічної продукції світу.

На запитання «Голосу України», чи не збирається США зменшувати фінансування програм у зв'язку з непевністю внутрішньої ситуації в країні, представник держдепартаменту Філл Доліф наголосив, що фінансування планувалося на довготривалих засадах і внутрішня ситуація в Україні поки що не вдіб'ється на допомозі.

Загалом за роки діяльності цієї неурядової організації Україні було виділено 200 млн. доларів. Бюджет нинішнього року становить 10 млн. доларів. Проте, як зазначив виконавчий директор УНТЦ Майкл Ейник, цю суму можна вважати відносною, адже «маємо чимало розпочатих справ із минулих років, які розраховані на тривалий період, вони вже профінансовані й там триває наукова робота».

На прохання журналістів було названо і найзначущіші проекти, що їх спільно здійснюють наші науковці за сприяння міжнародної спільноти. Серед таких варто відзначити надання допомоги японській стороні в ліквідації наслідків аварії на Фукусімі.

— Ми звернулися до українських учених, які мають певний досвід, вони запропонували свої ідеї, відібрали п'ять науковців, і тепер вони допомагають своїм японським колегам, зокрема, в тому, як повернути до життя вражені атомом території. Спочатку ми фінансували їхні зустрічі, а тепер виходимо на рівень фінансування спільних проектів. Йдеться про напрацювання не лише в атомній сфері, а й у хімічній, біологічній тощо, — каже пан Майкл.

Ще один проект — це так звана протичумна станція в Сімферополі. У сімдесяті роки минулого століття її створили як заклад-координатор з питань епідемій для Міністерства охорони здоров'я. З того часу вона зазнала не одну реорганізацію, а з розпадом Радянського Союзу і взагалі занепала. У такому занедбаному стані вона була потенційним об'єктом розповсюдження всіляких вірусів, які там зберігалися. Тепер, завдяки фінансуванню, станцію вдалося привести в належний стан, відремонтувати, оснастити. І нині на її базі функціонують лабораторії з дослідження вірусів та інфекцій, зокрема, останньою стала базова лабораторія з діагностики пташиного грипу.

— Варто нагадати, що мета донорів — не просто профінансувати якісь напрацювання, ми ще й активно знаходимо партнерів, шукаємо потенційних інвесторів, допомагаємо в отриманні патентів, — каже заступник виконавчого директора УНТЦ Віктор Корсун.

Тим часом, як зазначив Борис Гриньов, якщо УНТЦ реалізовував ті проекти, де були задіяні учені, котрі раніше працювали на оборонку, то тепер триває дискусія, щоб таке обмеження зняти. Адже ми вже давно — без'ядерна держава, а наш науковий потенціал — досить широкий і різноманітний і не задіювати його було б незавбачливо.

Нагадаємо, що одним із напрямів діяльності УНТЦ є сприяння науковцям у запровадженні в життя їхніх винаходів та розробок, а також забезпечення допомоги стратегічному розвиткові українських інститутів і підприємств шляхом створення можливостей для тіснішої та продуктивнішої співпраці науки й промисловості.

Марина КРИВДА.

ПЛАНЕТА

Обговорили газову тему

Володимир Путін у Стамбулі провів переговори з прем'єр-міністром Туреччини Реджепом Ердоганом. Російський президент уперше за три місяці покинув свою підмосковну резиденцію і виїхав за кордон. Тема «болю в спині» стала першою, як тільки президенти потисли один одному руки. Всі інформаційні агентства відзначають, що «Володимир Путін зазнав сильного болю — настільки, що Реджеп Ердоган прийшов йому на допомогу, посадивши російського президента в крісло».

Підсумки саміту й переговорів у Стамбулі Володимира Путіна та Реджепа Ердогана стали сенсаційними, насамперед через те, що підписані угоди між РФ і Туреччиною зачіпають інтереси Європи, Сирії, що воює, «третіх країн» і, передусім, України.

Росія домовилася з Туреччиною про посилення потужності транзиту газу «Блакитним потоком» та збільшення Стамбулом закупівель російського газу. Туреччина в 2012 році імпортувала 27 млрд. кубів російського газу й після Німеччини стала головним партнером «Газпрому». Понад те, на відміну від України, Туреччина зможе продавати російський газ «третім країнам» як свій власний.

«Газпром» домовився з приватними компаніями Туреччини про довгостроковий експорт газу. Угоду на постачання російських вуглеводнів укладено на 20 років. Газопровід «Блакитний потік» між Росією та Туреччиною, було прокладено по дну Чорного моря, запущено в експлуатацію у 2006 році. Його загальна довжина — 1213 кілометрів, потужність — 16 млрд. куб. м на рік.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

До нас — гості з жупанії

До Чернігова прибула делегація Приморсько-горанської жупанії Республіки Хорватія, яку очолює керівник жупана Відо Вуїч. У ході зустрічі з ними голови облдержадміністрації Володимира Хоменка, керівництва Чернігівської міськради були обговорені питання розвитку економічних, соціальних, науково-технічних та культурних відносин між регіонами. Гості під час візиту до Чернігова ознайомляться з визначними історичними пам'ятками міста, а також відвідають підприємства та організації, торговельні центри.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Євпаторія покаже себе в Берліні

Курортно-туристичний потенціал Євпаторії наступного року планують представити на виставці в Німеччині. **Як повідомила прес-служба міськради,** вона відбудеться в Берліні 6—10 березня.

Нагадаємо: курортні міста й селища півострова, а також окремі оздоровниці вже мають досвід участі в міжнародних туристичних ярмарках, які проводяться, зокрема, в Сочі, Москві, Відні, Берліні, Ялті.

Роман ЧЕРЬОМУХІН.
Крим.

Біля берегів Стамбула затонуло судно з українцями на борту

Неподалік від чорноморського узбережжя Стамбула затонув російський суховантаж «Volgo Balt 199», що перевозив вугілля. На його борту перебували один росіянин і 11 українських членів екіпажу. Всі вони вважаються зниклими безвісти, **повідомляє РІА «Новости».**

Стало відомо, що через вихід з ладу рульового керування судно почало зносити до берега. Сигнали SOS із затонулого суховантажу не надходили, повідомив представник управління берегової охорони. Пошуки команди ведуться в Чорному морі в районі Шилі, де сталася НП. Вони ускладнені сильним штормом, що обрушився на район Мармурового моря.

Трьох моряків із затонулого біля берегів Туреччини суховантажу врятували, але один з них помер, коли його везли на берег на вертольоті. Призвища загиблого та врятованих не називають.

У Таджикистані частково розблокували доступ до Facebook (УНІАН)

Осінній призов на строкову військову службу став найчисленнішим за всю 75–літню історію військкоматів Луганщини. Якщо наприкінці вісімдесятих років минулого сторіччя за один призов з області у солдати йшло майже 10 тисяч осіб, то сьогодні лише 870 юнаків, *передає наш власкор Алла Антіпова*

На околиці Чигирина, місцевий безробітний, шукаючи металобрухт, знайшов 100–кілограмову авіабомбу часів минулої війни. Фахівці МНС знешкодили небезпечну знахідку, *повідомляє наш власкор Лідія Титаренко*

Кінець світу настав раніше

Міста без світла, дороги замело, Київ у заторах

Зима в Україні, як завжди, заскочила зненацька наші комунальні служби. Великі міста, такі як Київ, побили рекорд заторів (9 балів за 10-бальною шкалою). 302 населені пункти у 14 областях учора залишалися знеструмленими через сильні пориви вітру та мокрий сніг з дощем. Дороги замело так, що спеціалізованим бригадам МНС довелося працювати цілу ніч, щоб на ранок 4 грудня забезпечити рух дорогами державного значення та перевалами. Не обійшлося й без надзвичайних ситуацій.

П'ятиметрові хвилі на вулицях Одеси

Ураганний вітер, який бушував протягом десяти годин, підняв на морі п'ятиметрові хвилі, що хлинули на вулиці Одеси. Морська вода повністю затопила парк «Лузанівка». У місті повалено більше сотні дерев, обірвано лінії електропередач, зупинено рух громадського транспорту. Штормовий вітер зірвав з місця стоянки плавучий док та погнав його на нафтогавань. Працівники державного підприємства «Одеський морський порт» не розгубилися і змогли попередити катастрофу, яка могла статися за лічені хвилини, — п'ять буксирів «заарканили» плавучий док і змогли завести його на місце нової стоянки.

Не минула негода й Одеську область. У селищі Крижанівка вітром повністю зруйновано пірс та споруди у прибережній зоні, **повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

Севастопольську бухту паралізовано

17 градусів та ураганний вітер — так зустрів зиму Севастополь. Через шторм сполучення Північної сторони з центром міста через Севастопольську бухту було перервано: рейси пасажирських катерів та паромів відмінили, **передає наш власкор Микола МАГДИЧ.**

Бази відпочинку затоплено

Бази відпочинку на узбережжях Очаківського та Березанського районів Миколаївської області нині частково підтоплені **(на знімку).** За інформацією територіального управління МНС, рівень води у будівлях на Лагерній косі сягав метра, на базах відпочинку Рибаківської сільської ради — до 0,5 метра. Людей, які доглядають приміщення, довелося евакуювати силами аварійно-рятувальних підрозділів МНС. З 20 баз допомогли вибратися 45 працівникам, у безпечне місце відбуксовано чотири автомобілі. Для порятунку людей із водяної пастки також було залучено ДП «Миколаївський облавтодор», ПАТ «Миколаївобленерго», військову частину А-2637, ДАІ УМВС України в Миколаївській області. Нині мобільні оперативні групи МНС продовжують контролювати прибережну зону, оскільки синоптики протягом наступних 2—3 днів прогнозують погіршення погодних умов, **повідомляє наш власкор Олександра МЕНТЕЛЬ.**

3 грудня з вулиць Києва вивезено 245 тонн снігу, на дорогах столиці працювало 237 одиниць снігоприбиральної та 89 одиниць допоміжної техніки. Однак ані проїхати, ані пройти вулицями міста було неможливо.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Інші фото з цієї події шукайте в фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

Дерево впало на студента

Майже добу херсонців тероризував ураган: вітер силою до тридцяти метрів на секунду звалив у спальних мікрорайонах та історичному центрі міста понад три десятки старих дерев, що падали на трансформаторні підстанції, дахи житлових будинків, машини та людей, надземні теплотраси. Підняті у повітря гілки дерев повибивали шибки у приміщенні ради Дніпровського району обласного центру, розбили шифер на даху ЗОШ № 36 на вулиці Перекопській. Через короткі замикання та вихід з ладу чотирьох трансформаторних підстанцій у Херсоні було знеструмлено десятки кварталів, а до травматології з пошкодженням колінного суглобу потрапив 21-річний студент аграрного університету, на якого впало дерево. Дісталося й Херсонському державному університету: всі його навчальні корпуси залишилися без світла, і заняття «на честь урагану» довелося припинити достроково, **передає наш власкор Сергій ЯНОВСЬКИЙ.**

У темряві і без зв'язку

Хуртовини залишили без електропостачання 9 населених пунктів у Борзнянському, Ічнянському та Сосницькому районах Чернігівської області. Через ураганний вітер, налипання мокрого снігу відключено 4 ЛЕП 10 кВ та 2 дільниці, 90 трансформаторних підстанцій. Крім того, без телефонного зв'язку залишилося 36 населених пунктів (24 АТС) у 7 районах області. Спеціалізовані служби проводять роботи із відновлення електропостачання та телефонного зв'язку, **інформує наш власкор Сергій ПАВЛЕНКО.**

Фото надане прес-службою ТУ МНС у Миколаївській області.

Приїдуть Морози з двадцяти країн

У Вінниці у День Святого Миколая на майдані Незалежності біля будинку міськради урочисто відкриють резиденцію Діда Мороза. Як і торік, проведуть міжнародний саміт Дідів Морозів. За попередньою інформацією, до Вінниці приїдуть Діди Морози і Санта-Клауси з двадцяти країн близького і далекого зарубіжжя, повідомили у прес-службі міськради.

Кожен день починаючи з 15-ї години маленькі і дорослі городяни матимуть можливість поспілкуватися з головними учасниками новорічного свята у резиденції Діда Мороза. Завершуватимуться такі візити подарунками для дітей. Кожен гість презентуватиме свою країну під час розважальних програм. Крім того, щочетверга український Дід Мороз вестиме офіційний прийом маленьких вінничан у приміщенні міськради. Місце для таких зустрічей виділено на першому поверсі. У вестибюлі звучатиме класична музика, тут буде організовано виставку дитячих малюнків на новорічну тематику. Навіть працівники «Прозорого офісу» прикрасять своє вбрання по-новорічному.

Завершиться саміт Дідів Морозів конкурсом між ними. Найкращого визначать учасники свята, які одночасно виконуватимуть роль найавторитетнішого журі.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

У Луцьку вкрали... планету

Із сонячного годинника «Парад планет», що в центрі Луцька, зник Нептун. Крадіжку виявили в понеділок. На місці кулі, яка символізувала планету, залишився лише металевий стрижень.

Встановили композицію 25 серпня цього року, а профінансував виготовлення цього незвичного годинника народний депутат України Ігор Палиця. Раніше у композиції були всі планети Сонячної системи. Нептун — восьма і найдальша з них.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Фото з сайту ВолиньPost.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Крим: за доходами перевиконано

Зведений бюджет Криму за 11 місяців року за доходами перевиконано на 102,7%. За словами міністра фінансів АРК Миколи Скорика, загальне перевиконання становить 104,3 млн. грн., з них республіканського бюджету — 83,2 млн. грн. План не виконано у Ялті, Керчі, Красноперекопську, Євпаторії та Чорноморському районі.

Роман ЧЕРЬОМУХІН.
Крим.

Довідки від правоохоронців видаватимуть в єдиному центрі

Отримати дозволи на носіння, зберігання зброї та продовження строку її зберігання, довідки наявності або відсутності судимості, провести експертизу транспортних засобів і навіть здійснити реєстраційно-екзаменаційні операції відтепер хмельничани зможуть в Єдиному сервісному центрі УМВС в області.

До його складу увійшли підрозділи управління Державтоінспекції, громадської безпеки, інформаційно-аналітичного забезпечення та науково-дослідного експертно-криміналістичного центру при УМВС.

Усі заявки на отримання необхідних довідок прийматиме один працівник, який передаватиме документи на виконання відповідним службам центру.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

ЦИФРА

8 тисяч

доз наркотиків не пустили на чорний ринок Севастополя співробітники відділу боротьби з незаконним обігом наркотиків УМВС України та оперативники міського управління СБУ. За словами начальника севастопольського ВБНОН Костянтина Мордвинова, ціна вилученого наркотику — майже 1 мільйон гривень.

Вл. інф.

Двоє підлітків загинуло через службову недбалість чиновників

Внаслідок обвалу піску в недіючому кар'єрі селища Кирнасівка Тульчинського району на Вінниччині загинули двоє дітей 12 і 14 років. Трагедія сталася через бездіяльність службових осіб Кирнасівської селищної ради. Такого висновку дійшли у прокуратурі після встановлення деталей трагічного випадку. У повідомленні прес-служби обласної прокуратури зазначено, що керівництвом територіальної громади не було вжито заходів для огородження території кар'єру. Доступ до нього, як і раніше, залишався вільним.

Прокуратурою Тульчинського району організовано внесення даних про кримінальне правопорушення, передбачене статтею КК України «Службова недбалість, що спричинила тяжкі наслідки». Районним відділом міліції розпочато досудове розслідування.

Вл. інф.

На Київщині під Обуховом джип протаранив міністерську іномарку із автогосподарства МВС (УНІАН)

«Срібний кадуцей» — у нашої Ліни!

У Донецькій торгово-промисловій палаті відбулося урочисте нагородження переможців V Всеукраїнського конкурсу «Срібний кадуцей—2012». У номінації «Енергія інновацій» переможцем стала власний кореспондент газети «Голос України» в Донецькій області Ліна Кущ. Таким чином, відзначено її аналітичні публікації, присвячені економіці регіону. Журналістка отримала диплом переможця та статуетку, виготовлену ювелірами із Краматорська.

Кадуцей — це посох бога Меркурія, подарований йому Зевсом. І оскільки на Меркурія було покладено місію вісника богів, саме кадуцей у наші дні став символом конкурсу представників засобів масової інформації — тих, чий талант і здібності зіграли визначну роль у розвитку і процвітанні бізнесу й економіки.

Журналістів привітали голова обласної ради Андрій Федорук, секретар міської ради Сергій Богачов та інші почесні гості. Організаторами конкурсу за традицією виступили Донецька торгово-промислова палата, управління інформаційної політики та з питань преси обласної державної адміністрації та обласна організація Національної спілки журналістів України. Святкову атмосферу створювали виступи художніх колективів, майстрів мистецтв, виставка скульптур і картин «Дзеркальне натхнення».

«Із року в рік зростає кількість учасників — цьогоріч їх нараховувалося понад 60. Конкурс став загальноукраїнським, тому що серед нагороджених — представники не лише Донецька, а й Луганська, Одеси, Києва. Це дуже приємно. Щодо переможців конкурсу, то це саме ті засоби масової інформації та журналісти, на чиї матеріали ми чекаємо», — відзначив президент Донецької торгово-промислової палати Геннадій Чіжиков.

Ліна Кущ (зліва) отримує привітання від першого заступника начальника головного управління регіонального розвитку, залучення інвестицій та зовнішньоекономічних відносин Донецької облдержадміністрації Олени Веровець.

«Сьогодні важко уявити собі наше життя без представників засобів масової інформації. Саме від того, як ви висвітлюєте найважливіші події, які відбуваються в країні та регіоні, залежить імідж нашої держави. Ми вдячні вам за вашу відповідальну роботу», — сказав голова облради Андрій Федорук.

Вл. інф.

Фото надане Донецькою торгово-промисловою палатою.

ФОТОФАКТ

У центрі столиці — на Хрещатику та майдані Незалежності — працює новорічно-різдвяне ярмаркове містечко. Святкову продукцію тут можна придбати до 19 січня 2013 року.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Стають сиротами при живих батьках

Щорічно близько 80 севастопольських дітей отримують статус «дитина-сирота» або «позбавлена батьківського піклування». «Іноді напрошується висновок, що народжують для того, щоб отримувати допомогу», — зазначає начальник служби у справах дітей міськдержадміністрації Людмила Грицько.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Знаряддя злочину — платіжна картка

На Буковині виявлено групу зловмисників, які за підробленими картками знімали гроші з банкоматів. У затриманих вилучено 9 ноутбуків, понад два десятки мобільних телефонів, 73 стартові пакети мобільних операторів трьох держав. Використовуючи підроблені платіжні картки одного з банків США, було завдано цій фінансовій установі збитків на суму понад 40 тисяч доларів.

Сергій СУЛИМА.

SOS!

Запорізький феросплавний завод оголосив про повну зупинку потужностей

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

До сказаного додамо, що, як повідомляв раніше «Голос України», 1 жовтня було підписано, а 10 жовтня — опубліковано постанову Кабінету Міністрів України №912 «Деякі питання забезпечення стабілізації роботи електрометалургійних підприємств». Вона передбачала розповсюдження тарифу, за яким електроенергія з України експортується в низку зарубіжних країн (62—67 доларів за 1 Мегават), і на феросплавну галузь також. До того дія Постанови обмежувалася терміном з 1 жовтня 2012 року до 1 березня 2013 року. На жаль, протягом жовтня цього зроблено так і не було, і 31.10.2012 року з'явилася нова Постанова за №1011, яка вже передбачала введення зганого пільгового тарифу для феросплавників з 12 листопада. Однак ані 12, ані 30 листопада цього не сталося. Зазнавши чергових збитків (зараз завод платить по 93 долари за 1 Мегават), ЗЗФ змушений був оголосити про зупинку. Під загрозою звільнення опинилися ще 2000 працівників на додачу до тих 1400, які втратили роботу ще 1 січня 2011 року. Нагадаємо, що тоді через дивні дії, скажемо так, НКРЕ, завод було позбавлено тарифу за першим класом споживання (а це ще плюс 30 відсотків вартості електроенергії), і відразу ж зупинився цех №4 цього підприємства.

Варто також додати: напередодні виборів звучало щонайменше чотири гучні заяви від Запорізької облдержадміністрації, де йшлося про те, «як ми допомогли феросплавному заводу». Після 28 жовтня жодної заяви чи коментаря стосовно виконання Постанови Кабміну №912 від керівництва області так ніхто і не почув.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Аквапарк будують без дозвільних документів

У прокуратурі Одеської області з'ясували, що будівництво аквапарку в курортному районі Аркадія ведеться без дозволу інспекції державного архітектурно-будівельного контролю.

Ділянка, на якій розгорнулися роботи, орендується відповідно до договору між міською радою й одним з товариств з обмеженою відповідальністю. Триває перевірка законності використання цієї території під забудову.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

ФОТОФАКТ

Біля стін Верховної Ради України пройшов мітинг проти можливого прийняття в другому читанні закону про утилізаційний збір.

Фото Павла БАГМУТА (Укрінформ).

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...довелося розібрати підвіконня...

Першокласниця Казанківської гуманітарної гімназії своєю пригодою педагогів мало до інфаркту не довела. На перерві, граючись з однолітками, дівчинка вирішила сховатися за батарею опалення — між підвіконням і стіною. Схованка виявилась пасткою, вибратися з якої самотужки дитина вже не змогла. Учителі, які кинулися допомагати дівчинці, не могли второпати, як взагалі можна було пролізти у такий вузесенький отвір...

Хвилюючись, щоб гаряча батарея не завдала дитині опіків, директор гімназії покликала на допомогу рятувальників. Та дістати полонянку зі схованки виявилося непростою справою. Знадобилося ціле відділення місцевого підрозділу МНС, щоб повністю розібрати підвіконня та розблокувати налякану дівчинку.

Олександра МЕНТЕЛЬ.

Миколаївська область.

...«Політ фантазії» допоможе «Надії»

До 9 грудня в культурно-просвітницькому центрі Alex Art House можна ознайомитися та придбати роботи дітей з особливими потребами. Там розгорнуто виставку дитячої творчості «Політ фантазії».

Меценатський проект, який проводиться щорічно, має на меті допомогти дітям та сім'ям, в яких виховуються діти з особливими потребами. Цього разу на виставці представлено роботи учнів Київської спеціальної загальноосвітньої школи «Надія». Власне, для вихованців цього закладу й збиратимуть пожертви.

Фото Ярослави ЧУХМАНЕНКО.

...унікальне підприємство на межі банкрутства

Свердловському шахтопрохідницькому управлінню з буріння стовбурів і свердловин загрожує банкрутство. Головним винуватцем цього на підприємстві називають галузеве міністерство, яке майже рік не може узгодити для нього замовлення.

Як зазначив голова первинної профспілкової організації шахтопрохідницького управління Валентин Гончаров, колектив уже вісім місяців не отримує заробітну плату, через що були масові звільнення: з 300 чоловік залишилося тільки 80. Це працівники передпенсійного віку й ті, хто вже отримує пенсію. Борг із зарплати становить 3 млн. грн. За словами Валентина Гончарова, коштів на виплату заборгованості та рішення соціально-економічних гарантій трудівників немає. Справа в тому, що з 2011 року підприємство не виконало жодного великого замовлення, хоча попит на його послуги є.

Щоб якось вижити, колектив ШПУ приймає різні дрібні замовлення, але отриманих коштів вистачає лише на оплату електроенергії, устаткування й матеріалів. Крім того, керівництво намагається невеликими частинами виплачувати борги із зарплати. Але якщо міністерські чиновники не переглянуть своє ставлення до унікального підприємства, воно збанкрутує.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Україно-російська ракета «Зеніт-3SL» вивела на орбіту європейський комунікаційний супутник (УНІАН)

Дитяче нейрохірургічне відділення відкрили у Львові. Для цього з бюджету міста виділили близько мільйона гривень, *повідомляє наш власкор Богдан Кушнір*

Виробництво електроенергії в Україні за 10 місяців 2012 року збільшилось на 2,6 відсотка — до 161,8 мільярда кВт.г *(РБК-Україна)*

Як «ексклюзивна приватизація» і зменшує доходи

ВЛАСНІСТЬ-2012

Обсяги виробництва цього року істотно нижчі за показники 2011-го. Як наслідок, зменшуються надходження до бюджету, що тягне за собою ланцюг негараздів у забезпеченні життєдіяльності країни. А бюджетна виручка від приватизації, яка мала б частково компенсувати втрати внаслідок падіння виробництва, значно нижча від очікуваного. Поміркуємо, чому так відбувається.

Криворізький гірничо-збагачувальний...

Усі вже начувані про так званий «ексклюзивний продаж» за безцінь стратегічних гірничорудних об'єктів, великих меткомбінатів і машинобудівних заводів. Тільки внаслідок продажу за символічну ціну привілейованим компаніям гірничорудних об'єктів ДАК «Укррудпром» держбюджет недоотримав понад 100 мільярдів доларів США. Неприватизованим поки що залишається тільки недобудований Криворізький гірничо-збагачувальний комбінат окислених руд (КГЗКОР).

Продаж цього промислового велетня на відкритому аукціоні може принести в держбюджет, за експертними оцінками, приблизно 5—6 мільярдів доларів США, а може, й усі 10.

КГЗКОР коштує значно дорожче, ніж проданий компанії «Міттал Стіл Кривий Ріг» комбінат «Криворіжсталь». До того ж вартість сировини для металургії на світових ринках, попри періодичні коливання цін, безперервно зростає. Запаси видобутої з надр сировини не відновлюються і їм немає рівноцінної заміни в необхідних для металургії обсягах. Дорожчають у всьому світі й гірничо-збагачувальні комбінати. Саме тому зацікавленість у придбанні КГЗКОР, цього дуже привабливого гірничорудного об'єкта, виявляють багато потужних промислових компаній. Але вигідному продажу цього об'єкта й отриманню солідного вливання в бюджет заважає багато причин. **Насамперед небажання нинішніх власників українських ГЗК отримати ще одного конкурента. Крім того, деякі компанії розглядають можливість придбання КГЗКОР шляхом його банкрутства та санації. Але державі такі схеми категорично не вигідні, оскільки за їх реалізації бюджет України нічого не отримає.**

Технологічний і технічний аудит КГЗКОР із залученням відомої міжнародної компанії для оцінки його вартості, який нібито гальмує підготовку комбінату до продажу, зовсім не обов'язковий, оскільки «порівняльний» і «дохідний» підходи до оцінки не потребують докладного аналізу технології та основних фондів. Потенційні покупці детально знають КГЗКОР та його можливості.

Румунія і Словаччина від 1985 року вклали в будівництво КГЗКОР близько 700—800 мільйонів доларів США, а їхня незговірливість у питанні про його майбутнє — це міф. Вони згодні на продаж недобудованого комбінату за умови, що з отриманих від його реалізації коштів їм буде компенсовано витрати. Таку позицію румунська сторона не раз висловлювала на переговорах. Тому слід відновити та активізувати діалог із цими країнами для підписання угод, які відкриють шлях до прозорого продажу КГЗКОР на аукціоні.

Влада усувається від продажу Криворізького комбінату упродовж десятка років. Ще Віктор Ющенко, коли був Президентом України, 3 листопада 2005 року доручив до 1 березня 2006-го вжити заходів щодо продажу державної частки в його майні. Але не зважили. Указом Президента України від 2 жовтня 2007 року В. Ющенко доручав Раді національної безпеки і оборони України розглянути питання про роздержавлення КГЗКОР. Знову нехтували. Довелося давати відсіч спробам рейдерського захоплення комбінату. Президент України Віктор Янукович Указом від 10.12.2010 р. №1118 визнав нечинним указ від 16.05.2008 р. №449, який забороняв, зокрема, приватизацію КГЗКОР. **За дорученням Кабінету Міністрів створили міжвідомчу комісію з вивчення (вкотре) стану справ на КГЗКОР. Але, як і раніше, приватизаційний віз не зрушив з місця. Мабуть, гроші бюджету не потрібні. А Указ Президента України для декого не указ.**

Принадність КГЗКОР стає ще очевидніша на тлі показників чистого прибутку, який отримують гірничо-збагачувальні комбінати Кривого Рогу. Так, за підсумками 2011 року, чистий прибуток Центрального ГЗК становив 2,599 мільярда гривень, Північного ГЗК — 6,25, Інгулецького ГЗК — 6,58 мільярда гривень.

Використовуючи ці цифри, «доходний» підхід оцінки і п'ятнадцятирічний період окупності, бачимо, що вартість цих трьох ГЗК сягає мінімально 25 мільярдів доларів США. Не менше виручили б за КГЗКОР. Але важко собі уявити, які ще владні важелі треба задіяти, щоб таке сталося, бо навіть укази глави держави на ситуацію не впливають, а недобудований КГЗКОР потихеньку продовжують розкрадати.

Гра на мізері приносить мільярди

Згідно з низкою прийнятих останнім часом нормативних актів уряду, Фондом держмайна України здійснюються заходи з приватизації Запорізького титано-магнієвого комбінату (ЗТМК). Нагадаю, що ЗТМК працює на українській сировині і рентабельність його виробництва становить 30—50 відсотків. Проектна потужність — 20 тисяч тонн губчатого титану (титанової губки) на рік і в разі реконструкції комбінату може бути збільшена в 2—2,5 разу. Нині тут виробляють близько 10—12 тисяч тонн губки на рік. Ціна одного кілограма на світових ринках — 8—13 доларів США. Собівартість на ЗТМК — ~ 7 дол./кг. Під час виробництва 12 тисяч тонн губки і ціні її продажу в середньому 10 дол./кг річний прибуток становить приблизно 36 мільйонів доларів США. Це орієнтовні показники економіки комбінату. Отже, заборгованість в розмірі декількох сотень мільйонів гривень — вже ноу-хау його керівників, з якими, сподіваюся, познайомляться компетентні органи.

Розрахунки свідчать, що **в разі продажу ЗТМК на відкритому аукціоні бюджет України може отримати 500—600 мільйонів доларів США.** Зазначимо, що титанової губки сьогодні у світі не вистачає. Найбільший інтерес придбати ЗТМК мають компанії, яким не вистачає власної губки для виробництва титанової продукції. Зазначена ціна (500—600 мільйонів доларів) продажу ЗТМК, підкреслюю, на відкритому аукціоні, навіть може бути перевищена. Інвестор, який придбає на аукціоні ЗТМК, виконає за свій рахунок модернізацію і реконструкцію виробництва, що, безумовно, піде на користь країні.

Нібито все ясно і буде зроблено все необхідне, щоб бюджет країни швидше отримав зазначені 500—600 мільйонів доларів. Але «інноваційна» схема роздержавлення ЗТМК повністю виключає надходження грошей в бюджет. Комбінат фактично дарується певній комерційній структурі (якій — здогадайтеся самі!). Водночас легенда для народу зворушує. Турбуючись за промисловий потенціал країни і титанову галузь безпосередньо, світлої пам'яті Мінпромполітики (вже ліквідоване) і ФДМУ, щоб залучити приватні інвестиції для технічного переоснащення ЗТМК створять на базі ДП «ЗТМК» товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ). До статутного капіталу якого держава вносить цілісний майновий комплекс, а інвестор — грошові кошти. Такий сценарій безкоштовного виведення з державної власності унікального промислового об'єкта вартістю 500—600 мільйонів доларів США затверджується постановою Кабінету Міністрів України від 23.01.2012 р. №243 «Деякі питання титанової галузі». А далі — постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 р. №955 вже розписується механізм та послідовність дійства.

Підкреслю, зазначені гроші не дійдуть до бюджету країни, їх буде вкла-

Державі — танталове, олігархам — титанове

Багатомільярдний доларовий ресурс доходної частини з бюджету країни забирає непрозора приватизація підприємств титанової галузі.

Йдеться про такі великі промислові об'єкти, як Вільногірський гірничо-металургійний комбінат (ВГМК), Іршанський гірничо-збагачувальний комбінат (ІГЗК), Запорізький титаново-магнієвий комбінат (ЗТМК), контрольний пакет акцій ПрАТ «Кримський ТИТАН», ПАТ «Сумихімпром».

Аналіз ситуації в цій галузі свідчить, що від неповернення «Кримським ТИТАНом» з оренди стратегічних для держави ВГМК та ІГЗК економіка зазнала багатомільярдних втрат. Згідно з відкритими даними, щорічний чистий прибуток цих комбінатів сягає близько 200 і 150 мільйонів доларів США відповідно (майже 3 мільярди гривень), а місячна орендна плата, яку отримує держава (бюджет України) — лише 9 мільйонів гривень. Тобто мізерні 4 відсотки від суми чистого прибутку комбінатів.

Оскільки в ПрАТ «Кримський ТИТАН» держава має частку 50 відсотків плюс одна акція, то керівництво цього товариства мало б керуватися у своїх діях вказівками, дорученнями, розпорядженнями тощо державного органу, що управляє своїм пакетом акцій. Рішеннями правління, наглядової ради, загальних зборів акціонерів ПрАТ «Кримський ТИТАН» зобов'язано здійснювати політику на користь держави. Але все відбувається навпаки. Так, «Кримський ТИТАН» 2009 року звертався до керівних державних органів із заявою про продовження оренди комбінатів на два роки. Згідно з підписаною мировою угодою збиткова для держави оренда продовжена на 5 років! Тобто кабальна оренда збільшена в 2,5 разу. Аргументи ФДМУ, буцімто розірвання договорів оренди унеможливить повернення наявного боргу «Кримського ТИТАНу» (два роки ПрАТ «Кримський ТИТАН» експлуатувало комбінати і не платило) або спричинить неотримання значних коштів від оренди в майбутньому (??), видаються як збиткування з національних інтересів і нашої системи влади загалом.

Вартість ВГМК і ІГЗК становить 3—5 мільярдів доларів США кожного. Тобто сумарно 6—10 мільярдів доларів. Ці гроші отримає бюджет України в разі продажу комбінатів на відкритому аукціоні, який треба проводити, а не продовжувати, по суті, безкоштовну грабіжницьку оренду.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Ландшафти вітчизняних гірничо-збагачувальних комбінатів.

Збиткова для держави оренда продовжена на 5 років!

усуває конкурентів держбюджету

Під час роздержавлення ЗТМК повторюється негативний, найгірший із можливих сценаріїв приватизації за безцінь (викрадення в держави) привабливого, унікального підприємства, що коштує близько 5 мільярдів гривень.

дено у своє товариство. держава втратить ЗТМК, а інвестор просто перекладе гроші з однієї кишені в іншу, свою власну, у вигляді ТОВ.

Усі інші підпункти постанови КМУ від 23.01.2012 р. №243, а саме визначення вартості майна ЗТМК (кишенькове ПП «Бюро Маркуса» оцінило ЗТМК в 717 мільйонів гривень, що в 5—7 разів нижче від його ринкової вартості), визначення недержавних учасників нібито на конкурсних засадах (але вони вже відомі), строки і напрями використання внесених інвестором коштів тощо створюють лише видимість прозорості і відкритості операції, яка націлена буцімто на благо національних інтересів.

Читач може заперечити. Але ж оцінку вартості об'єктів, в тому числі й ЗТМК, для ФДМУ виконують атестовані оцінювачі за затвердженими методиками. Чому ж названа такими оцінювачами вартість підприємств занижується в декілька разів стосовно реальної ринкової вартості? Відповідь на це запитання дуже проста. У країні всі ліцензовані оцінювачі, вибачайте за прямолінійність, годуються з рук потенційних покупців виставлених на продаж об'єктів. **Чинні методики оцінок майна недосконалі і дають змогу «гуляти» цифрам у вельми широкому діапазоні. Тому нерідко, а може, й завжди, оцінювачі підганяють ціну «під замовлення». Реальну ціну встановлює тільки ринок.** Тому не треба вигадувати всілякі «заморочки» у вигляді інвестиційних обов'язків, які відсікають від участі в конкурсі на придбання активів потенційних інвесторів. Слід виставляти об'єкти приватизації на відкриті аукціони, за прикладом продажу «Криворіжсталі». Порівняйте оцінку, яку зробив Фонд держмайна, з реальною ціною продажу комбінату. Все стане зрозуміло.

Важливо підкреслити, що оцінювачі майна нічим і ніяк не відповідають за надання завідомо сфальшованої оцінки. Ще жодного оцінювача не притягнули до кримінальної відповідальності за лукаву арифметику. Чому, подумайте самі. Припускаю, що статутний капітал «Бюро Маркуса», яке оцінювало ЗТМК, становить декілька десятків або сотень тисяч гривень. Що можна стягнути з цього «бюро» в разі невідповідності його оцінки реальній ринкової вартості комбінату? Нічого! Тому для оцінки таких об'єктів, як ЗТМК, треба залучати всесвітньо відомі юридичні фірми. Тоді оцінка буде фактичною, реальною, а не фіктивною, за допомогою якої, по суті, обкрадається бюджет України. Навіть дилетанту зрозуміло, що озвучена оцінка ЗТМК повинна бути скасована, а діяльність «оцінювачів» мають розглянути компетентні органи.

На завершення розгляду ситуації навколо ЗТМК слід звернути увагу, що вкрай цинічним видається пункт 14 постанови Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2012 року №955, в якому підкреслюється, що згідно з умовами конкурсу особа, котра хоче бути учасником ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», повинна подати на конкурс «гарантію постачання сировини (ільменіту) вітчизняного виробництва, зокрема договорів поставки». Тобто майбутній учасник, який невідомо виграє конкурс чи ні, має заздалегідь надати конкурсній комісії договори поставки на ЗТМК ільменітового концентрату (сировини). А якщо він не виграє конкурс? Як бути? Отже, це неприхована корупція. Умови конкурсу підлаштовують під конкретну особу, що має доступ до продукції Вільногірського та Іршанського комбінатів.

Згідно з Конституцією України надра належать народу України. І не потрібні ніякі «гарантії», щоб українські підприємства мали можливість використовувати українську сировину — ільменіт чи щось інше.

Розпорядженням уряду від 11.07.2012 р. №469-р передбачено продаж належного державі пакета акцій ПрАТ «Кримський ТИТАН» у розмірі 50 відсотків плюс одна акція, а гроші від продажу слід спрямувати до державного бюджету. Тепер виходить, що в разі продажу державного пакета ПрАТ «Кримський ТИТАН» у розмірі 50 відсотків плюс одна акція статутного капіталу Вільногірський та Іршанський комбінати, що перебувають у кабальній оренді у ПрАТ «Кримський ТИТАН», автоматично опиняться в оренді цілком комерційної структури ПрАТ «Кримський ТИТАН», на яку не буде навіть формального впливу держави. І зрозуміло, що повернути ВГМК та ІГЗК з оренди в управління держави буде вкрай складно. Тому **перед продажем зазначеного державного пакета 50 відсотків плюс одна акція ПрАТ «Кримський ТИТАН» треба обов'язково вжити заходів із повернення державі ВГМК та ІГЗК із кабальної оренди.** Ураховуючи, що в наглядовій раді ПрАТ «Кримський ТИТАН», яка складається із семи осіб, четверо є представниками держави, рішення про повернення ВГМК і ІГЗК з оренди може і повинно бути прийнято наглядовою радою чи правлінням ПрАТ «Кримський ТИТАН» без будь-якої судової тяганини. Таке рішення повинні забезпечити ФДМУ та Державне агентство з управління державними корпоративними правами України. І тільки після цього можна вирішувати питання про продаж на відкритому аукціоні належного державі пакета акцій ПрАТ «Кримський ТИТАН» в розмірі 50 відсотків плюс одна акція.

В іншому разі держава зазнає величезних збитків через фактичну втрату контролю над ВГМК та ІГЗК.

ПрАТ «Кримський ТИТАН» (раніше ЗАТ «Кримський ТИТАН») — це приватне акціонерне товариство, в якому державі належить пакет акцій в розмірі 50 відсотків плюс одна акція. Швидше за все, статутом цього ПрАТ передбачено переважне право його акціонерів на придбання акцій цього товариства, що пропонується їх власником до відчуження. Тобто переважне право на придбання державного пакета 50 відсотків плюс одна акція має другий акціонер ПрАТ «Кримський ТИТАН», а саме Ostchem Germany GmbH, якому нині належить пакет 50 відсотків мінус одна акція. Якщо сьогодні продавати цей державний пакет акцій, то його продаж пройде без будь-яких конкурсних засад, без аукціону, за корупційною схемою. ФДМУ визначиться з оцінкою (ціною) цього пакета, яка (можна зі стовідсотковою впевненістю стверджувати) буде мінімально можлива, дуже далека від реальної ринкової ціни.

У разі продажу на відкритому аукціоні ціна продажу пакета акцій ПрАТ «Кримський ТИТАН» розміром 50 відсотків плюс одна акція, за експертними висновками, очікується на рівні 400—500 мільйонів доларів США.

Отже, для того, щоб державний бюджет отримав таку суму, треба, **щоб держава в особі ФДМУ, як акціонер ПрАТ «Кримський ТИТАН», виставила на продаж державний пакет акцій цього товариства за ціною 400—500 мільйонів доларів США.** Другий акціонер ПрАТ «Кримський ТИТАН», а саме Ostchem Germany GmbH, має переважне право придбати цей пакет акцій за названою ціною — 400—500 мільйонів доларів. Але якщо впродовж двох місяців Ostchem Germany GmbH не викупить зазначений пакет акцій за цю суму, то держава згідно зі статтею 7 Закону України від 03.02.2011 р. №2994-VI продасть його за названу суму третій особі. Головне тут, щоб ФДМУ не вигадував якихось додаткових обмежувальних умов продажу (корупційної складової), які штучно усуватимуть реальних інвесторів (третіх осіб) від купівлі цього пакета акцій «Кримського ТИТАНу».

І наостанок потрібно звернути увагу на оприлюднені в ЗМІ дані, що за січень—вересень 2012 року ПАТ «Сумихімпром» збільшило чистий збиток у 11,4 разу — до 128,1 мільйона гривень порівняно з 11,2 мільйона гривень за відповідний період 2011 року. Оскільки 100 відсотків акцій «Сумихімпрому» належать державі, то треба розуміти, що тільки за 9 місяців 2012 року керівництво «Сумихімпрому» завдало збитків державі на понад 100 мільйонів гривень. І продовжує це безкарно робити далі, бо механізм цілеспрямованого нарощування збитків відпрацьовано до деталей. **Як наслідок, під час продажу «Сумихімпрому» бюджет держави, швидше за все, нічого не отримає, попри потребу бюджету в надходженнях грошей від продажу промислових об'єктів.**

Валерій МАЗУР,
член-кореспондент НАН України, міністр промисловості у 1995—1997 роках.

На території Запорізького титано-магнієвого комбінату.

Фото Дмитра СМОЛЬЄНКА (Укрінформ).

Оцінювачі майна нічим і ніяк не відповідають за надання завідомо сфальшованої оцінки

ВІД ЕКОНОМІКИ — ДО ЕКОЛОГІЇ

Ахметов — організаторам екологічних протестів: «Коли ви кажете, що Рінат прийшов до Маріуполя і людям не стало чим дихати, — ви кажете нечесно»

Модернізація двох маріупольських металургійних комбінатів — імені Ілліча та «Азовсталь» — триватиме, незважаючи на економічну кризу. Наслідком стане поліпшення навколишнього середовища в місті. Таку заяву зробив під час спілкування з журналістами в Донецьку власник компанії СКМ Рінат Ахметов.

Бізнесмен прокоментував екологічні протести в Маріуполі і повідомив, що спілкувався телефоном з одним із громадських активістів. «Коли ви кажете, що Рінат прийшов до Маріуполя і людям не стало чим дихати, — ви кажете нечесно. Тому що два комбінати було збудовано до того, як Рінат прийшов, — переповів розмову Ахметов. — Ви кажете, що в Ріната два комбінати надприбуткові і що наша жадібність не дає змоги людям дихати чистим повітрям. Тоді я кажу, що ви обдурюєте».

За словами власника компанії СКМ, за три-чотири роки збитки двох металургійних підприємств становили понад 10 мільярдів гривень: «І ці збитки ми погасили із власних коштів. Із чим я прийшов? Із трьома головними речами: я хочу, щоб у Маріуполі були гідна робота, гідна зарплата і гідне життя. Під словами «гідне життя» маю на увазі чисте повітря. Потрібні величезні інвестиції. Ми повинні модернізувати підприємства, зробити їх конкурентоспроможними, щоб шкідливих викидів в атмосферу було менше. Це моя філософія».

«Голос України» розповідав про складну екологічну ситуацію в місті, де протягом кількох місяців відбулося кілька мітингів протесту. Їхні учасники звинувачували власника двох металургійних комбінатів в отриманні надприбутків та завданні шкоди здоров'ю городян. Ахметов не підтримав радикальні заяви учасників екологічних протестів. Він нагадав, що в розвиток підприємств Маріуполя інвестував понад 2 мільярди доларів і що завдяки цьому шкідливих викидів стало менше.

«Якщо ви кажете: давайте підприємства закрийте, а людей не звільняйте, — то ви обдурюєте. Не можна закрити виробництво, а людей не звільнити. Незважаючи на кризу, ми інвестуватимемо і модернізуватимемо підприємства. Люди отримуватимуть гідну роботу, гідну зарплату і гідне життя. Їм буде чим дихати. Для цього ми повинні пройти разом надскладний шлях, і на це потрібно терпіння. Якщо вони зажадають від мене цього завтра, я — не чарівник», — сказав Р. Ахметов.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

За п'ять років відмовляться від газу

Дубровицьке комунальне теплопостачальне підприємство замінить газ альтернативними видами палива. Уже встановлено три котли, які працюватимуть на відходах деревини. Щоб мати власну сировину, комунальники посадили п'ять гектарів енергетичної верби. І весною площу збільшать до промислових масштабів, оскільки ця лоза має гарну тепловіддачу. Відтак виробництво гігакалорії тепла коштуватиме в 4—5 разів дешевше, ніж під час використання газу, каже директор комунального підприємства «Теплосервіс» Микола Петрушко. Через чотири роки він розраховує зібрати перший енергетичний врожай на власних полях — з гектара планує одержати до 30 тонн деревини. На підприємстві розраховують, що нове обладнання окупиться за один опалювальний сезон. До того ж нові твердопаливні котли поліпшать якість теплопостачання й на третину зменшать собівартість послуги. Що це так, можуть підтвердити освітяни Дубровицького району: завдяки переведенню котелень на альтернативне паливо вже за перший місяць опалювального сезону вони зекономили півмільйона бюджетних гривень.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Митний тариф України» щодо приведення ставок ввізного мита у відповідність з критеріями СОТ

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Митного тарифу України, затвердженого Законом України «Про Митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 27, ст. 229; 2012 р., № 38, ст. 455), такі зміни:

1) у розділі V:

а) цифри і слова:

«2522 10 00 00	- вапно негашене	2	2	-
2522 20 00 00	- вапно гашене	2	2	-
2522 30 00 00	- вапно гідравлічне	2	2	-»

замінити цифрами і словами:

«2522 10 00 00	- вапно негашене	10	10	-
2522 20 00 00	- вапно гашене	10	10	-
2522 30 00 00	- вапно гідравлічне	10	10	-»;

б) цифри і слова:

«2602 00 00 00	Руди та концентрати марганцеві, включаючи залізисті марганцеві руди та концентрати із вмістом марганцю 20 мас. % або більше в перерахунку на сухий продукт	2	2	-
2610 00 00 00	Руди та концентрати хромові	0,1	0,1	-»

замінити цифрами і словами:

«2602 00 00 00	Руди та концентрати марганцеві, включаючи залізисті марганцеві руди та концентрати із вмістом марганцю 20 мас. % або більше в перерахунку на сухий продукт	0	0	-
2610 00 00 00	Руди та концентрати хромові	2	2	-»;

2) у розділі VI:

а) цифри і слова:

«2804 61 00 00	- - із вмістом не менш як 99,99 мас. % кремнію	5	5	-
2804 69 00 00	- - інший	5	5	-
2809 20 00 00	- фосфорна кислота та поліфосфорні кислоти	0	0	кг P_2O_5
2810 00 90 00	- інші	0	0	-
2815 12 00 90	- - - інший	0	0	кг NaOH
2821 10 00 00	- оксиди та гідроксиди заліза	2	2	-
2835 24 00 00	- - калію	0,1	0,1	-
2835 31 00 00	- - трифосфат натрію (триполіфосфат натрію)	0,1	0,1	-»

замінити цифрами і словами:

«2804 61 00 00	- - із вмістом не менш як 99,99 мас. % кремнію	0	0	-
2804 69 00 00	- - інший	0	0	-
2809 20 00 00	- фосфорна кислота та поліфосфорні кислоти	5,5	5,5	кг P_2O_5
2810 00 90 00	- інші	5,5	5,5	-
2815 12 00 90	- - - інший	5,5	5,5	кг NaOH
2821 10 00 00	- оксиди та гідроксиди заліза	5,5	5,5	-
2835 24 00 00	- - калію	5,5	5,5	-
2835 31 00 00	- - трифосфат натрію (триполіфосфат натрію)	5,5	5,5	-»;

б) цифри і слова:

«2903 39 90 00	- - - фториди та йодиди	0	0	-
2905 31 00 00	- - етиленгліколь (етандіол)	2	2	-
2912 41 00 00	- - ванілін (4-гідрокси-3-метоксибензальдегід)	0	0	-»

замінити цифрами і словами:

«2903 39 90 00	- - - фториди та йодиди	5,5	5,5	-
2905 31 00 00	- - етиленгліколь (етандіол)	5,5	5,5	-
2912 41 00 00	- - ванілін (4-гідрокси-3-метоксибензальдегід)	5,5	5,5	-»;

в) цифри і слово:

«2917 32 00 00	- - діоктилортофталати	0	0	-»

замінити цифрами і словом:

«2917 32 00 00	- - діоктилортофталати	6,5	6,5	-»;

г) цифри і слова:

«2918 22 00 00	- - *о*-ацетилсаліцилова кислота, її солі та складні ефіри	0	0	-
2921 42 90 00	- - - інші	0	0	-
2923 20 00 00	- лецитини та інші фосфоамінoліпіди	0	0	-
2927 00 00 00	Діазо-, азо- або азоксисполуки	0	0	-
2929 10 10 00	- - метилфенілендіізоціанати (толуолдіізоціанати)	1	1	-
2929 10 90 00	- - інші	0	0	-»

замінити цифрами і словами:

«2918 22 00 00	- - *о*-ацетилсаліцилова кислота, її солі та складні ефіри	6,5	6,5	-
2921 42 90 00	- - - інші	6,5	6,5	-
2923 20 00 00	- лецитини та інші фосфоамінoліпіди	6,5	6,5	-
2927 00 00 00	Діазо-, азо- або азоксисполуки	6,5	6,5	-
2929 10 10 00	- - метилфенілендіізоціанати (толуолдіізоціанати)	6,5	6,5	-
2929 10 90 00	- - інші	6,5	6,5	-»;

г) цифри і слова:

«2930 40 10 00	- - метіонін (INN)	0	0	-
2930 40 90 00	- - інші	0	0	-»

замінити цифрами і словами:

«2930 40 10 00	- - метіонін (INN)	6,5	6,5	-
2930 40 90 00	- - інші	6,5	6,5	-»;

д) цифри і слова:

«2933 11 90 00	- - - інші	0	0	-
2933 29 90 00	- - - інші	0	0	-
2933 61 00 00	- - меламін	0	0	-»

замінити цифрами і словами:

«2933 11 90 00	- - - інші	6,5	6,5	-
2933 29 90 00	- - - інші	5,5	5,5	-
2933 61 00 00	- - меламін	6,5	6,5	-»;

е) цифри і слова:

«3102 10 10 00	- - сечовина із вмістом більш як 45 мас. % азоту у перерахунку на сухий безводний продукт	2	2	кг N
3102 30 90 00	- - інший	5	5	кг N
3104 20 50 00	- - із вмістом калію, вираженого як K_2O, який за масою перевищує 40 %, але не перевищує 62 % у перерахунку на сухий безводний продукт	5	5	кг K_2O
3105 20 10 00	- - із вмістом азоту більш як 10 мас. % у перерахунку на сухий безводний продукт	5	5	-
3105 20 90 00	- - інші	5	5	-
3105 40 00 00	- дигідроортофосфат амонію (фосфат моноамоній) та його суміші з гідроортофосфатом діамонію (фосфатдіамоній)	5	5	-
3105 90 99 00	- - - інші	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«3102 10 10 00	- - сечовина із вмістом більш як 45 мас. % азоту у перерахунку на сухий безводний продукт	6,5	6,5	кг N
3102 30 90 00	- - інший	6,5	6,5	кг N
3104 20 50 00	- - із вмістом калію, вираженого як K_2O, який за масою перевищує 40 %, але не перевищує 62 % у перерахунку на сухий безводний продукт	0	0	кг K_2O
3105 20 10 00	- - із вмістом азоту більш як 10 мас. % у перерахунку на сухий безводний продукт	6,5	6,5	-
3105 20 90 00	- - інші	6,5	6,5	-
3105 40 00 00	- дигідроортофосфат амонію (фосфат моноамоній) та його суміші з гідроортофосфатом діамонію (фосфатдіамоній)	6,5	6,5	-
3105 90 99 00	- - - інші	6,5	6,5	-»;

є) цифри і слова:

«3206 49 80 10	- - - - пігменти та препарати, виготовлені з гексаціаноферратів (фероціанідів або фериціанідів)	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«3206 49 80 10	- - - - пігменти та препарати, виготовлені з гексаціаноферратів (фероціанідів або фериціанідів)	6,5	6,5	-»;

ж) цифри і слова:

«3207 10 00 00	- готові пігменти, готові речовини-глушники для скла та готові барвники і аналогічні препарати	2	2	-
3207 20 10 00	- - ангоби (шлікери)	2	2	-
3207 20 90 90	- - - інші	5	5	-
3207 40 80 00	- - інші	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«3207 10 00 00	- готові пігменти, готові речовини-глушники для скла та готові барвники і аналогічні препарати	6,5	6,5	-
3207 20 10 00	- - ангоби (шлікери)	6,5	6,5	-
3207 20 90 90	- - - інші	6,5	6,5	-
3207 40 80 00	- - інші	6,5	6,5	-»;

з) цифри і слова:

«3208 90 19 98	- - - - - інші	5	5	-
3208 90 99 00	- - - на основі хімічно модифікованих природних полімерів	1	1	-»

замінити цифрами і словами:

«3208 90 19 98	- - - - - інші	3	3	-
3208 90 99 00	- - - на основі хімічно модифікованих природних полімерів	6,5	6,5	-»;

и) цифри і слова:

«3209 10 00 00	- на основі акрилових або вінілових полімерів	0	0	-
3214 90 00 90	- - інші	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«3209 10 00 00	- на основі акрилових або вінілових полімерів	6,5	6,5	-
3214 90 00 90	- - інші	6,5	6,5	-»;

і) цифри і слова:

«3407 00 00 00	Пасти для ліплення, пластилін, включаючи ті, що виготовляються для дитячих розваг; «стоматологічний віск» або суміші для одержання зліпків зубів, розфасовані у наборах, в упаковках для роздрібної торгівлі або у вигляді плиток, підковок, брусків тощо; інші суміші для стоматології, виготовлені на основі гіпсу (кальцинованого гіпсу або сульфату кальцію)	0	0	-»

замінити цифрами і словами:

«3407 00 00 00	Пасти для ліплення, пластилін, включаючи ті, що виготовляються для дитячих розваг; «стоматологічний віск» або суміші для одержання зліпків зубів, розфасовані у наборах, в упаковках для роздрібної торгівлі або у вигляді плиток, підковок, брусків тощо; інші суміші для стоматології, виготовлені на основі гіпсу (кальцинованого гіпсу або сульфату кальцію)	6,5	6,5	-»;

ї) цифри і слова:

«3502 11 90 00	- - - інший	2	2	-
3506 99 00 90	- - - інші	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«3502 11 90 00	- - - інший	5	5	-
3506 99 00 90	- - - інші	6,5	6,5	-»;

й) цифри і слова:

«3706 10 99 00	- - - позитивна інша	0	0	м»

замінити цифрами і словами:

«3706 10 99 00	- - - позитивна інша	6,5	6,5	м»;

3) у розділі VII:

а) цифри і слова:

«4009 11 00 00	- - без фітингів	0	0	-
4009 31 00 00	- - без фітингів	0	0	-
4009 41 00 00	- - без фітингів	0	0	-»

замінити цифрами і словами:

«4009 11 00 00	- - без фітингів	10	10	-
4009 31 00 00	- - без фітингів	5	5	-
4009 41 00 00	- - без фітингів	10	10	-»;

б) цифри і слова:

«4010 12 00 00	- - армовані тільки текстильними матеріалами	0	0	-»

замінити цифрами і словами:

«4010 12 00	- - армовані тільки текстильними матеріалами:			
4010 12 00 10	- - - конвеєрні стрічки завширшки не менш як 800 мм, але не більш як 1200 мм	10	10	-
4010 12 00 90	- - - інші	0	0	-»;

в) цифри і слова:

«4016 91 00 00	- - покриття для підлоги та килимки	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«4016 91 00 00	- - покриття для підлоги та килимки	10	10	-»;

4) у розділі IX цифри і слова:

«4504 10 11 00	- - - для ігристих вин, включаючи пробки із шайбами з натурального корка	5	5	-
4504 10 19 00	- - - інші	5	5	-
4504 10 91 00	- - - із сполучними речовинами	5	5	-
4504 10 99 00	- - - інші	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«4504 10 11 00	- - - для ігристих вин, включаючи пробки із шайбами з натурального корка	10	10	-
4504 10 19 00	- - - інші	10	10	-
4504 10 91 00	- - - із сполучними речовинами	10	10	-
4504 10 99 00	- - - інші	10	10	-»;

5) у розділі XIII:

а) цифри і слова:

«6804 21 00 00	- - з агломерованих штучних або природних алмазів	5	5	-
6811 82 10 00	- - - листи для покрівель або стін, не більш як 40 х 60 см	5	5	$м^2$
6811 82 90 00	- - - інші	5	5	-
6811 89 00 00	- - інші вироби	5	5	-
6815 91 00 00	- - що містять магнезит, доломіт або хроміт	5	5	-
6815 99 10 00	- - - із хімічно зв'язаних вогнетривких матеріалів	5	5	-
6815 99 90 00	- - - інші	5	5	-»

замінити цифрами і словами:

«6804 21 00 00	- - з агломерованих штучних або природних алмазів	10	10	-
6811 82 10 00	- - - листи для покрівель або стін, не більш як 40 х 60 см	10	10	$м^2$
6811 82 90 00	- - - інші	10	10	-
6811 89 00 00	- - інші вироби	10	10	-
6815 91 00 00	- - що містять магнезит, доломіт або хроміт	8	8	-
6815 99 10 00	- - - із хімічно зв'язаних вогнетривких матеріалів	10	10	-
6815 99 90 00	- - - інші	10	10	-»;

б) цифри і слова:				
«6902 20 10 00	- - з вмістом 93 мас. % або більше кремнезему (SiO_2)	5	5	-
6902 20 91 00	- - - з вмістом більш як 7 мас. %, але менш як 45 мас. % глинозему (Al_2O_3)	2	2	-
6902 20 99 00	- - - інші	5	5	-»
замінити цифрами і словами:				
«6902 20 10 00	- - з вмістом 93 мас. % або більше кремнезему (SiO_2)	10	10	-
6902 20 91 00	- - - з вмістом більш як 7 мас. %, але менш як 45 мас. % глинозему (Al_2O_3)	10	10	-
6902 20 99 00	- - - інші	10	10	-»;
в) цифри і слова:				
«7008 00 81 00	- - які складаються з двох скляних листів, герметично скріплених за периметром і розділених шаром повітря чи інших газів або вакуумом	5	5	$м^2$
7008 00 89 00	- - інші	5	5	$м^2$
7019 39 00 00	- - інші	3	3	-»
замінити цифрами і словами:				
«7008 00 81 00	- - які складаються з двох скляних листів, герметично скріплених за периметром і розділених шаром повітря чи інших газів або вакуумом	10	10	$м^2$
7008 00 89 00	- - інші	10	10	$м^2$
7019 39 00 00	- - інші	10	10	-»;
6) у розділі XIV цифри і слова:				
«7115 90 10 00	- - з дорогоцінних металів	0	0	-
7117 19 10 00	- - - такі, що мають частини із скла	5	5	-
7117 19 99 00	- - - - інші	5	5	-
7117 90 00 00	- інші	5	5	-»
замінити цифрами і словами:				
«7115 90 10 00	- - з дорогоцінних металів	10	10	-
7117 19 10 00	- - - такі, що мають частини із скла	10	10	-
7117 19 99 00	- - - - інші	10	10	-
7117 90 00 00	- інші	10	10	-»;
7) у розділі XV:				
а) цифри і слова:				
«7204 21 10 00	- - - з масовою часткою нікелю 8 % або більше	0	0	-
7204 21 90 00	- - - іншої	0	0	-
7204 49 10 00	- - - подрібнені (різані)	0	0	-
7204 49 30 00	- - - - пакетовані	0	0	-
7204 49 90 00	- - - - інші	0	0	-»
замінити цифрами і словами:				
«7204 21 10 00	- - - з масовою часткою нікелю 8 % або більше	5	5	-
7204 21 90 00	- - - іншої	5	5	-
7204 49 10 00	- - - подрібнені (різані)	5	5	-
7204 49 30 00	- - - - пакетовані	5	5	-
7204 49 90 00	- - - - інші	5	5	-»;
б) цифри і слова:				
«7321 11 90 00	- - - інші	5	5	шт»
замінити цифрами і словами:				
«7321 11 90 00	- - - інші	10	10	шт»;
в) цифри і слова:				
«8202 31 00 00	- - з робочою частиною із сталі	2	2	-
8202 39 00 00	- - інші, включаючи частини	2	2	-
8202 40 00 00	- полотна для ланцюгових пилок	2	2	-»
замінити цифрами і словами:				
«8202 31 00 00	- - з робочою частиною із сталі	10	10	-
8202 39 00 00	- - інші, включаючи частини	10	10	-
8202 40 00 00	- полотна для ланцюгових пилок	10	10	-»;
г) цифри і слова:				
«8203 10 00 00	- напилки, надфілі, рашпілі та аналогічні інструменти	2	2	-
8203 20 10 00	- - щипці	2	2	-
8203 20 90 00	- - інші	2	2	-»
замінити цифрами і словами:				
«8203 10 00 00	- напилки, надфілі, рашпілі та аналогічні інструменти	10	10	-
8203 20 10 00	- - щипці	10	10	-
8203 20 90 00	- - інші	10	10	-»;
ґ) цифри і слова:				
«8207 19 10 00	- - - з робочою частиною з природного або штучного алмазу	2	2	-
8207 19 90 00	- - - інші	2	2	-»
замінити цифрами і словами:				
«8207 19 10 00	- - - з робочою частиною з природного або штучного алмазу	3	3	-
8207 19 90 00	- - - інші	5	5	-»;
д) цифри і слова:				
«8207 50 70 00	- - - - - з інших матеріалів	2	2	-
8207 50 90 00	- - - - інші	2	2	-
8208 10 00 00	- для оброблення металів	2	2	-
8208 20 00 00	- для оброблення деревини	2	2	-
8208 40 00 00	- для машин, що використовуються у сільському господарстві, садівництві або лісовому господарстві	2	2	-
8208 90 00 00	- інші	2	2	-
8209 00 20 00	- пластини змінні	2	2	-
8209 00 80 00	- інші	2	2	-»
замінити цифрами і словами:				
«8207 50 70 00	- - - - - з інших матеріалів	8	8	-
8207 50 90 00	- - - - інші	8	8	-
8208 10 00 00	- для оброблення металів	10	10	-
8208 20 00 00	- для оброблення деревини	10	10	-
8208 40 00 00	- для машин, що використовуються у сільському господарстві, садівництві або лісовому господарстві	10	10	-
8208 90 00 00	- інші	10	10	-
8209 00 20 00	- пластини змінні	10	10	-
8209 00 80 00	- інші	10	10	-»;
8) у розділі XVI:				
а) цифри і слова:				
«8482 10 90 00	- - інші	4	4	-
8482 50 00 00	- інші підшипники з циліндричними роликами	10	10	-»
замінити цифрами і словами:				
«8482 10 90 00	- - інші	0	0	-
8482 50 00 00	- інші підшипники з циліндричними роликами	0	0	-»;
б) цифри і слова:				
«8501 64 00 00	- - потужністю понад 750 кВ·А	5	5	шт
8503 00 91 00	- - з чавуну або сталі	5	5	-
8503 00 99 00	- - інші	10	10	-
8504 22 90 00	- - - потужністю понад 1600 кВ·А, але не більш як 10 000 кВ·А	10	10	шт»
замінити цифрами і словами:				
«8501 64 00 00	- - потужністю понад 750 кВ·А	0	0	шт
8503 00 91 00	- - з чавуну або сталі	0	0	-
8503 00 99 00	- - інші	0	0	-
8504 22 90 00	- - - потужністю понад 1600 кВ·А, але не більш як 10 000 кВ·А	0	0	шт»;
в) цифри і слова:				
«8537 10 10 00	- - панелі з числовим керуванням, до складу яких входить автоматичний пристрій оброблення інформації	0	0	-
	- - інші:			

8537 10 99 90	- - - - інші	5	5	-»
замінити цифрами і словами:				
«8537 10 10 00	- - панелі з числовим керуванням, до складу яких входить автоматичний пристрій оброблення інформації	5	5	-
	- - інші:			
8537 10 99 90	- - - - інші	0	0	-»;
г) цифри і слова:				
«8537 20 91 00	- - для напруги понад 1 000 В, але не більш як 72,5 кВ	0,1	0,1	-»
замінити цифрами і словами:				
«8537 20 91 00	- - для напруги понад 1 000 В, але не більш як 72,5 кВ	0	0	-»;
9) у розділі XVII:				
а) цифри і слова:				
«8601 10 00 00	- із зовнішнім джерелом електроживлення	0	0	шт
8602 90 00 00	- інші	0	0	-»
замінити цифрами і словами:				
«8601 10 00 00	- із зовнішнім джерелом електроживлення	10	10	шт
8602 90 00 00	- інші	4	4	-»;
б) цифри і слова:				
«8603 10 00 90	- - інші	0	0	шт
8603 90 00 00	- інші	0	0	шт»
замінити цифрами і словами:				
«8603 10 00 90	- - інші	10	10	шт
8603 90 00 00	- інші	10	10	шт»;
в) цифри і слова:				
«8607 19 01 00	- - - - з чавуну або сталі	0	0	-
8607 19 18 00	- - - - інші	0	0	-
8607 19 91 00	- - - - з чавуну або сталі	0	0	-
8607 19 99 00	- - - - інші	0	0	-
8607 30 01 00	- - з чавуну або сталі	0	0	-
8607 30 99 00	- - інші	0	0	-
8607 99 10 00	- - - осьові букси та їх частини	0	0	-»
замінити цифрами і словами:				
«8607 19 01 00	- - - - з чавуну або сталі	10	10	-
8607 19 18 00	- - - - інші	10	10	-
8607 19 91 00	- - - - з чавуну або сталі	10	10	-
8607 19 99 00	- - - - інші	10	10	-
8607 30 01 00	- - з чавуну або сталі	10	10	-
8607 30 99 00	- - інші	10	10	-
8607 99 10 00	- - - осьові букси та їх частини	4	4	-»;
г) цифри і слова:				
«8706 00 19 00	- - інші	0	0	шт
8707 90 10 00	- - для промислового складання: тракторів, що керуються водієм, який іде поряд, товарної підпозиції 8701 10; транспортних засобів товарної позиції 8704, з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем) і робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 2 500 $см^3$ або з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 2 800 $см^3$; моторних транспортних засобів спеціального призначення товарної позиції 8705	5	5	шт
8707 90 90 00	- - інші	0	0	шт
8708 29 90 00	- - - інші	0	0	-
8708 93 90 98	- - - - - інші	5	5	-»
замінити цифрами і словами:				
«8706 00 19 00	- - інші	10	10	шт
8707 90 10 00	- - для промислового складання тракторів товарної позиції 8701, моторних транспортних засобів товарної позиції 8704, моторних транспортних засобів спеціального призначення товарної позиції 8705	0	0	шт
8707 90 90 00	- - інші	10	10	шт
8708 29 90 00	- - - інші	5	5	-
8708 93 90 98	- - - - - інші	10	10	-»;
ґ) цифри і слова:				
«8716 40 00 10	- - причепи та напівпричепи, що мають максимальну масу з повним навантаженням 20 т і більше	0	0	-
8716 90 90 10	- - - до автомобільних напівпричепів, що мають максимальну масу з повним навантаженням 20 т і більше	5	5	-
8716 90 90 90	- - - інші	0	0	-»
замінити цифрами і словами:				
«8716 40 00 10	- - причепи та напівпричепи, що мають максимальну масу з повним навантаженням 20 т і більше	10	10	-
8716 90 90 10	- - - до автомобільних напівпричепів, що мають максимальну масу з повним навантаженням 20 т і більше	10	10	-
8716 90 90 90	- - - інші	10	10	-»;
д) цифри і слова:				
«8904 00 10 00	- буксири	5	5	-
8905 20 00 00	- плавучі або підводні бурильні або експлуатаційні платформи	0	0	шт»
замінити цифрами і словами:				
«8904 00 10 00	- буксири	10	10	-
8905 20 00 00	- плавучі або підводні бурильні або експлуатаційні платформи	10	10	шт»;
10) у розділі XVIII цифри і слова:				
«9025 19 20 90	- - - - інші	5	5	шт
9025 19 80 98	- - - - - інші	5	5	шт
9033 00 00 00	Частини та приладдя для машин, приладів, інструментів або апаратури групи 90, в іншому місці цієї групи не зазначені	2	2	-»
замінити цифрами і словами:				
«9025 19 20 90	- - - - інші	10	10	шт
9025 19 80 98	- - - - - інші	10	10	шт
9033 00 00 00	Частини та приладдя для машин, приладів, інструментів або апаратури групи 90, в іншому місці цієї групи не зазначені	10	10	-»;
11) у розділі XX цифри і слова:				
«9606 10 00 00	- кнопки, застібки та їх частини	5	5	-
9606 21 00 00	- - пластмасові, не покриті текстильними матеріалами	5	5	-»
замінити цифрами і словами:				
«9606 10 00 00	- кнопки, застібки та їх частини	10	10	-
9606 21 00 00	- - пластмасові, не покриті текстильними матеріалами	10	10	-».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2013 року.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
6 листопада 2012 року.
№ 5476-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус

Цей Закон визначає правові та організаційні засади створення та функціонування Єдиного державного демографічного реєстру та видачі документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, а також права та обов'язки осіб, на ім'я яких видані такі документи.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство про Єдиний державний демографічний реєстр та про документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи

1. Суспільні відносини, пов'язані із збиранням, накопиченням, захистом, зберіганням, обліком, використанням і поширенням інформації Єдиного державного демографічного реєстру (далі — Реєстр), оформленням, видачею, обміном, переоформленням, продовженням строку дії, пересиланням, вилученням, поверненням державі, визнанням недійсними та знищенням передбачених цим Законом документів, регулюються Конституцією України, міжнародними договорами України, цим та іншими законами України, а також прийнятими на їх виконання нормативно-правовими актами у сферах, де використовуються відповідні документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи.

2. Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у цьому Законі, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 2. Уповноважені суб'єкти

1. Уповноваженими суб'єктами згідно з цим Законом є:

1) розпорядник Реєстру — центральний орган виконавчої влади, на який в порядку, передбаченому законами та актами Президента України, покладено реалізацію державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

2) уповноважений орган — центральний орган виконавчої влади, на який в порядку, передбаченому законами та актами Президента України, покладено формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина, власності, інтересів суспільства і держави, а також з питань реалізації державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

3) закордонні дипломатичні установи України (далі — ЗДУ);

4) орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування.

2. Функції та повноваження уповноважених суб'єктів визначаються цим Законом та іншими законодавчими актами України.

3. Уповноважені суб'єкти, передбачені частиною першою цієї статті, є розпорядниками відомчих інформаційних систем у межах, визначених цим Законом.

Стаття 3. Визначення термінів

1. Для цілей цього Закону нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

1) безконтактна інтегральна схема — безконтактний електронний носій, який дозволяє здійснювати комплекс заходів, пов'язаних з ідентифікацією особи;

2) біометричні дані — сукупність даних про особу, зібраних на основі фіксації її характеристик, що мають достатню стабільність та істотно відрізняються від аналогічних параметрів інших осіб (основні біометричні дані, параметри — відцифрований підпис особи, відцифрований образ обличчя особи, додаткові біометричні дані, параметри — відцифровані відбитки пальців рук);

3) біометричні параметри — вимірювальні фізичні характеристики або особистісні поведінкові риси, що використовуються для ідентифікації (впізнання) особи або верифікації наданої ідентифікаційної інформації про особу;

4) заявники — громадяни України, особи без громадянства, які мають право на постійне проживання в Україні, іноземці та особи без громадянства, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, батьки (усиновлювачі), опікуни, піклувальники, представники;

5) ідентифікувати — здійснювати комплекс заходів, який дозволяє виконувати пошук за принципом «один до багатьох», співставляючи надані особою біометричні дані з колекцією шаблонів, що представляють усіх осіб, інформацію про яких внесено до Реєстру;

6) ідентифікація особи — встановлення тотожності особи за сукупністю інформації про неї за допомогою основних (обов'язкових) та додаткових (факультативних) біометричних даних, параметрів;

7) ім'я особи — прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи;

8) машинозчитувальна зона — місце в документі, призначене для внесення та зчитування інформації, визначеної цим Законом, за допомогою технічних засобів;

9) сторінка даних — призначений для внесення інформації про особу аркуш із спеціального матеріалу, що забезпечує персоналізацію за допомогою технологій лазерного гравіювання та лазерної перфорації для документів, виготовлених у формі книжечки, або лицьовий чи зворотний бік документа, виготовленого у формі картки.

2. Терміни «батьки», «усиновлювачі», «опікуни», «піклувальники», «інші представники» у цьому Законі вживаються у значеннях, визначених у Сімейному та Цивільному кодексах України, терміни «третя особа», «обробка персональних даних», «знеособлення персональних даних», «персональні дані», «інформація», «безпека інформації», «інформація з обмеженим доступом» — у значеннях, визначених у законах України «Про захист персональних даних», «Про інформацію», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

Розділ II
ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ДЕМОГРАФІЧНИЙ РЕЄСТР

Стаття 4. Єдиний державний демографічний реєстр

1. Єдиний державний демографічний реєстр — це електронна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для зберігання, захисту, обробки, використання і поширення визначеної цим Законом інформації про особу та про документи, що оформлюються із застосуванням засобів Реєстру, із забезпеченням дотримання гарантованих Конституцією України свободи пересування і вільного вибору місця проживання, заборони втручання в особисте та сімейне життя, інших прав і свобод людини та громадянина.

2. Визначені цим Законом уповноважені суб'єкти для обліку даних ведуть відомчі інформаційні системи (далі — ВІС).

3. Порядок взаємодії між уповноваженими суб'єктами щодо ведення Реєстру визначається згідно із законодавством.

Стаття 5. Структура Єдиного державного демографічного реєстру

1. Реєстр є функціонально єдиною системою, що складається з головного та резервного обчислювальних центрів і вузлів уповноважених суб'єктів.

Стаття 6. Основні принципи функціонування Єдиного державного демографічного реєстру

1. Функціонування Реєстру забезпечується розпорядником Реєстру через уповноважений орган.

2. Функціонування Реєстру забезпечується із застосуванням засобів Державної інформаційної системи реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування з дотриманням вимог до обробки персональних даних, визначених законом.

3. Розпорядник Реєстру забезпечує накопичення, актуалізацію, перевірку, збереження інформації, надання довідок та звітів, запити на отримання яких надходять захищеними каналами зв'язку від уповноважених суб'єктів.

4. Розпорядник Реєстру через уповноважений орган виконує:

1) внесення до Реєстру інформації, координацію відповідної роботи;

2) надання фізичним особам чи їх представникам та уповноваженим суб'єктам інформації з Реєстру у порядку, встановленому цим Законом та іншими законами України;

3) обслуговування та облік уповноважених суб'єктів, організацію контролю за доступом до інформації Реєстру;

4) захист інформації Реєстру від несанкціонованого доступу, у тому числі третіх осіб, та незаконної обробки;

5) інформаційну взаємодію з ВІС уповноважених суб'єктів;

6) функції замовника товарів, робіт і послуг з розроблення, виробництва, постачання і технічного супроводження програмно-технічних комплексів, обладнання, витратних матеріалів, інших товарів для забезпечення створення та функціонування Реєстру;

7) організацію розроблення, оформлення та подання на затвердження технічного опису і зразків документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України або спеціальний статус особи;

8) організацію виготовлення, обліку документів та обігу бланків документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, їх централізовану персоналізацію;

9) інші покладені на нього функції і завдання.

5. Головний обчислювальний центр Реєстру забезпечує накопичення змін інформації у хронологічному порядку. Резервний обчислювальний центр Реєстру забезпечує надійність збереження інформації центральної бази даних Реєстру шляхом дублювання інформації.

Стаття 7. Інформація Єдиного державного демографічного реєстру

1. До Реєстру вноситься така інформація про особу:

1) ім'я особи;

2) дата народження/смерті;

3) місце народження;

4) стать;

5) дата внесення інформації про особу до Реєстру;

6) відомості про батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників та інших представників;

7) відомості про громадянство або його відсутність та підстави набуття громадянства України;

8) реквізити документів, виданих особі (тип, назва документа, серія, номер, дата видачі та уповноважений суб'єкт, що видав документ, строк дії документа);

9) відомості про документи, що підтверджують смерть особи або визнання особи померлою чи безвісно відсутньою;

10) відцифрований зразок підпису особи;

11) відцифрований образ обличчя особи;

12) додаткова змінна інформація (про місце реєстрації, про сімейний стан, про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, про видачу приватизаційних паперів, додаткові (факультативні) біометричні дані, параметри);

13) інформація з ВІС.

2. У разі відсутності інформації, передбаченої частиною першою цієї статті, вноситься відмітка про її відсутність.

3. Інформація в Реєстрі зберігається для визначених цим Законом цілей та не використовується у спосіб, несумісний з цими цілями.

4. Інформація, що зазнавала змін, зберігається з відповідною приміткою.

5. Забороняється вимагати від осіб та вносити до Реєстру інформацію, не передбачену цим Законом.

Стаття 8. Гарантії захисту і безпеки інформації Єдиного державного демографічного реєстру

1. Взаємодія між уповноваженими суб'єктами щодо захисту інформації, яка вноситься та зберігається в Реєстрі та ВІС, забезпечується центральним органом виконавчої влади з питань захисту персональних даних.

2. Центральний орган виконавчої влади з питань захисту персональних даних відповідно до закону здійснює заходи щодо захисту цілісності баз даних Реєстру, їх технологічного і програмного забезпечення, захисту інформації Реєстру від випадкового чи незаконного знищення, спотворення, втрати, несанкціонованого надання чи доступу.

3. Внесена до Реєстру інформація є конфіденційною. Нерозголошення конфіденційної інформації гарантується державою. Збирання, зберігання, використання та захист інформації, що міститься у Реєстрі, здійснюються відповідно до закону.

4. Відносини, пов'язані з правовим режимом конфіденційної інформації, регулюються законом.

5. Особам, які працюють з базами даних Реєстру, заборонено вимагати, обробляти та використовувати будь-яку інформацію, не передбачену цим Законом.

Стаття 9. Права осіб, персональні дані (інформація про особу) яких внесені до Єдиного державного демографічного реєстру

1. Кожна особа, персональні дані (інформація про особу) якої внесені до Реєстру, має право на:

1) отримання інформації про наявність запису в Реєстрі стосовно неї;

2) вимогу щодо поновлення і виправлення інформації про неї;

3) забезпечення захисту своїх прав, якщо її запит або вимогу про виправлення своїх персональних даних не задоволено;

4) безоплатне отримання довідки про внесення інформації до Реєстру або витягу з Реєстру;

5) отримання від уповноважених суб'єктів на безоплатній основі повідомлення про кожен випадок звернення щодо передачі інформації про неї з Реєстру.

2. Перелік прав, передбачений частиною першою цієї статті, не є вичерпним, законами України можуть бути передбачені інші права осіб, персональні дані (інформація про особу) яких внесені до Реєстру.

Стаття 10. Порядок ведення Єдиного державного демографічного реєстру

1. Внесення інформації до Реєстру здійснюється уповноваженими суб'єктами за зверненням заявника, на підставі інформації державних органів реєстрації актів цивільного стану, органів реєстрації фізичних осіб, а також інформації органів виконавчої влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування.

У разі якщо інформація про особу вноситься до Реєстру вперше, автоматично формується унікальний номер запису в Реєстрі та фіксуються час, дата та відомості про особу, яка оформила заяву-анкету (в електронній формі).

Мовою ведення Реєстру є українська мова.

Ведення Реєстру, виготовлення і персоналізація документів здійснюються згідно з вимогами міжнародних стандартів та відповідних державних стандартів щодо друкованих знаків для їх оптичного розпізнавання.

Внесення до Реєстру та до документів імені особи, місця народження, проживання чи місця перебування особи здійснюється українською мовою та латинськими літерами відповідно до правил транслітерації. На письмове прохання іноземця або особи без громадянства внесення імені латинськими літерами може бути виконано відповідно до його написання у документах, виданих компетентними органами влади іноземної держави. Відображення імені іноземців та осіб без громадянства українською мовою здійснюється у зворотному порядку.

Найменування полів для внесення інформації про особу та реквізитів у зоні візуальної перевірки документів заповнюються українською та англійською мовами, крім випадків, встановлених цим Законом.

2. Внесення до Реєстру передбаченої цим Законом інформації здійснюється у разі:

1) оформлення документів, якщо на цей час інформація не була внесена до Реєстру або якщо зазначена інформація змінилася;

2) реєстрації місця проживання чи місця перебування.

3. Для внесення інформації до Реєстру за зверненням заявника формується заява-анкета, зразок якої затверджується розпорядником Реєстру.

4. За внесення інформації до Реєстру плата не стягується.

5. У внесенні інформації до Реєстру може бути відмовлено, якщо:

1) внесення інформації не передбачено цим Законом;

2) у заявника відсутні необхідні документи, що підтверджують інформацію, яка вноситься до Реєстру;

3) під час перевірки інформації виявлено її недостовірність;

4) заявник згідно із законом не має права вимагати внесення відповідної інформації.

6. Відмова заявнику у внесенні інформації до Реєстру, у тому числі у виправленні, поновленні та анулюванні внесеної інформації, може бути оскаржена в порядку, встановленому законом.

Стаття 11. Отримання інформації з Єдиного державного демографічного реєстру

1. Право на отримання інформації з Реєстру реалізується у порядку, встановленому законом.

2. Надання інформації, відомостей або інших персональних даних про особу, що містяться у Реєстрі, здійснюється виключно у випадках, передбачених законами України, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини або за згодою самої особи.

Стаття 12. Довідка про внесення інформації до Єдиного державного демографічного реєстру

1. Довідка про внесення інформації до Реєстру видається розпорядником Реєстру за письмовим зверненням заявника протягом одного робочого дня.

2. Довідка про внесення інформації до Реєстру повинна містити:

1) назву;

2) назву (код) уповноваженого суб'єкта, що видав довідку;

3) реквізити довідки;

4) персональні дані, що внесені до Реєстру;

5) дату видачі довідки;

6) дату внесення інформації до Реєстру;

7) унікальний номер запису в Реєстрі;

8) посаду, прізвище, ініціали і підпис посадової особи уповноваженого суб'єкта, що видав довідку. Підпис скріплюється печаткою уповноваженого суб'єкта, що видав довідку.

3. Інформація про дату видачі довідки та її реквізити фіксується у ВІС уповноваженого суб'єкта, що видав довідку.

Розділ III
ДОКУМЕНТИ, ЩО ОФОРМЛЯЮТЬСЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЗАСОБІВ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО ДЕМОГРАФІЧНОГО РЕЄСТРУ

Стаття 13. Назва та види документів, що оформляються із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру

1. Документи, оформлення яких передбачається цим Законом із застосуванням засобів Реєстру (далі — документи Реєстру), відповідно до їх функціонального призначення поділяються на:

1) документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України:

а) паспорт громадянина України;

б) паспорт громадянина України для виїзду за кордон;

в) дипломатичний паспорт України;

г) службовий паспорт України;

ґ) посвідчення особи моряка;

д) посвідчення члена екіпажу;

е) посвідчення особи на повернення в Україну;

є) тимчасове посвідчення громадянина України;

2) документи, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус:

а) посвідчення водія;

б) посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон;

в) посвідка на постійне проживання;

г) посвідка на тимчасове проживання;

ґ) картка мігранта;

д) посвідчення біженця;

е) проїзний документ біженця.

2. Документи, передбачені цією статтею, є власністю України.

Стаття 14. Форма та опис документів

1. Форма кожного документа встановлюється цим Законом.

2. Документи залежно від змісту та обсягу інформації, яка вноситься до них, виготовляються у формі книжечки або картки, крім посвідчення на повернення в Україну, що виготовляється у формі буклета.

3. У випадках, встановлених законами України, та за згодою особи до документа може вноситися додаткова змінна інформація, передбачена частиною першою статті 7 цього Закону.

4. Документи у формі книжечки на всіх паперових сторінках та на верхній частині обкладинки повинні мати серію та номер документа, виконані за технологією лазерної перфорації.

5. Персоналізація документів у формі книжечки здійснюється за технологією лазерного гравіювання та лазерної перфорації. Персоналізація документів у формі картки виконується за технологією термодруку або лазерного гравіювання. Персоналізація документів здійснюється централізовано у Державному центрі персоналізації документів, що функціонує у складі розпорядника Реєстру.

6. Відцифрований образ обличчя особи в документах у формі книжечки розміщується на сторінці даних і виконується за технологією лазерного гравіювання. У документах, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України під час перетинання державного кордону України та перебування за кордоном, відцифрований образ обличчя особи дублюється в центрі сторінки даних за технологією лазерної перфорації.

7. До документів осіб, які в установленому законом порядку визнані недієздатними, та осіб, які не досягли чотирнадцятирічного віку, відцифрований підпис не вноситься, а осіб з фізичними вадами — вноситься за їхнім бажанням.

Стаття 15. Вимоги до бланків документів та їх форми

1. Бланки документів, які використовуються для в'їзду/виїзду з території України, виготовляються відповідно до вимог Міжнародної організації цивільної авіації (ICAO), державних (національних) та міжнародних стандартів і повинні мати ступінь захисту, що унеможливлює їх підроблення.

Бланки документів, визначених цим Законом і які не використовуються для в'їзду/виїзду з України, виготовляються відповідно до вимог державних (національних) та міжнародних стандартів і повинні мати ступінь захисту, що унеможливлює їх підроблення.

2. Бланки документів, якщо інше не визначено цим Законом, виготовляються за єдиними зразками, що затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням уповноваженого органу та інших уповноважених суб'єктів.

3. Бланки документів у формі книжечки за конструкцією є зшитою обрізною книжечкою обсягом від 8 до 64 сторінок із вшитою сторінкою даних між лівим форзацом та першим паперовим аркушем.

4. Паперові аркуші бланка документа у формі книжечки, починаючи з другої сторінки, повинні мати нумерацію сторінок, а перша сторінка повинна містити порядковий номер бланка, які виконуються друкарським способом.

5. Бланки документів, в які імплантована безконтактна інтегральна схема (далі — безконтактний електронний носій) для внесення персональних даних, біометричних даних, параметрів та іншої інформації про особу, повинні бути виконані багатокомпонентним захисним друком, містити символ електронного документа, інформацію про підприємство, на якому виготовлено бланк документа, зображення малого Державного Герба України.

6. Бланки документів у формі картки виготовляються з полімерних матеріалів, які за фізичними характеристиками підлягають лазерній персоналізації і гравіюванню відповідно до державних (національних) та міжнародних стандартів, і повинні містити безконтактний електронний носій та номер бланка.

7. Закупівля бланків документів здійснюється уповноважени-

ми суб'єктами виключно у порядку, передбаченому законами України.

Стаття 16. Оформлення, видача, обмін, продовження строку дії, надання, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення документів

1. Оформлення, видача, обмін, переоформлення, продовження строку дії документів (у тому числі для осіб, які не досягли шістнадцятирічного віку, осіб з фізичними вадами, недієздатних та обмежено дієздатних осіб), їх пересилання, вилучення, повернення державі та знищення відбуваються у порядку, встановленому законодавством України, якщо інше не передбачено цим Законом.

Особам, які через свої релігійні переконання відмовляються від внесення інформації до безконтактного електронного носія, що імплантований у відповідний бланк документа, гарантується право на відмову від отримання такого документа або від внесення інформації до безконтактного електронного носія. Таке право реалізується шляхом подання заяви до відповідного центрального органу виконавчої влади про відмову від отримання документа, що містить безконтактний електронний носій, або від внесення інформації до такого носія. У цьому випадку особі у порядку та строки, встановлені Кабінетом Міністрів України, видається відповідний документ, що не містить безконтактного електронного носія, чи задовольняється заява про відмову від внесення інформації до такого носія.

Подання документів для оформлення і отримання документів, що посвідчують особу та встановлюють громадянство України, здійснюється:

1) громадянами України, які досягли шістнадцятирічного віку, — на підставі їхньої особистої заяви;

2) громадянами України, які не досягли шістнадцятирічного віку, — на підставі заяви батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників, а якщо батьки не перебувають у шлюбі — за заявою того з батьків, з яким проживає особа, або інших представників.

Особам без громадянства, які мають право на постійне проживання в Україні, іноземцям та особам без громадянства, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, у разі втрати під час перебування за кордоном виданих в Україні документів, що посвідчують особу, надається право на виїзд з України і в'їзд в Україну (посвідчення особи на повернення в Україну).

2. Документи видаються уповноваженими суб'єктами після прийняття рішення про їх виготовлення та видачу заявникам, а у разі прийняття такого рішення щодо особи, яка не досягла шістнадцятирічного віку, батькам або іншим представникам чи представникам закладів, які виконують функції опікунів або піклувальників.

Рішення про видачу документа заявникові приймається уповноваженим суб'єктом виключно на підставі даних, отриманих з бази даних розпорядника Реєстру.

3. Головний обчислювальний центр здійснює автоматизовану перевірку даних, отриманих з бази даних розпорядника Реєстру, формує набори даних та забезпечує виготовлення документів.

4. Документи надсилаються уповноваженому суб'єкту або заявникові на підставі його письмової заяви у порядку, встановленому законодавством України.

5. За фактом виготовлення документів відомості про серію та номер документа, дату персоналізації, номер використаного бланка в електронній формі передаються ВІС відповідним уповноваженим суб'єктом.

6. У разі втрати або викрадення документа заявник звертається до уповноваженого суб'єкта, що видав цей документ, з відповідною заявою і подає документи, що засвідчують зазначені факти та є обставиною, яка враховується при прийнятті уповноваженим суб'єктом рішення про здійснення його переоформлення замість втраченого або викраденого документа.

7. Рішення про здійснення переоформлення замість втраченого або викраденого документа, який було оформлено із застосуванням засобів Реєстру, приймається уповноваженим суб'єктом за результатами ідентифікації заявника. Ідентифікація заявника здійснюється на підставі даних, отриманих з бази даних розпорядника Реєстру.

Для прийняття рішення про переоформлення документа замість втраченого або викраденого за кордоном заявник додатково подає довідку компетентного органу держави, в якій втрачено або викрадено документ.

У разі повідомлення заявником про втрату або викрадення документа, а також у разі обміну такого документа у зв'язку з його непридатністю для подальшого використання уповноважений суб'єкт приймає рішення про видачу такій особі на час оформлення нового документа довідки встановленого відповідним уповноваженим суб'єктом зразка.

Обмін документів проводиться в порядку, встановленому для первинного оформлення та видачі таких документів, з поверненням документа, що підлягає обміну, і здійснюється у разі:

1) зміни інформації, внесеної до документа (крім додаткової змінної інформації);

2) виявлення помилки в інформації, внесеній до документа;

3) закінчення строку дії документа;

4) непридатності документа для подальшого використання.

8. Уповноважений суб'єкт має право відмовити заявникові у видачі документа у разі, якщо:

1) за видачею документа звернувся заявник, який не досяг шістнадцятирічного віку, або представник особи, який не має документально підтверджених повноважень на отримання документа;

2) заявник вже отримав документ такого типу, який є дійсним на день звернення (крім випадків, зазначених у частині сьомій цієї статті);

3) заявник не надав усіх документів та інформації, необхідних для оформлення і видачі документа;

4) дані, отримані з бази даних розпорядника Реєстру, не підтверджують інформацію, надану заявником.

У рішенні про відмову у видачі документа, яке доводиться до відома заявника у порядку і строки, встановлені законодавством, мають зазначатися підстави відмови. Особа має право звернутися до уповноваженого суб'єкта з повторною заявою у разі зміни або усунення обставин, через які їй було відмовлено у видачі документа.

Рішення про відмову у видачі документа може бути оскаржено особою в адміністративному порядку або до суду.

За наявності підстав вищий уповноважений суб'єкт має право скасувати рішення, направити матеріали на повторний розгляд (у разі необхідності — на додаткову перевірку наданих матеріалів) чи прийняти на їх підставі нове рішення.

Остаточне рішення щодо оформлення та видачі документа приймає вищий уповноважений суб'єкт, до якого було оскаржено попереднє рішення.

Інформація про результати розгляду скарги доводиться до відома заявника в установлений законодавством строк.

9. У разі закінчення строку дії документа або смерті особи її документи у порядку і строки, визначені законодавством України, здаються уповноваженому суб'єкту, що видав такий документ, а якщо така особа проживає (проживала) за кордоном — ЗДУ.

10. Про втрату або викрадення документа на території України заявник (батьки особи віком до шістнадцяти років або інші представники, представники закладів, які виконують функції опікунів чи піклувальників над особою) зобов'язаний у порядку і строки, визначені законодавством України, повідомити уповноваженого суб'єкта, який здійснив видачу документа, а у разі викрадення — також орган внутрішніх справ. Про втрату або викрадення документа за кордоном заявник зобов'язаний повідомити компетентні органи іноземної держави та найближчу ЗДУ цієї країни.

Про втрату або викрадення документа за кордоном уповноважений суб'єкт, ЗДУ, які в установленому законодавством порядку отримали таке повідомлення, протягом доби інформують центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону України, із зазначенням внесеної до документа інформації.

11. Замість втраченого або викраденого документа уповноважений суб'єкт після встановлення факту видачі раніше такого документа особі, яка заявила про його втрату або викрадення, оформлює та видає новий документ.

Особа, стосовно якої громадянство України припинено відповідно до Закону України «Про громадянство України», зобов'язана у порядку та строки, встановлені законодавством про громадянство України, повернути документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, уповноваженому суб'єкту, що здійснив оформлення та видачу такого документа, а якщо така особа проживає за кордоном — ЗДУ.

Якщо особа, яка заявила про втрату або викрадення документа, знайде цей документ, вона зобов'язана протягом доби здати знайдений документ для знищення уповноваженому суб'єкту, який видав цей документ, а в разі втрати або викрадення за кордоном — найближчій ЗДУ.

12. У разі використання особою документів з метою вчинення злочину на території України чи за кордоном, підроблення або в інших випадках, передбачених законами, уповноважений суб'єкт має право вилучити (у тому числі тимчасово) такі документи. Вилученню не підлягає паспорт громадянина України, якщо він безпосередньо надає змогу ідентифікувати особу, на ім'я якої він виданий, відповідно до даних Реєстру.

13. Знищення вилучених документів здійснюється у встановленому законодавством порядку.

Стаття 17. Мова, якою оформляються документи

1. Документи оформляються українською мовою.

2. У визначених цим Законом випадках друкована інформація в документах наводиться також іноземними мовами.

3. У визначених Кабінетом Міністрів України випадках друкована інформація про особу у документах може наводитися через скісну риску латинськими літерами.

Стаття 18. Строк дії документів

1. Строк дії документів Реєстру визначається виключно цим Законом.

Стаття 19. Інформація, що міститься у документах

1. Перелік інформації, що наводиться у документах Реєстру, визначається цим Законом. Вносити до документів не передбачену цим Законом інформацію забороняється.

2. До безконтактного електронного носія вноситься інформація, що знаходиться на сторінці даних документа, біометричні параметри особи, додаткові (факультативні) біометричні дані, а також дані щодо забезпечення захисту інформації, що знаходиться на безконтактному електронному носії, відповідно до документів ICAO, якщо інше не передбачено цим Законом.

3. Режим доступу до інформації, що міститься у документах, визначається законами України. Безконтактний електронний носій повинен відповідати вимогам нормативних документів системи технічного захисту інформації в Україні.

4. Якщо за звичаями національної меншини, до якої належить особа, прізвище або по батькові не є складовими імені, то у документах на підставі письмової заяви особи зазначаються лише складові імені. У разі допущення помилки в інформації, внесеній до документа, така інформація підлягає виправленню, а документ — обміну. У такому разі державне мито (консульський збір) за обмін документа не справляється.

5. Інформація, яка зазначається у документах і підлягає автоматизованій обробці, зберігається у форматі, що дає змогу ідентифікувати особу, якій видані ці документи в порядку, встановленому законодавством, не довше, ніж це необхідно для цілі, з якою такі дані зберігаються.

Стаття 20. Державне мито. Консульський збір

1. За оформлення (у тому числі замість втрачених або викрадених), обмін та продовження строку дії документів справляється державне мито, а за проведення таких дій за кордоном — консульський збір у порядку та розмірах, визначених законодавством.

2. За оформлення, обмін дипломатичного паспорта України, службового паспорта України, посвідчення особи моряка, тимчасового посвідчення громадянина України державне мито (консульський збір) не справляється.

3. Сплата державного мита (консульського збору) підтверджується відповідним документом, що додається до заяви про оформлення і видачу документів, передбачених цим Законом.

Стаття 21. Паспорт громадянина України

1. Паспорт громадянина України є документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України на території України.

2. Кожен громадянин України незалежно від віку зобов'язаний отримати паспорт громадянина України у порядку, визначеному цим Законом.

3. Паспорт громадянина України оформляється всім особам, починаючи від народження та незалежно від віку, на кожні 10 років.

4. Паспорт громадянина України виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій.

5. Оформлення і видача паспорта громадянина України здійснюються розпорядником Реєстру.

6. Паспорт громадянина України видається не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня оформлення заяви-анкети на його отримання або не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня оформлення заяви-анкети на його термінове отримання.

7. До паспорта громадянина України вноситься така інформація:

1) назва держави;
2) назва документа;
3) ім'я особи;
4) стать;
5) громадянство;
6) дата народження;
7) унікальний номер запису в Реєстрі;
8) номер документа;
9) дата закінчення строку дії документа;
10) дата видачі документа;
11) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
12) місце народження;
13) відцифрований образ обличчя особи;
14) відцифрований підпис особи.

8. Паспорт громадянина України містить напис українською мовою «Паспорт громадянина України є власністю України».

9. До паспорта громадянина України за письмовим клопотанням заявника, а стосовно осіб, які не досягли шістнадцятирічного віку, — їхніх батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших представників може бути внесена також додаткова змінна інформація, передбачена цим Законом.

Стаття 22. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон

1. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон є документом, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України особи, на яку він оформлений, за кордоном і дає право цій особі на виїзд з України і в'їзд в Україну.

2. Кожен громадянин України має право на отримання паспорта громадянина України для виїзду за кордон у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

3. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон оформляється особам, які не досягли шістнадцятирічного віку, на чотири роки, а особам, які досягли шістнадцятирічного віку, — на 10 років.

4. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та складається з м'якої обкладинки, 32 сторінок та сторінки даних.

5. Оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон здійснюється:

1) в Україні — розпорядником Реєстру;
2) за кордоном — ЗДУ.

6. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон містить напис українською та англійською мовами: «Паспорт громадянина України для виїзду за кордон є власністю України» і текст українською та англійською мовами: «Іменем України Міністр закордонних справ України просить усіх, кого це може стосуватися, усіма можливими засобами полегшити поїздку пред'явника паспорта, надавати йому необхідну допомогу та захист».

7. До паспорта громадянина України для виїзду за кордон вноситься така інформація:

1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) громадянство;
8) дата народження;
9) унікальний номер запису в Реєстрі;
10) стать;
11) місце народження;
12) дата видачі документа;
13) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
14) дата закінчення строку дії документа;
15) відцифрований образ обличчя особи;
16) відцифрований підпис особи;
17) дані про перебування на консульському обліку (за бажанням особи або її представника, представника закладу, який виконує функції опікуна чи піклувальника над особою).

8. У паспорті громадянина України для виїзду за кордон за письмовим клопотанням заявника, а стосовно осіб, які не досягли шістнадцятирічного віку, — їхніх батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших представників може бути зазначена також додаткова змінна інформація, передбачена цим Законом.

9. Внесення відомостей до паспорта громадянина України для виїзду за кордон в частині, що стосується оформлення виїзду на постійне проживання за кордон, здійснюється у встановленому законодавством порядку.

10. У разі втрати паспорта громадянина України для виїзду за кордон або закінчення строку його дії під час перебування в Україні громадянина, який постійно проживає за кордоном, оформлення та видача йому паспорта для виїзду за кордон здійснюються розпорядником Реєстру.

11. Для оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон особою, яка проживає за кордоном, крім документів, визначених законодавством, подаються:

1) документ, що підтверджує постійне проживання або тимчасове перебування громадянина України за кордоном (якщо заявник звертається із заявою про оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон до ЗДУ);

2) заява батьків, а якщо батьки не перебувають у шлюбі — того з них, з яким проживає громадянин України, який не досяг шістнадцятирічного віку, або інших представників чи представників закладів, які виконують функції опікунів чи піклувальників над цим громадянином.

12. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон видається заявникові не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня оформлення заяви-анкети на його отримання або не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня оформлення заяви-анкети на його термінове отримання.

13. У разі оформлення заяви-анкети в ЗДУ або одночасного з поданням заяви оформлення особою виїзду на постійне проживання за кордон паспорт громадянина України для виїзду за кордон видається заявникові у строк до трьох місяців.

14. Оформлення і видача особі паспорта громадянина України для виїзду за кордон у зв'язку з необхідністю термінового виїзду за кордон, пов'язаною з нагальною потребою в лікуванні від'їжджаючого, від'їздом особи, яка супроводжує тяжкохворого, чи смертю родича, який проживав за кордоном, здійснюються у строк до трьох робочих днів на підставі документів, що підтверджують необхідність термінового виїзду за кордон.

15. У разі виїзду на постійне проживання за кордон усиновленої іноземцями дитини — громадянина України паспорт громадянина України для виїзду за кордон оформляється і видається головним розпорядником Реєстру у строк до 10 робочих днів.

16. Оформлення і видача замість втраченого або викраденого та обмін паспорта громадянина України для виїзду за кордон здійснюються розпорядником Реєстру (у разі проживання заявника в Україні) чи ЗДУ (у разі постійного проживання або тимчасового перебування заявника за кордоном).

Стаття 23. Дипломатичний паспорт України

1. Дипломатичний паспорт України є документом, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України під час перетинання державного кордону і перебування за межами України та надає право такій особі на виїзд з України і в'їзд в Україну.

2. Дипломатичний паспорт України є дійсним для виїзду з України в усі держави світу та повернення в Україну з усіх держав світу.

3. Дипломатичний паспорт України оформляється і видається у порядку, встановленому Президентом України.

4. Дипломатичний паспорт виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та складається з м'якої обкладинки, 32 сторінок та сторінки даних.

5. До дипломатичного паспорта України вноситься така інформація:

1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) громадянство;
8) дата народження;
9) унікальний номер запису в Реєстрі;
10) стать;
11) місце народження;
12) дата видачі документа;
13) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
14) дата закінчення строку дії документа;
15) відцифрований образ обличчя особи;
16) відцифрований підпис особи.

6. Дипломатичний паспорт України містить напис українською та англійською мовами: «Паспорт є власністю України» і текст українською та англійською мовами: «Іменем України Міністр закордонних справ України просить усі компетентні органи влади безперешкодно пропускати пред'явника цього паспорта, надавати йому необхідну допомогу та захист».

Стаття 24. Службовий паспорт

1. Службовий паспорт України є документом, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України під час перетинання державного кордону і перебування за межами України та надає право такій особі на виїзд з України і в'їзд в Україну.

2. Службовий паспорт України є дійсним для виїзду з України в усі держави світу та повернення в Україну з усіх держав світу.

3. Службовий паспорт України оформляється і видається у порядку, встановленому Президентом України.

4. Службовий паспорт України виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та складається з м'якої обкладинки, 32 або 64 сторінок і сторінки даних.

5. До службового паспорта України вноситься така інформація:

1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) громадянство;
8) унікальний номер запису в Реєстрі;
9) стать;
10) місце народження;
11) дата видачі документа;
12) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
13) дата закінчення строку дії документа;
14) відцифрований образ обличчя особи;
15) відцифрований підпис особи.

6. Усі друковані написи у службовому паспорті України, а також відомості про особу зазначаються українською та англійською мовами.

7. Службовий паспорт України містить напис українською та англійською мовами: «Паспорт є власністю України» і текст українською та англійською мовами: «Іменем України Міністр закордонних справ України просить усі компетентні органи влади безперешкодно пропускати пред'явника цього паспорта, надавати йому необхідну допомогу та захист».

Стаття 25. Посвідчення особи моряка

1. Посвідчення особи моряка є документом, що посвідчує особу, оформляється і видається особі, яка постійно проживає на території країни та обіймає будь-яку посаду на борту судна (крім військового судна), зареєстрованого в Україні чи в інших державах — членах Міжнародної організації праці. Посвідчення особи моряка дає право особі, на яку його оформлено, на виїзд з України і в'їзд в Україну на судні, членом екіпажу якого вона є, а також виїзд з України і в'їзд в Україну в індивідуальному порядку під час прямування чи переходу на інше судно, списання з судна.

2. Посвідчення особи моряка не може бути використано на території України чи інших держав для укладення правочинів та здійснення приватних поїздок за кордон, не пов'язаних з виконанням трудових обов'язків.

3. Протягом перебування особи на судні або в рейсі посвідчення особи моряка зберігається в особи, якій оформлено цей документ. У виняткових випадках за письмової згоди особи, якій оформлено цей документ, з метою надійного збереження посвідчення особи моряка може зберігатися у капітана відповідного судна.

4. Посвідчення особи моряка виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та складається з м'якої обкладинки, 16 сторінок і сторінки даних.

5. Посвідчення особи моряка оформляють і видають капітани морських портів України, за заявами моряків або керівників підприємств, установ, організацій, які уклали трудовий договір з моряками (за наявності заяв-анкет моряків), у місячний строк з дня подання заяв-анкет.

6. Посвідчення особи моряка видається на п'ять років. У разі закінчення строку дії посвідчення особи моряка воно підлягає обміну в порядку, встановленому для його видачі.

7. У разі списання з судна особа, якій оформлено посвідчення особи моряка, повинна невідкладно здати його за місцем отримання.

8. До посвідчення особи моряка вноситься така інформація:
1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) громадянство;
8) дата народження;
9) унікальний номер запису в Реєстрі;
10) стать;
11) місце народження;
12) дата видачі документа;
13) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
14) дата закінчення строку дії документа;
15) відцифрований образ обличчя особи;
16) відцифрований підпис особи.

9. Посвідчення особи моряка містить напис українською та англійською мовами: «Посвідчення особи моряка є власністю України. Цей документ є посвідченням особи моряка відповідно до Конвенції 1958 року № 108 Міжнародної організації праці про національні посвідчення особи моряків».

Стаття 26. Посвідчення члена екіпажу

1. Посвідчення члена екіпажу є документом, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України і видається громадянину України, який належить до складу екіпажу повітряного судна або забезпечує виконання технологічних процесів перевезення, виконання видів польотів або авіаційних робіт чи технічне обслуговування повітряних суден у позабазових аеропортах.

2. Посвідчення члена екіпажу дає право особі, якій його оформлено, на виїзд з України і в'їзд в Україну з метою виконання службових обов'язків.

3. Посвідчення члена екіпажу не може бути використано на території України громадянином України, якому його оформлено, для вчинення правочинів та здійснення приватних поїздок за кордон, не пов'язаних з виконанням службових обов'язків.

4. Посвідчення члена екіпажу виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій.

5. Посвідчення члена екіпажу оформляється і видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері використання повітряного простору України, протягом 30 календарних днів з дати внесення персональних даних особи до ВІС.

6. До подання про оформлення посвідчення члена екіпажу додаються засвідчені в установленому законодавством України порядку копія паспорта громадянина України, копія свідоцтва авіаційного персоналу (льотного складу та інженерно-технічного персоналу) і додатків до нього з відміткою про допуск до виконання міжнародних польотів.

7. Посвідчення члена екіпажу видається на п'ять років.

8. У разі зміни місця роботи або службових обов'язків чи припинення членом екіпажу льотної роботи його посвідчення члена екіпажу повертається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері використання повітряного простору України, який його видав.

9. До посвідчення члена екіпажу вноситься така інформація:
1) назва держави;
2) назва документа;
3) ім'я особи;
4) стать;
5) громадянство;
6) дата народження;
7) місце роботи;
8) посада;
9) унікальний номер запису в Реєстрі;
10) номер документа;
11) дата закінчення строку дії документа;
12) відцифрований образ обличчя особи;
13) відцифрований підпис особи;
14) дозвіл на повторний в'їзд;
15) місце видачі;
16) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код).

Стаття 27. Посвідчення особи на повернення в Україну

1. Посвідчення особи на повернення в Україну є документом, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України (крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті), дає право на в'їзд в Україну та видається громадянам України у разі втрати ними документів, що дають право на виїзд з України і в'їзд в Україну та посвідчують особу під час перебування за межами України.

2. Посвідчення особи на повернення в Україну може бути також видано особам без громадянства, які мають право на постійне проживання в Україні, іноземцям та особам без громадянства, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, у разі втрати ними під час перебування за кордоном виданих в Україні документів, що посвідчують особу та дають право на виїзд з України і в'їзд в Україну.

3. Бланк посвідчення особи на повернення в Україну виготовляється у формі буклета розміром 352,0 х 125,0 міліметра з трьома згинами, обсягом у 8 сторінок та окремою самоклейною сторінкою даних розміром 125,0 х 88,0 міліметра.

4. Посвідчення особи на повернення в Україну оформляється і видається ЗДУ на підставі заяв осіб, визначених цим Законом.

5. Для оформлення посвідчення особи на повернення в Україну особою подаються:

1) заява затвердженого уповноваженим суб'єктом зразка;

2) документ (протокол, довідка), виданий компетентними органами держави перебування, що підтверджує факт звернення особи у зв'язку із втратою документів, що дають право на виїзд з України і в'їзд в Україну та посвідчують особу під час перебування за межами України;

3) дані, що дають змогу у встановленому цим Законом порядку ідентифікувати особу заявника, встановити його місце проживання в Україні та підтвердити належність до громадянства України;

4) у разі внесення до посвідчення даних про дитину — свідоцтво про народження дитини та дві її фотокартки розміром 3,5 х 4,5 сантиметра (для дітей віком від п'яти до шістнадцяти років).

6. Посвідчення особи на повернення в Україну видається протягом одного робочого дня з дня одержання ЗДУ підтверджуючої інформації з бази даних розпорядника Реєстру на запит ЗДУ даних про особу та її громадянство за місцем проживання в Україні.

7. Посвідчення особи на повернення в Україну може бути видано також за клопотанням компетентних органів влади іноземної держави у разі депортації громадян України, затриманих на території інших держав за нелегальне перебування, які підлягають примусовій депортації в Україну та втратили документи, що посвідчують особу і підтверджують громадянство України.

8. Строк дії посвідчення особи на повернення в Україну визначається посадовою особою ЗДУ, відповідальною за його видачу, виходячи з реальної можливості повернення особи в Україну, але не може перевищувати 30 днів.

9. У разі хвороби, нещасного випадку та з інших причин, передбачених законодавством України, строк дії посвідчення особи на повернення в Україну може бути продовжено посадовою особою ЗДУ на шляху прямування особи до України на строк, необхідний для повернення особи на територію України, але не більше ніж на 30 днів.

Про цей факт у місці, відведеному для особливих відміток у посвідченні особи на повернення в Україну, робиться відповідний запис, що засвідчується підписом посадової особи ЗДУ, який скріплюється гербовою печаткою. Посадова особа ЗДУ, яка продовжила строк дії посвідчення особи на повернення в Україну, повинна письмово поінформувати про це ЗДУ, яка видала посвідчення особи на повернення в Україну.

10. До посвідчення особи на повернення в Україну вноситься така інформація:
1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) громадянство;
8) дата народження;
9) унікальний номер запису в Реєстрі;
10) стать;
11) місце народження;
12) дата видачі документа;
13) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
14) дата закінчення строку дії документа;
15) фотокартка особи;
16) підпис особи.

11. Посвідчення особи на повернення в Україну містить текст українською, англійською, французькою, російською та іспанською мовами: «Міністр закордонних справ України просить органи влади іноземних держав сприяти поверненню в Україну особи, зазначеної в цьому посвідченні».

Стаття 28. Тимчасове посвідчення громадянина України

1. Тимчасове посвідчення громадянина України є документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України і видається особі, яка досягла шістнадцятирічного віку, набула громадянства України та взяла зобов'язання припинити іноземне громадянство протягом двох років з дня набуття громадянства України.

2. Тимчасове посвідчення громадянина України оформляється і видається особі, яка проживає в Україні, розпорядником Реєстру за місцем проживання заявника, а в разі постійного проживання особи за кордоном — ЗДУ, не пізніше 10 робочих днів з дати подання заявником документів, визначених у цій статті.

Тимчасове посвідчення громадянина України оформляється і видається особі на строк до двох років.

У разі закінчення строку дії тимчасового посвідчення громадянина України особі, якій його було оформлено, видається нове тимчасове посвідчення громадянина України у порядку, встановленому цим Законом.

3. На вимогу уповноваженого суб'єкта заявник зобов'язаний подати засвідчений у встановленому законодавством порядку переклад тексту паспортного документа або документа, що його замінює та посвідчує особу заявника, українською мовою.

4. Тимчасове посвідчення громадянина України виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та складається з м'якої обкладинки, 8 сторінок та сторінки даних.

5. У разі видачі тимчасового посвідчення громадянина України заявнику повертається паспортний документ або документ, що його замінює та посвідчує особу заявника.

6. До тимчасового посвідчення громадянина України вноситься така інформація:
1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) громадянство;
8) дата народження;
9) унікальний номер запису в Реєстрі;
10) стать;
11) місце народження;
12) дата видачі;
13) дата закінчення строку дії документа;
14) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
15) місце проживання;
16) відцифрований образ обличчя особи;
17) відцифрований підпис особи.

7. До тимчасового посвідчення громадянина України за письмовим клопотанням заявника може бути внесена додаткова змінна інформація, передбачена цим Законом.

8. Тимчасове посвідчення громадянина України містить напис українською та англійською мовами: «Тимчасове посвідчення громадянина України є власністю України».

9. Оформлення, видача замість втраченого або викраденого та обмін тимчасового посвідчення громадянина України здійснюються розпорядником Реєстру за місцем проживання заявника в Україні, а в разі постійного проживання заявника за кордоном — ЗДУ, з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

10. Тимчасове посвідчення громадянина України здається розпоряднику Реєстру за місцем проживання заявника в Україні, а в разі постійного проживання заявника за кордоном — ЗДУ одночасно з документом, що підтверджує припинення особою іноземного громадянства, або з декларацією про відмову від іноземного громадянства, а заявнику видається довідка про реєстрацію особи громадянином України для подальшого оформлення паспорта громадянина України.

Стаття 29. Посвідчення водія

1. Посвідчення водія є документом, що посвідчує особу та її спеціальний статус у частині підтвердження права його власника на керування транспортними засобами.

2. Посвідчення водія виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій.

3. На лицьовому боці посвідчення водія інформація розміщується в такій послідовності:
1) назва держави;
2) назва документа;
3) ім'я особи;
4) дата і місце народження;
5) дата видачі;
6) дата закінчення строку дії;
7) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
8) серія і номер документа;
9) відцифрований підпис особи;
10) категорія;
11) особливі відмітки.

У лівій частині лицьового боку посвідчення водія розміщується відцифрований образ обличчя особи.

4. На зворотному боці посвідчення водія ліворуч друкуються номери та назви полів відповідно до інформації, що вноситься з лицьового боку посвідчення водія, та зазначається така інформація:
1) ім'я особи;
2) дата і місце народження;
3) дата видачі документа;
4) дата закінчення строку дії документа;
5) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
6) серія і номер документа;
7) відцифрований підпис особи;
8) категорія;
9) «Категорія діє з»;
10) «Категорія діє до»;
11) обмеження.

У верхній лівій частині зворотного боку посвідчення водія наноситься одномірний штрих-код.

У нижній частині зворотного боку посвідчення водія зазначається унікальний номер запису в Реєстрі.

Праворуч друкується таблиця, в якій зазначаються категорії транспортних засобів з піктограмами, та інформація про категорії транспортних засобів, право на керування якими підтверджує посвідчення водія, строки дії категорії та обмеження.

5. Назва держави і назва документа зазначаються українською, російською, англійською та французькою мовами. Інформація про прізвище та ім'я особи зазначається українською мовою і латинськими літерами. Всі інші написи у посвідченні водія зазначаються українською та англійською мовами.

6. Оформлення та видача посвідчення водія здійснюються уповноваженим органом у строк до п'яти робочих днів з дня подання необхідних документів.

7. Після закінчення строку дії посвідчення водія проводиться його заміна (у разі пред'явлення старого посвідчення) з урахуванням особливостей, передбачених законодавством про дорожній рух.

8. Посвідчення водія видається на строк, встановлений відповідно до вимог міжнародних договорів України.

Стаття 30. Посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон

1. Посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон є документом, що посвідчує особу без громадянства під час перетинання нею державного кордону України і перебування за кордоном.

2. Посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон є власністю України.

3. Посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та яка складається з м'якої обкладинки, 16 сторінок і сторінки даних.

На обкладинці посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон містяться зображення малого Державного Герба України, назва держави українською мовою та назва документа українською і англійською мовами.

На сторінці даних інформація розміщується в такій послідовності:
1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) дата народження;
8) унікальний номер запису в Реєстрі;
9) стать;
10) місце народження;
11) дата видачі документа;
12) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
13) дата закінчення строку дії документа;
14) відцифрований підпис особи.

У лівій частині сторінки даних розміщується відцифрований образ обличчя особи.

На першій сторінці посередині впоперек угорі надруковано напис українською і англійською мовами: «Цей документ є власністю України і не посвідчує громадянства пред'явника».

Друга і третя сторінки посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон призначені для інформації про дітей, які є особами без громадянства і разом з особою виїжджають за кордон без документів для виїзду за кордон, що вноситься на підставі підтверджуючих документів, поданих особою. Четверта сторінка призначена для особливих відміток. Сторінки з п'ятої до шістнадцятої призначені для проставлення віз і відміток про перетинання особою державного кордону України.

На четверту сторінку посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон вноситься додаткова інформація про особу на підставі її особистої заяви та відповідних підтверджуючих документів.

4. Оформлення та видача посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон здійснюються розпорядником Реєстру протягом 15 робочих днів з дня прийняття необхідних документів, передбачених законодавством.

5. Строк дії посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон становить три роки.

Стаття 31. Посвідка на постійне проживання

1. Посвідка на постійне проживання є документом, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства та підтверджує право на постійне проживання в Україні.

2. Посвідка на постійне проживання є власністю України.

3. Посвідка на постійне проживання виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій.

4. На лицьовому боці посвідки на постійне проживання угорі розміщується зображення малого Державного Герба України, назва держави та назва документа.

Нижче розміщується така інформація:
1) ім'я особи;
2) стать;
3) громадянство;
4) дата народження;
5) унікальний номер запису в Реєстрі;
6) номер документа;
7) дата закінчення строку дії документа;
8) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
9) відцифрований підпис особи.

У лівій частині лицьового боку посвідки на постійне проживання розміщується відцифрований образ обличчя особи.

На зворотному боці посвідки на постійне проживання угорі розміщується напис: «Посвідка є власністю України». Нижче розміщується така додаткова інформація про особу:

1) номер дозволу на імміграцію та уповноважений суб'єкт, що його видав;
2) місце народження;
3) серія та номер паспортного документа;
4) країна, в якій видано паспортний документ;
5) місце реєстрації в Україні.

5. Текст у посвідці на постійне проживання з обох боків виконується українською та англійською мовами.

6. Оформлення та видача посвідки на постійне проживання здійснюються розпорядником Реєстру протягом 15 робочих днів з дати прийняття ним документів, передбачених законодавством.

7. Посвідка на постійне проживання видається строком на один рік.

Стаття 32. Посвідка на тимчасове проживання

1. Посвідка на тимчасове проживання є документом, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства та підтверджує законні підстави для тимчасового проживання в Україні.

2. Посвідка на тимчасове проживання є власністю України.

3. Посвідка на тимчасове проживання виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій.

4. На лицьовому боці посвідки на тимчасове проживання угорі розміщуються зображення малого Державного Герба України, назва держави та назва документа.

Нижче розміщується така інформація:
1) ім'я особи;
2) стать;
3) громадянство;
4) дата народження;
5) унікальний номер запису в Реєстрі;
6) номер документа;
7) дата закінчення строку дії документа;
8) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
9) відцифрований підпис особи.

У лівій частині лицьового боку посвідки на тимчасове проживання розміщується відцифрований образ обличчя особи.

На зворотному боці посвідки на тимчасове проживання угорі розміщується напис «Посвідка є власністю України». Нижче розміщується така додаткова інформація про особу:

1) номер дозволу на використання праці іноземців та осіб без громадянства;
2) місце народження;
3) серія та номер паспортного документа;
4) країна, в якій видано паспортний документ;
5) місце реєстрації в Україні.

5. Текст у посвідці на тимчасове проживання з обох боків виконується українською і англійською мовами.

6. Оформлення та видача посвідки на тимчасове проживання здійснюються розпорядником Реєстру протягом 15 робочих днів з дати прийняття ним документів, передбачених законодавством.

7. Посвідка на тимчасове проживання видається строком на один рік.

Стаття 33. Посвідчення біженця

1. Посвідчення біженця є паспортним документом, що посвідчує особу його власника та підтверджує факт визнання його біженцем в Україні і є дійсним для реалізації прав та виконання

обов'язків, передбачених цим Законом та іншими законами України.

2. Посвідчення біженця є власністю України.

3. Посвідчення біженця виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та яка складається з м'якої обкладинки, 16 сторінок та сторінки даних.

На лицьовому боці обкладинки розміщуються зображення малого Державного Герба України, назва держави та назва документа.

На лівому форзаці надруковано текст: «Цей документ посвідчує особу та підтверджує факт надання їй в Україні статусу біженця».

На сторінці даних інформація розміщується в такій послідовності:

1) відцифрований образ обличчя особи;
2) ім'я особи;
3) дата народження;
4) громадянство;
5) відцифрований підпис особи;
6) держава постійного проживання особи;
7) стать;
8) сімейний стан;
9) рішення уповноваженого суб'єкта про визнання особи біженцем;
10) номер документа;
11) дата видачі документа;
12) дата закінчення строку дії документа;
13) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
14) унікальний номер запису в Реєстрі;
15) місце проживання.

Сторінки з третьої до п'ятої призначені для внесення інформації про дітей, які не досягли шістнадцятирічного віку, та вклеювання фотокарток дітей.

Відомості про дітей вносяться до посвідчення біженця одного з батьків на підставі підтверджуючих документів, що подаються біженцем на вимогу розпорядника Реєстру. У посвідченні біженця другого з батьків зазначається номер посвідчення біженця, до якого внесені відомості про дітей.

У разі відсутності батьків відомості про дітей, які не досягли шістнадцятирічного віку, вносяться до посвідчення біженця діда чи баби, повнолітніх брата чи сестри, опікунів чи піклувальників або іншої особи, яка до прибуття в Україну добровільно чи за звичаями країни походження біженця взяла на себе відповідальність за виховання та утримання дітей.

4. Оформлення та видача посвідчення біженця здійснюються розпорядником Реєстру протягом 15 робочих днів з дати прийняття ним рішення про визнання іноземця або особи без громадянства біженцем в Україні.

5. Посвідчення біженця видається строком на п'ять років.

Стаття 34. Проїзний документ біженця

1. Проїзний документ біженця є документом, що посвідчує особу та надає право особі, якій він оформлений, на виїзд з України і в'їзд в Україну.

2. Проїзний документ біженця є власністю України.

3. Документ виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій, та яка складається з м'якої обкладинки, 16 сторінок та сторінки даних.

На лицьовому боці обкладинки розміщуються зображення малого Державного Герба України, назва держави та назва документа.

На сторінку даних інформація вноситься у такій послідовності:

1) назва держави;
2) назва документа;
3) тип документа;
4) код держави;
5) номер документа;
6) ім'я особи;
7) громадянство;
8) дата народження;
9) унікальний номер запису в Реєстрі;
10) стать;
11) місце народження;
12) дата видачі документа;
13) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
14) дата закінчення строку дії документа;
15) відцифрований підпис особи.

У лівій частині сторінки даних розміщується відцифрований образ обличчя особи.

На першій сторінці впоперек друкується текст відповідно до єдиного зразка, що затверджується Кабінетом Міністрів України згідно з цим Законом, а також зазначається, що документ є власністю України.

На сторінках другій і третій розміщуються відомості про дітей, які не досягли шістнадцятирічного віку, є біженцями і виїжджають за межі України разом з пред'явником документа без документів для виїзду за кордон, з вклеєними фотокартками дітей.

Відомості про дітей вносяться до проїзного документа біженця одного з батьків на підставі підтверджуючих документів, що подаються біженцем на вимогу розпорядника Реєстру. У проїзному документі біженця для виїзду за кордон другого з батьків зазначається номер проїзного документа, до якого внесені відомості про дітей.

У разі відсутності батьків відомості про дітей, які не досягли шістнадцятирічного віку, вносяться до проїзного документа біженця діда чи баби, повнолітніх брата чи сестри, опікунів чи піклувальників або іншої особи, яка до прибуття в Україну добровільно чи за звичаями країни походження біженця взяла на себе відповідальність за виховання та утримання дітей.

Четверта сторінка призначена для особливих відміток.

Сторінки з п'ятої до шістнадцятої призначені для віз і відміток про перетинання особою державного кордону.

4. Оформлення та видача документа здійснюються розпорядником Реєстру протягом 15 робочих днів з дати звернення заявника за отриманням такого документа.

5. Проїзний документ біженця видається на строк дії посвідчення біженця за умови, що посвідчення видано на п'ять років.

Стаття 35. Картка мігранта

1. Картка мігранта є документом, що оформляється іноземцю або особі без громадянства з метою створення та управління національною системою ідентифікації мігрантів.

2. Картка мігранта має загальний стандарт і формат для міжнародного документа посвідчення особи мігранта, за допомогою якого здійснюються контроль за переміщенням мігрантів через кордон, верифікація інформації про мігрантів через національну і міжнародні бази даних правоохоронних органів, отримання статистичних даних з метою вирішення питань соціального забезпечення та оподаткування доходів мігрантів.

3. Картка мігранта виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій.

На лицьовому боці картки угорі розміщуються назва держави, назва документа та зображення малого Державного Герба України.

Нижче розміщується така інформація:

1) ім'я особи;
2) стать;
3) громадянство;
4) дата народження;
5) унікальний номер запису в Реєстрі;
6) номер документа;
7) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
8) дата видачі документа;
9) строк дії документа;
10) відцифрований підпис особи.

У лівій частині лицьового боку картки мігранта розміщується відцифрований образ обличчя особи.

На зворотному боці картки мігранта угорі розміщується напис: «Картка мігранта є власністю України». Нижче розміщується така додаткова інформація про особу:

1) назва та номер документа, що посвідчує особу;
2) держава, в якій видано паспортний документ;
3) місце народження;
4) місце реєстрації в Україні;
5) особливі відмітки.

Усі написи на лицьовому та зворотному боці картки мігранта виконуються українською та англійською мовами, а ім'я особи — відповідно до вимог цього Закону.

4. Оформлення та видача картки мігранта здійснюються розпорядником Реєстру протягом 10 робочих днів з дня прийняття ним документів, передбачених законодавством України.

5. Строк дії картки мігранта становить один рік.

Розділ IV
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Бюджетному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 50-51, ст. 572):

а) у частині першій статті 2:

пункт 15 після слів «як плата за надання послуг» доповнити словами «(включаючи плату за надання адміністративних послуг)»;

у пункті 23 слова «плату за надання адміністративних послуг» виключити;

б) абзац третій частини четвертої статті 13 після слів «надходження від плати за послуги» доповнити словами «(включаючи плату за надання адміністративних послуг)»;

в) пункт 45 частини другої статті 29 виключити;

2) у Законі України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 170; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 11-12, ст. 44; 2009 р., № 18, ст. 247):

а) у другому реченні частини четвертої статті 2 слово «паспорта» замінити словами «паспорта громадянина України»;

б) в абзаці першому частини четвертої статті 8 слова «у двадцятикратному розмірі» замінити словами «у стократному розмірі»;

3) у статті 35 та частині четвертій статті 38 Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 33, ст. 443) слово «паспорта» замінити словами «паспорта громадянина України»;

4) у частині другій статті 12 Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 1, ст. 1) слово «паспорт» замінити словами «паспорт громадянина України»;

5) у частині десятій статті 35 Закону України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 42, ст. 212) слово «паспортів» замінити словами «паспортів громадянина України»;

6) у пункті 16 частини першої статті 1 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 19-20, ст. 179) слова «паспортний документ» замінити словами «паспортний документ іноземця»;

7) у пункті 1 частини першої статті 13 Закону України «Про інформаційні агентства» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 13, ст. 83; 2004 р., № 15, ст. 230) слова «паспортні дані» замінити словами «дані паспорта громадянина України»;

8) у статті 3 Закону України «Про приватизаційні папери» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 24, ст. 352):

у частині другій слово «паспорта» замінити словами «паспорта громадянина України»;

частину четверту викласти в такій редакції:

«4. При видачі приватизаційних паперів громадянину в безконтактному електронному носії паспорта громадянина України робиться відповідний запис»;

9) у частині четвертій статті 18 Закону України «Про донорство крові та її компонентів» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 23, ст. 183) слова «паспортні дані» замінити словами «дані паспорта громадянина України»;

10) у підпункті 5 пункту «б» частини першої статті 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170; 2000 р., № 9, ст. 67) слова «громадянського стану» замінити словами «цивільного стану»;

11) в абзаці другому частини першої статті 13 Закону України «Про видавничу справу» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 32, ст. 206) слова «паспортні дані» замінити словами «дані паспорта громадянина України»;

12) у Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299; 2010 р., № 1, ст. 6; 2011 р., № 11, ст. 69):

а) у пункті 13 частини третьої статті 9 слова «документів суворої звітності» виключити;

б) в абзаці третьому пункту 1 частини другої статті 10 слова «паспортні дані» замінити словами «дані паспорта громадянина України»;

в) у частині дев'ятій статті 19 слова «паспортних даних» замінити словами «даних паспорта громадянина України»;

13) у Законі України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383; 2009 р., № 13, ст. 161):

а) у частині третій статті 43 слово «паспортом» замінити словами «паспортом громадянина України», а після слів «посвідчення особи моряка» доповнити словами «посвідчення члена екіпажу»;

б) у частині другій статті 44 слово «паспортом» замінити словами «паспортом громадянина України»;

14) в абзацах третьому та четвертому частини третьої статті 5 Закону України «Про обіг векселів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 24, ст. 128; 2003 р., № 7, ст. 63; 2011 р., № 4, ст. 21) слова «паспортних даних» замінити словами «даних паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця», слово «паспорта» замінити словами «паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця», а слово «паспорт» — словами «паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця»;

15) у частині третій статті 8 Закону України «Про органи самоорганізації населення» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 48, ст. 254) слово «паспорта» замінити словами «паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця»;

16) у частині п'ятій статті 15 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 47, ст. 251) слово «паспорту» замінити словами «паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця»;

17) у Законі України «Про громадянство України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 13, ст. 65; 2005 р., № 30, ст. 408):

а) абзац дев'ятнадцятий статті 1 виключити;

б) пункти 2 та 5 статті 5 виключити;

в) у частині першій статті 24:

у пункті 7 слова та цифри «паспорти громадянина України, свідоцтва про належність до громадянства України (для осіб віком до 16 років)» замінити словами «паспорти громадянина України», а слова «проїзні документи дитини» виключити;

у пункті 8 слова «паспорти громадянина України, свідоцтва про належність до громадянства України» замінити словами «паспорти громадянина України», а слова «проїзні документи дитини» виключити;

г) у пунктах 8 та 9 частини першої статті 25 слова «проїзні документи дитини» виключити;

18) у частині третій статті 6 Закону України «Про кредитні спілки» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 15, ст. 101) слова «паспорта або документа, який його замінює (а для іноземців та осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, — дані національного паспорта або документа, який його замінює)» замінити словами «паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця»;

19) у тексті Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 29, ст. 392) слово «паспорта» замінити словами «паспорта громадянина України», а слова «серію і номер» та «серію та номер» — словом «номер»;

20) у Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31-32, ст. 263; 2006 р., № 37, ст. 310; 2011 р., № 10, ст. 67):

а) у частині четвертій статті 42:

в абзаці першому слово «паспорт» замінити словами «паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця», а слова «із відповідною відміткою» замінити словами «з відповідним записом в електронному безконтактному носії»;

в абзаці другому слова «сторінки паспорта з відповідною відміткою» замінити словами «з відповідним записом в електронному безконтактному носії паспорта громадянина України»;

б) в абзаці другому частини четвертої статті 45 слова «паспорт із відповідною відміткою» замінити словами «паспорт громадянина України з відповідним записом в електронному безконтактному носії»;

в) у тексті Закону слова «відмітку у паспорті» та «відмітку в паспорті» замінити словами «запис в електронному безконтактному носії паспорта громадянина України», а слово «паспорт» в усіх відмінках замінити словами «паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця» у відповідному відмінку;

21) у пункті 3 частини другої статті 54, в абзацах другому і третьому частини першої статті 56 та абзаці третьому частини першої статті 64 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 47-48, ст. 372; 2012 р., № 37, ст. 443) слова «паспортні дані» замінити словами «дані паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця»;

22) в абзаці п'ятому частини четвертої статті 14 Закону України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 1, ст. 1; 2006 р., № 13, ст. 110) слова «паспорта власника (для нерезидентів — найменування та реквізити належним чином легалізованих документів, що відповідно до законодавства засвідчують особу)» замінити словами «паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця»;

23) у Законі України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 15, ст. 232; 2011 р., № 23, ст. 160):

а) у статті 3:

в абзаці третьому слова «на території якої» замінити словом «де»;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«реєстрація — внесення інформації до Єдиного державного демографічного реєстру про місце проживання або місце перебування особи із зазначенням адреси, за якою з особою може вестися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції»;

б) статті 8 та 9 виключити;

24) у частині четвертій статті 7 Закону України «Про кооперацію» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 5, ст. 35; 2011 р., № 41, ст. 413) слова «паспортні дані» замінити словами «дані паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця»;

25) в абзацах другому та третьому частини сьомої статті 25 Закону України «Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 6, ст. 136) слово «паспорт» замінити словами «паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця»;

26) у Декреті Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113 із наступними змінами):

а) у пункті 6 статті 3:

підпункт «а» викласти в такій редакції:

«а) за видачу паспорта громадянина України у разі обміну замість втраченого чи пошкодженого 2 неоподатковуваних мінімуми доходів громадян»;

в абзаці першому підпункту «б» слова «продовження строку дії» замінити словом «обміну»;

підпункт «в» виключити;

у підпункті «г» слова «продовження строку дії» замінити словом «обмін»;

підпункт «е» виключити;

в абзаці першому підпункту «ж» слова «продовження строку дії» замінити словом «обмін»;

у підпункті «м» слова «прописку громадян або» виключити;

у підпункті «н» слова «продовження строку дії» замінити словами «або обмін»;

б) у частині першій статті 4:

пункт 17 доповнити словами «батьки новонароджених дітей — при отриманні на дитину паспорта громадянина України»;

доповнити пунктом 52 такого змісту:

«52) громадяни — за отримання паспорта громадянина України вперше»;

27) у Законі України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 2-3, ст. 11):

а) у пункті 1 частини другої статті 19 слова «у паспорті відмітку» доповнити словами «або відповідний запис у безконтактному електронному носії паспорта громадянина України»;

б) абзац шостий пункту 1 частини третьої статті 20 викласти в такій редакції:

«унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі та серія, номер і назва документа, з якого взяті відомості до персональної облікової картки»;

28) у пункті 5 частини другої статті 12^2 Закону України «Про інвестиційну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 47, ст. 646; 2012 р., № 36, ст. 416) слова «і мають відмітку у паспорті» замінити словами «і мають відповідний запис у безконтактному електронному носії паспорта громадянина України»;

29) у Законі України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 38, ст. 509):

а) абзац другий частини першої статті 3 доповнити словами «та Єдиного державного демографічного реєстру в обсязі, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;

б) в абзаці другому частини восьмої статті 13 слово «паспорта» замінити словами «паспорта громадянина України»;

в) у частині десятій статті 14 та частині восьмій статті 15 слова «паспортах або паспортних документах» замінити словами «паспортах громадянина України»;

г) у тексті Закону слова «паспорт або паспортний документ» в усіх відмінках і числах замінити словами «паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця» у відповідному відмінку і числі;

30) абзац дев'ятий пункту 1 частини третьої статті 21 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49-51, ст. 376; 2009 р., № 38, ст. 535) викласти у такій редакції:

«унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі та серія, номер і назва документа, з якого взяті відомості до персональної облікової картки».

3. Кабінету Міністрів України:

протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом:

прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Розпочати з 1 січня 2013 року роботи із запровадження оформлення і видачі паспорта громадянина України в регіонах та інфраструктури його функціонування.

Розділ V
ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, видані до дня набрання чинності цим Законом, є чинними до закінчення строку їх дії та не підлягають обов'язковій заміні.

Посвідчення водія, що були видані з використанням зразка бланка, затвердженого органом виконавчої влади Союзу Радянських Соціалістичних Республік, припиняють свою дію з 1 січня 2014 року.

2. Розбудова інфраструктури Єдиного державного демографічного реєстру здійснюється на базі Державної інформаційної системи реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування.

3. За видачу громадянам паспорта громадянина України, що передбачений цим Законом, вперше державне мито не стягується.

4. Кабінет Міністрів України визначає у проекті закону про Державний бюджет України обсяги фінансування заходів, що здійснюються на виконання цього Закону.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 20 листопада 2012 року.
№ 5492-VI.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» щодо державного регулювання нотаріальної діяльності

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383 із наступними змінами) такі зміни:

1. Статті 2^{1} і 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 2^{1}. Державне регулювання нотаріальної діяльності

Державне регулювання нотаріальної діяльності полягає у встановленні умов допуску громадян до здійснення нотаріальної діяльності, порядку зупинення і припинення приватної нотаріальної діяльності, анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю; здійсненні контролю за організацією нотаріату, проведенням перевірок організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства; визначенні органів та осіб, які вчиняють нотаріальні дії, здійснюють контроль за організацією нотаріату, проводять перевірки організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства; визначенні ставок державного мита, яке справляється державними нотаріусами; встановленні переліку додаткових послуг правового і технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, та встановленні розмірів плати за їх надання державними нотаріусами; встановленні правил професійної етики нотаріусів.

Контроль за організацією нотаріату, перевірка організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства здійснюються Міністерством юстиції України, Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Стаття 3. Нотаріус

Нотаріус - це уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Нотаріусом може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як шість років, з них помічником нотаріуса або консультантом державної нотаріальної контори - не менш як три роки, склав кваліфікаційний іспит і отримав свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю. Не може бути нотаріусом особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.

Нотаріусу забороняється використовувати свої повноваження з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.

Нотаріус не може займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності.

Реєстраційна справа приватного нотаріуса зберігається і ведеться відповідно Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі».

2. Абзац третій статті 4 викласти в такій редакції:

«одержувати плату за надання додаткових послуг правового та технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, а також за вчинення приватними нотаріусами нотаріальних дій».

3. Абзац другий статті 5 доповнити словами «дотримуватися правил професійної етики».

4. У частині другій статті 8 слово «стажист» замінити словом «помічник».

5. У частині другій статті 8^{1} слово «стажиста» замінити словом «помічника».

6. У статті 10:

1) у частині четвертій слова «Після проходження стажування» замінити словами «За наявності стажу роботи, визначеного у частині другій статті 3 цього Закону»;

2) частину сьому викласти в такій редакції:

«Особи, які не склали кваліфікаційний іспит, допускаються до наступного його складання не раніш як через рік за поданням відповідно Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі»;

3) частину дев'яту після слів «та Севастополі» доповнити словами «або Нотаріальної палати України»;

4) частину десяту після слів «та Севастополі» доповнити словами «або Нотаріальною палатою України».

7. У частині другій статті 11 слова «в місячний строк з дня її одержання» виключити.

8. У статті 12:

1) у частині першій:

пункт 1 виключити;

у пункті 2:

у підпункті «г» слово «припинення» замінити словом «закриття»;

у підпункті «ж» слово «другою» замінити словом «четвертою»;

підпункт «и» після слова «знищення» доповнити словами «чи втрати»;

доповнити підпунктом «і» такого змісту:

«і) неодноразового порушення нотаріусом правил професійної етики, затверджених Міністерством юстиції України»;

доповнити пунктом 3 такого змісту:

«3) за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, прийнятим на підставі подання Нотаріальної палати України, у разі неодноразового порушення нотаріусом правил професійної етики»;

2) у частині другій слова «в місячний строк з дня його одержання» виключити.

9. Статті 13, 16 і 18 викласти в такій редакції:

«Стаття 13. Помічник нотаріуса

Помічником нотаріуса може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як три роки. Не може бути помічником нотаріуса особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.

Помічник нотаріуса не може займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності.

Помічнику нотаріуса забороняється використовувати свій статус з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.

За дорученням нотаріуса помічник нотаріуса бере участь у прийомі фізичних осіб та представників юридичних осіб, складенні проектів правочинів, свідоцтв, інших документів, пов'язаних із вчиненням нотаріальних дій, і статистичних звітів; вносить записи до реєстру для реєстрації нотаріальних дій, веде діловодство та архів нотаріуса, готує та надсилає за дорученням нотаріуса запити до підприємств, установ і організацій щодо відомостей та документів, необхідних для вчинення нотаріальних дій, а також виконує іншу допоміжну і технічну роботу. Помічник нотаріуса не має права підписувати нотаріальні документи та використовувати печатку нотаріуса.

Помічник нотаріуса зобов'язаний виконувати свої професійні обов'язки відповідно до цього Закону та трудового договору, укладеного з нотаріусом; дотримуватися нотаріальної таємниці; дбайливо ставитися до документів нотаріального діловодства та архіву нотаріуса; постійно підвищувати свій професійний рівень.

Добір кандидатур і прийняття на роботу помічника приватного нотаріуса є виключним правом нотаріуса. З помічником нотаріуса укладається трудовий договір. Нотаріус може мати одного помічника»;

«Стаття 16. Професійне самоврядування нотаріусів

Метою професійного самоврядування нотаріусів є об'єднання на професійній основі зусиль нотаріусів для виконання покладених на них цим Законом обов'язків і забезпечення їхніх прав, представництво професійних інтересів нотаріусів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях, захист професійних інтересів та соціальних прав нотаріусів, сприяння підвищенню професійного рівня нотаріусів та надання їм методичної допомоги, захисту інтересів фізичних і юридичних осіб при заподіянні їм шкоди внаслідок незаконних дій або недбалості нотаріуса.

Професійне самоврядування нотаріусів здійснюється через Нотаріальну палату України та її органи. Нотаріальна палата України є організацією, яка здійснює професійне самоврядування у сфері нотаріату.

Нотаріальна палата України є неприбутковою юридичною особою, має свою печатку. Діяльність Нотаріальної палати України здійснюється відповідно до законодавства та її статуту. Повноваження Нотаріальної палати України визначаються цим Законом та її статутом.

До повноважень Нотаріальної палати України належать: представлення інтересів нотаріальних палат та нотаріусів у державних та інших установах; забезпечення захисту соціальних та професійних прав нотаріусів; участь у проведенні експертиз законопроектів з питань, пов'язаних з нотаріальною діяльністю; забезпечення підвищення кваліфікації нотаріусів та їхніх помічників; контроль за дотриманням нотаріусами правил професійної етики та інші повноваження.

Професійне самоврядування нотаріусів функціонує на засадах законності, гласності, незалежності, демократичності, колегіальності, виборності, обов'язковості членства нотаріусів та виконання рішень органів професійного самоврядування, прийнятих відповідно до їх компетенції, забезпечення рівних можливостей доступу нотаріусів до участі в професійному самоврядуванні.

Членами Нотаріальної палати України можуть бути особи, які отримали свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Розмір членських внесків та інших платежів членів Нотаріальної палати України, необхідних для виконання її функцій, визначає з'їзд нотаріусів.

Нотаріальна палата України реєструється в порядку, визначеному Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом»;

«Стаття 18. Перевірка організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів

Міністерство юстиції України, Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі проводять перевірку організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів.

Порядок проведення перевірки, передбаченої частиною першою цієї статті, затверджується Міністерством юстиції України».

10. У частині другій статті 23 слова «за погодженням з Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України» виключити.

11. У статті 24:

1) у частині третій:

абзаци четвертий і п'ятий виключити;

в абзаці сьомому слова «та трудова книжка, які подаються» замінити словами «який подається»;

2) у частині четвертій слова «та трудова книжка із внесеним до неї приватним нотаріусом записом про реєстрацію приватної нотаріальної діяльності» виключити;

3) частину п'яту викласти в такій редакції:

«Реєстраційне посвідчення видається Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі у семиденний строк після подання заяви. Відмова у реєстрації приватної нотаріальної діяльності допускається у разі, якщо подані документи не відповідають установленим вимогам, а також з підстав, передбачених пунктом 8^{1} частини першої статті 30 цього Закону. Про видачу реєстраційного посвідчення Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі повідомляють державну податкову інспекцію за місцем постійного проживання приватного нотаріуса».

12. Частину другу статті 26 викласти в такій редакції:

«Печатка приватного нотаріуса виготовляється та знищується у порядку, встановленому Міністерством юстиції України».

13. Статтю 27 викласти в такій редакції:

«Стаття 27. Відповідальність приватного нотаріуса

Шкода, заподіяна особі внаслідок незаконних дій або недбалості приватного нотаріуса, відшкодовується в повному розмірі.

Нотаріус не несе відповідальності у разі, якщо особа, яка звернулася до нотаріуса за вчиненням нотаріальної дії:

подала неправдиву інформацію щодо будь-якого питання, пов'язаного із вчиненням нотаріальної дії;

подала недійсні та/або підроблені документи;

не заявила про відсутність чи наявність осіб, прав чи інтересів яких може стосуватися нотаріальна дія, за вчиненням якої звернулася особа».

14. У статті 29^{1}:

1) у пункті 4 частини першої слова «(не більше як один тиждень)» виключити;

2) у частині третій слова «на строк більше одного тижня» замінити словами «на строк більше трьох днів».

15. Статті 32 і 33 викласти в такій редакції:

«Стаття 32. Сплата приватним нотаріусом податків

Приватний нотаріус сплачує податки, встановлені Податковим кодексом України.

Стаття 33. Перевірка організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства

Міністерство юстиції України, Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі проводять перевірку організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства за певний період. Проведення повторної перевірки з тих питань, які вже були предметом перевірки, не допускається, крім перевірки звернень громадян чи юридичних осіб у межах предмета звернення та повноважень Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Перевірка організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства, крім повторних перевірок, передбачених цим Законом, проводиться не частіше одного разу на два роки виключно на робочому місці (у конторі) приватного нотаріуса з обов'язковим повідомленням його про проведення такої перевірки.

Приватний нотаріус зобов'язаний надавати посадовим особам, уповноваженим проводити перевірку, відомості і документи щодо організації нотаріальної діяльності, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства.

У разі виявлення під час перевірки порушень в організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса або неодноразових порушень ним правил нотаріального діловодства Міністерство юстиції України, Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, які проводили перевірку, можуть зупинити або припинити нотаріальну діяльність приватного нотаріуса з підстав та у порядку, передбачених цим Законом.

У разі виявлення під час перевірки неодноразового грубого порушення порядку вчинення нотаріальних дій свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю приватного нотаріуса може бути анульовано у порядку та на підставах, передбачених цим Законом.

Порядок проведення перевірки організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства затверджується Міністерством юстиції України».

16. Пункт 9 частини першої статті 34 викласти в такій редакції:

«9) накладають заборону щодо відчуження нерухомого майна (майнових прав на нерухоме майно), що підлягає державній реєстрації».

17. У частині першій статті 38:

1) у пункті 1 слово «доручення» замінити словом «довіреності»;

2) пункт 4 доповнити словами «у разі смерті одного з подружжя»;

3) доповнити пунктом 16 такого змісту:

«16) видають дублікати посвідчених ними документів».

18. У частині другій статті 48 слова «тотожності громадянина з особою, зображеною на фотокартці» виключити.

19. Статті 70, 82 і 93 виключити.

20. У назві глави 15 слова «пред'явлення чеків до платежу і посвідчення неоплати чеків» виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2013 року.

2. Вимоги абзацу сьомого пункту 1 розділу I цього Закону щодо стажу роботи у сфері права не менш як шість років, з них помічником нотаріуса або консультанта державної нотаріальної контори - не менш як три роки, не поширюються на осіб, які отримали свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю до набрання чинності цим Законом, а також на осіб, які успішно пройшли стажування в державній нотаріальній конторі або приватного нотаріуса і мають право на складання кваліфікаційного іспиту відповідно до статті 10 Закону України «Про нотаріат».

3. Особи, які на день набрання чинності цим Законом є стажистами в державній нотаріальній конторі або приватного нотаріуса, продовжують стажування до закінчення строку, передбаченого контрактом, і мають право на складання кваліфікаційного іспиту відповідно до статті 10 Закону України «Про нотаріат».

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
6 вересня 2012 року.
№ 5208-VI.

Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області від 23.10.2012 року порушено провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Пластар" визнано банкрутом (Справа № /5005/9038/2012).
Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області від 20.11.2012 року введено процедуру розпорядження майном боржника.
Дата порушення справи про банкрутство: 23.10.2012 року.
Номер справи: Справа № 34/5005/9038/2012.
Повне найменування боржника: Товариство з обмеженою відповідальністю "Пластар". Юридична адреса: 49021, м. Дніпропетровськ, вул. Варварівська, 18.
Банківські реквізити: ЄДРПОУ 32905744, ІПН 32905744, р/р 26005060058119, МФО 305299 в ПАТ КБ "Приватбанк" м. Дніпропетровськ.
Справу про банкрутство порушено Господарським судом Дніпропетровської області. Адреса суду: 49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1 - а.
Відомості про розпорядника майна: Яковлева Анастасія Вікторівна (49018, м. Дніпропетровськ, вул. Метростроївська, буд. 12, кв. 109), ліцензія АД № 077516 від 03.09.2012 р.

Постановою Господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) по справі №5016/2309/2012(5/90) від 14 листопада 2012 року Сільськогосподарське закрите акціонерне товариство "Колос", код ЄДРПОУ 00429252, 57032, Миколаївська область, Веселинівський район, с. Зелене, вул. Одеська, 2, р/р №26001054201223 в Миколаївському РУ "ПриватБанк", МФО 326610, визнано банкрутом відповідно до ст. 51 ЗУ "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Відкрито ліквідаційну процедуру та призначено ліквідатором арбітражного керуючого Шибко Олександра Леонідовича (ліцензія АБ № 547953 від 23.12.2010 р., 54025, м. Миколаїв, Проспект Героїв Сталінграду, буд. 20, кв. 65).
Кредиторські вимоги до боржника приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 54025, м. Миколаїв, проспект Героїв Сталінграду, буд. 20, кв. 65.

Господарським судом Івано-Франківської області (76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 16) порушено провадження у справі про банкрутство та введено процедуру розпорядження майном щодо: Житлово-експлуатаційної дільниці №4, справа № 5010/946/2012-Б-23/27, ухвала від 23 жовтня 2012 року, код ЄДРПОУ 19400162, фактична адреса: м. Івано-Франківськ, вул. Військова, 1.
Розпорядник майна - Лотоцький Святослав Володимирович (адреса: м. Івано-Франківськ, вул. Гетьмана Мазепи, 40-А, кв.7; ліцензія серія АД № 077565 від 24.10.2012р.). Претензії кредиторів та заяви інвесторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Запорізької області від 15.11.2012 року у справі № 5009/2914/12 приватне підприємство "Азовагропром" (71108, вул. Орджонікідзе, буд. 103, кв. 89, м. Бердянськ, Запорізької області, код ЄДРПОУ 30694227, р/р № 26000032372001 в АТ "ТАСкомбанк", МФО 339500) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Докієна Олександра Юрійовича (71244, Запорізька область, Чернігівський район, с. Панфілівка, вул. Південна, 2, ліцензія Державного Департаменту з питань банкрутства серія АВ № 547713 від 05.08.2010 р.).

29 листопада 2012 року було проведено державну реєстрацію рішення власника про припинення приватного підприємства "ГРАНІТ-ТРЕЙД", що зареєстроване Печерською районною у місті Києві Державною адміністрацією 11.05.2006 року, місцезнаходження: Україна, 08105, Київська область, Києво-Святошинський район, село Горенка, вулиця Садова, будинок 20, код ЄДРПОУ 34295193, р/р № 26005106144001 в ПАТ "Комерційний банк "Експобанк", МФО 322294.
Головою ліквідаційної комісії призначено Писаренка Максима Олександровича (тел. 044 278-89-05).
Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 08105, Київська область, Києво-Святошинський район, село Горенка, вулиця Садова, будинок 20.

Постановою Господарського суду Івано-Франківської області (76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 16) від 23.11.2012р. по справі № 5010/2366/2011-Б-23/84 було визнано банкрутом Житлово-експлуатаційну організацію № 8, код ЄДРПОУ 19400209, фактична адреса: м. Івано-Франківськ, вул. Будівельників, 4, та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Лотоцького Святослава Володимировича (ліцензія серія АД № 077565 від 24.10.2012р., м. Івано-Франківськ, вул. Гетьмана Мазепи, 40-А, кв.7).

Постановою Господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) від 22.11.2012р. у справі № 5015/4724/12 визнано банкрутом Агроторгове селянське Товариство з обмеженою відповідальністю "Солонківське" (81131, Львівська обл., Пустомитівський р-н., с. Солонка, ЄДРПОУ 00854386) та відкрито ліквідаційну процедуру,
Ліквідатором у справі призначено арбітражного керуючого Чорнія Мар'яна Володимировича (ліцензія АВ № 456604 від 11.06.2009, адреса для кореспонденції: 79019, м. Львів, вул. Гайдамацька, 11).

Постановою господарського суду Хмельницької області від 13.11.2012 року по справі № 2/5025/1192/12 Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю "Поділля " с. Нове Поріччя Городоцького району, ідентифікаційний код 03787822 визнаний банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Матущака Віктора Івановича, ліцензія АГ № 594867 від 12.07.2011р. (29000, м. Хмельницький, вул. Г. Сковороди , 14, кв. 151).

Постановою господарського суду Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) від 15.11.2012 року по справі № 10/5026/1335/2011 товариство з обмеженою відповідальністю "Сміла-ресурси" (20700, Черкаська область, м. Сміла, вул. Промислова, 12, р/р 26002000400831 в ПАТ "КБ Промекономбанк", МФО 334992, код ЄДРПОУ 33515107) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Голінного Андрія Михайловича, ліцензія серії АВ № 456347 від 05.02.2009 року, 18035, м. Черкаси, вул. Канівська, 7, кв. 66.

Святошинський районний суд м. Києва (03148, м. Київ, вул. Я. Коласа, 25) викликає Красільнікова Олексія Геннадійовича в якості відповідача по цивільній справі за позовом Красільнікової В.І. до Красільнікова О.Г. про визнання особи такою, що втратила право користування жилим приміщенням на 20.12.2012 року на 10 год. 00 хв. В разі неявки та неповідомлення суд про причини неявки в судове засідання справа буде розглядатися у відсутності відповідача за наявними у справі доказами.

Постановою господарського суду Чернівецької області (58000, м.Чернівці, вул. О.Кобилянської, 14) від 13 листопада 2012 року по справі № 5027/104-б/2012 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру товариство з обмеженою відповідальністю "Дружба"(юридична адреса: 60100, Чернівецька обл., Кельменецький р-н, с. Перківці, код 30823901, р/р26006270809 в АТ "Райфазен Банк Аваль"МФО380805)
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рабанюка Віктора Степановича (ліцензія сер. АБ № 547815 від 19.10.2010 року), що мешкає за адресою: 58022, м. Чернівці, вул. Залозецького 38/1.
Претензії кредиторів приймаються в тридцятиденний термін з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Чернівецької області (58000, м.Чернівці, вул. О.Кобилянської, 14) від 05 листопада 2012 року по справі № 5027/356-б/2011 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Комунального підприємства Кельменецьке об'єднання по агропромисловому будівництву "Райагробуд"(юридична адреса: 60100, Чернівецька обл., смт. Кельменці, вул. Маршала Жукова 9, код 03587980, р/р26006275257 в АТ "Райфазен Банк Аваль"МФО380805)
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рабанюка Віктора Степановича (ліцензія сер. АБ № 547815 від 19.10.2010 року), що мешкає за адресою: 58022, м. Чернівці, вул. Залозецького 38/1.
Претензії кредиторів приймаються в тридцятиденний термін з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області (вул. Куйбишева, 1а, м. Дніпропетровськ, 49600) від 27.11.2012р. у справі № Б29/122-09 Закрите акціонерне товариство "Углеводород" (код ЕДРПОУ - 32930912, вул. Залізнична, 5, с. Новоолександрівка, Синельниківський район, Дніпропетровська область, 52561) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено Клименка С.А. (п/с 2144, м. Дніпропетровськ, 49034).
Претензії кредиторів приймаються, протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) постановою від 12.11.2012р. по справі № 01/5026/965/2012 визнав банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру щодо Комунального підприємства "Кам'янське виробниче управління житлово-комунального господарства" (код ЄДРПОУ 03356944, адреса: 20800, Черкаська область, м. Кам'янка, вул. Заводська, 2А, р/р 2600613894 в АТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Черкаси, МФО 354411).
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Назаренка Сергія Анатолійовича (ліцензія № 547997 серія АВ від 24.01.11р.). Поштова адреса: 18029, м. Черкаси, вул. Сумгаїтська, 7.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) ухвалою від 15.11.2012 р. порушена справа №18/1984/12 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Електропрогресс" (м. Кременчук, вул. Профспілкова, 1, ідентифікаційний код 31708201). Розпорядником майна ТОВ "Електропрогресс" призначено арбітражного керуючого Багмета С.В. (ліцензія: серія АД № 040827 від 26.07.2010 р.; місце проживання: м. Запоріжжя, вул. Чумаченько, 7/20).
Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Рівненської області (вул. Набережна, 26а, м. Рівне, 33013) від 27 листопада 2012 р. № 5019/155/11 визнано банкрутом фізичну особу-підприємця Заїку Олександра Васильовича (м. Рівне, вул. Кавказька, 15/22, ІК 2601712757) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Франка Олега Павловича ліцензія № 566988 від 10.10.2011 р., (33001, м. Рівне, вул. Гур'єва, 13).

В зв'язку із допущеною технічною помилкою в тексті оголошення, надрукованого в газеті "Голос України" № 223 (5473) від 23.11.2012 р., про ліквідацію ТОВ "Тотал Систем", у тексті слід читати: "Постановою Господарського суду Київської області".

Ухвалою Господарського суду Волинської області (43010, м. Луцьк, пр-т. Волі, 54а) від 16.11.2012 по справі №5004/1441/12 порушено провадження у справі про банкрутство та відкрито процедуру санації Спільного українсько-польського підприємства у формі товариства з обмеженою відповідальністю "АНСЕР-УКРАЇНА" ЛТД (43017, м. Луцьк, вул. Ранкова, 1, код ЄДРПОУ 30887525, рахунок 26005234108001 в ВГРУ ПАТ КБ "ПриватБанк", МФО 303484).
Керуючим санацією призначено Ясуру Ігоря Борисовича (адреса для кореспонденції: 43017, м. Луцьк, вул. Ранкова, 1).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Матвіїва Вадима Миколайовича, ід. номер 2777406977, ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства серія АВ №547788 від 30.09.2010, адреса для кореспонденції: 43025, м. Луцьк, вул. Кривий Вал, 34, офіс 308.
Вимоги кредиторів та (або) заперечення проти здійснення процедури санації керівником боржника приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) Ухвалами від 02 листопада 2012 р. та 19 листопада 2012 р. по справі №5016/2351/2012(18/58) про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Порт-Сервіс" (ідентифікаційний код 31096410, м. Миколаїв, вул. Шевченка, 42/18, банківські реквізити: поточний рахунок 2600130522801 в ПАТ "Банк Кредит Дніпро" Миколаївське відділення, МФО 305749, ІПН 310964114038, свідоцтво платника ПДВ 100160594) порушено провадження за загальною процедурою відповідно до ЗУ "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" та введено процедуру розпорядження майном.
Розпорядник майна - Безабчук Алла Володимирівна (ліцензія серії АВ №499215 від 17.02.2010р., адреса: 54056, м. Миколаїв, а/с 14, тел. 067-510-11-29). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21/ Шаумяна, 4) Постановою від 26.11.2012 року по справі № 25/141/09 визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю Виробничо-будівельний комбінат "Моноліт", код ЄДРПОУ 13608275 (72319, Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Кірова, 188а, р/р 26006002026002 в ПАТ "ТАСкомбанк", м. Київ, МФО 339500) та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Кравченка Радіона Миколайовича (ліцензія Міністерства юстиції України АВ № 600690 від 22.03.2012 року, 71504, Запорізька обл., м. Енергодар, пр-т Будівельників, 15 кв.21, реєстраційний номер 2535611517), тел./факс (06139) 4-03-89.

Постановою Господарського суду міста Києва від 15.11.2012 р. у справі № 5011-28/12822-2012 Товариство з обмеженою відповідальністю "Центр соціально-психологічної реабілітації" (02225, м. Київ, вул. Бальзака, буд. 22, код ЄДРПОУ 33883277) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Можаровського Віталія Володимировича (ідентифікаційний номер: 2325309459).
Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення за адресою: 04210, м. Київ, пр. Героїв Сталінграду, 4, корп. 5, кв. 80.

Постановою Господарського суду Донецької області від 08.11.2012 року по справі № 5006/27/132б/2012 Товариство з обмеженою відповідальністю "Міком" (Донецька область, м. Горлівка, пр. Леніна, б. 152, кв. 6, код ЄДРПОУ 24070933) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура строком на три місяці - до 08.02.2013р. Ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Ригованова Руслана Олександровича (ліцензія серії АВ № 456346, ідентифікаційний номер 2724014716, м. Горлівка, 84617, вул. Свердлова, б. 10, кв. 1).
Претензії до банкрута приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5) від 22 листопада 2012 року по справі № 5023/5122/12 товариство з обмеженою відповідальністю "МАГНУМОІЛ" (код ЄДРПОУ 37008890; адреса: 61017, м. Харків, вул. Сіріківська, б. 1) визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено ініціюючого кредитора - ТОВ "СТОУН-ТОРГ" (ЄДРПОУ 37998781; 61052, м. Харків, вул. Ярославська, б. 13/18); для листів: 61052, м. Харків, вул. Ярославська, б. 13/18. Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5) від 22 листопада 2012 року по справі № 5023/5143/12 товариство з обмеженою відповідальністю "ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО "ПЛАТІНУМ" (код ЄДРПОУ 37008864; адреса: 61052, м. Харків, вул. Карла Маркса, б. 32) визнано банкрутом та розпочато ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено ініціюючого кредитора - ТОВ "СТОУН-ТОРГ" (ЄДРПОУ 37998781, 61052, м. Харків, вул. Ярославська, б. 13/18); для листів: 61052, м. Харків, вул. Ярославська, б. 13/18. Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Хмельницької області від 19.11.12. (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) у справі № 2/5025/846/12 визнано банкрутом ТОВ "ЛТД" (адреса: 29000, м. Хмельницький, вул. Свободи, 8-б; код 22767593) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Яроша Василя Юрійовича (ліцензія АВ № 456559 від 21.05.2009 р.; 29000, м. Хмельницький, вул. Тернопільська, 18/1, кв. 28).

Утраченные полисы страхования гражданской ответственности водителей транспортных средств страховой компании "HDI" № АВ 0204425, АВ 0204426, АВ 0204428 считать недействительными.

Вважати довідку 4-ОПП Товариства з обмеженою відповідальністю "Укрсервіс" недійсною у зв'язку з втратою.

Ліквідується ТОВ "КХП ЗІДА", ЄДРПОУ 36258959.
З претензіями звертатися протягом двох місяців за телефоном: (06471)3-14-03.

ДЕНЬ

№ 231 (5481) СЕРЕДА, 5 ГРУДНЯ 2012

Сьогодні 5 грудня в Україні хмарно, у більшості областей сніг, мокрий сніг, ожеледиця. На півдні без опадів. Вітер північно-західний, південно-східний, 5—10 м/с. Температура вночі 1—5 градусів морозу, в південних областях від 1 морозу до 1 тепла. Удень 2—5 градусів морозу, на сході близько 0, на півдні 5—7 тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 5 ГРУДНЯ

1904. Народився Михайло Дерегус — український графік і живописець («Тарас Бульба на чолі війська», «Тарас слухає кобзаря»), народний художник СРСР. **1917.** У Києві відкрито Українську державну академію мистецтв. Першим її ректором став видатний український графік Георгій Нарбут. **1971.** У Буенос-Айресі (Аргентина) відкрили пам'ятник Тарасові Шевченку. **1976.** На Південному гірничо-збагачувальному комбінаті (Кривий Ріг) змонтовано найбільший у світі магнітний сепаратор. **1994.** В обмін на відмову України від ядерної зброї у Будапешті (Угорщина) підписано меморандум про надання Україні гарантій безпеки з боку ядерних держав США, Великої Британії та Росії. **2001.** Розпочався перший Всеукраїнський перепис населення.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...у Житомирі новосілля

Два житлових будинки по 56 квартир введено в експлуатацію в Житомирі. У кожному помешканні — автономне опалення. Квартири оснащені сучасною вентиляційною системою, яка унеможливлює накопичення газу в приміщеннях. У санвузлах — підлога з підігрівом. Зовнішні стіни ефективно утеплені, тож коефіцієнт енергозбереження тут удвічі перевищує норми по Україні. Новобудови розташовані у житловому масиві «Фаворит», зведення якого розпочалося наприкінці минулого року. Комплекс займатиме 8 гектарів і включатиме ще чотири будинки — три семиповерхові і один дев'ятиповерховий. Поряд збудують супермаркет, дитсадок, приймальний пункт хімчистки-пральні, ресторан і кафе, відділення банку, стоматологічний кабінет, аптеку, дитячі і спортивні майданчики, автостоянку.

Понад половина помешкань у новобудові вже мають своїх власників. На Житомирщині розмірковують, як зробити житло дешевшим і доступнішим. Знизити вартість квартир планують за рахунок використання місцевих будівельних матеріалів. Буде внесено і корективи у планування будинків: попит на однокімнатні квартири виявився меншим від очікуваного.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Фото Катерини ТАРАНОВСЬКОЇ.

...у Криму побудують меморіал пам'яті жертв концтаборів

У Криму з'явиться ще один меморіал. Оргкомітет зі створення комплексу жертвам фашистського концтабору, що містився в роки Великої Вітчизняної війни на території радгоспу «Красний», очолив голова кримського парламенту Володимир Константинов. Відповідне рішення було ухвалено на засіданні Президії Верховної Ради АРК. До порядку денного сесії кримського парламенту внесуть питання про оголошення території колишнього концтабору історичною пам'яткою місцевого значення.

Із червня по квітень 1944 року в Криму існувало кілька концентраційних і пересильних таборів. Два такі об'єкти розташовувалися на околицях Сімферополя, на території так званого картопляного містечка у радгоспі «Красний». Тут утримували кілька тисяч ув'язнених. Частину з них потім відправили на примусові роботи до Німеччини, а частину (близько 8000 осіб) знищили.

Роман ЧЕРЬОМУХІН.

Крим.

Подарунки для дітвори вже готують помічники Діда Мороза

Новий рік і Різдво дітвора без подарунків не уявляє. А найкращі подарунки для неї — це, насамперед, солодкі смаколики, тож у їх виробників перед святами роботи додалося.

— На замовлення наших давніх партнерів з Латвії, Литви, Естонії, Грузії вже випустили і відправили за кордон п'ятдесят тисяч святкових наборів цукерок. Ще близько двохсот тисяч наборів виготовляємо для маленьких українців, і десять тисяч із них плануємо не продати, а подарувати підшефним зі шкіл-інтернатів, сиротам із сімей опікунів, дітворі з обмеженими фізичними можливостями, — каже генеральний директор Херсонської кондитерської фабрики Ганна Дронова.

Передноворічну виставку солодощів начальник відділу Херсонської кондфабрики (ліворуч) Наталя Граневська і технолог підприємства Анастасія Веретенник підготували разом з Дідом Морозом.

Херсонська кондфабрика — найстарше і єдине в області кондитерське підприємство, яке діє вже 95 років і випускає продукцію на одинадцять мільйонів гривень щомісяця. Однак якщо в радянські роки вона поставляла свою продукцію лише у республіки СРСР, то нині у неї значно додалося замовників як із ближнього, так і з далекого зарубіжжя, які добре розкуштували смак херсонських цукерок, вафель і печива.

Секрет успіху фабрики у тому, що фірмові солодощі тут виготовляють винятково за традиційною рецептурою, без застосування жодних хімічних добавок, ароматизаторів і барвників. Абрикоси та вишні для наповнювачів шоколадних цукерок бригади працівників підприємства заготовлювали влітку в степових садах Голопристанського та Цюрупинського районів Херсонщини, вибираючи найкращі фрукти буквально поштучно, натуральний коньяк замість есенції закуповують у відомої агрофірми «Таврія», молоко — теж у місцевих молокозаводів. І лише какао-боби доводиться імпортувати — у нас, як відомо, вони просто не ростуть.

Буває, що передноворічне зростання споживчого попиту деякі наші комерсанти і виробники використовують як можливість збути солодощі, які залежалися на складах. А от Херсонська кондфабрика дотримується іншої політики. По-перше, у неї на складах залежуватися просто немає чому, тому що товар розходиться вмить. А по-друге, спеціально для наповнення дитячих подарунків місцеві кондитери випустили ексклюзивні цукерки-гіганти різних найменувань, розміри та вагу яких збільшено удвічі порівняно з тими, які зазвичай надходять у торговельну мережу. Тож тепер клієнти лише їх і вимагають: через ажіотаж контактний телефон підприємства (0552) 26-50-97, за яким приймають замовлення на святкові набори, до того «розпіксь», що сам відділ збуту кондитери жартома перейменували у «диспетчерську Діда Мороза».

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Фото автора.

Повертають річечці добру славу

У Луцьку розпочато розчистку русла річки Сапалаївки. Для цього з державного бюджету виділено 900 тисяч гривень. Проте роботи ускладнюються тим, що в багатьох місцях впритул підступає міська забудова.

Про гірку долю Сапалаївки наша газета писала у статті «Чи виживе річечка в центрі Луцька?» в номері за 7 серпня 2010 року. А тим часом прикро дивитися на весь той непотріб, який піднімають екскаватори. А старожили пригадують, як купалися в Сапалаївці, які смачні були зловлені в ній линки, карасі та в'юни. Тепер це річка-смердючка, яку вже не один луцький градоначальник прагне заховати у трубу. Тож, може, теперішньому міському голові Миколі Романюку пощастить повернути Сапалаївці добру славу. Принаймні, за останні два роки на її берегах регулярно проводять міські толоки з прибирання сміття, є намір омолодити насадження на берегах та вирвати сухостій.

Ще одну мету поставила міська влада: потрібно знайти горе-господарів, які самовільно скидають у Сапалаївку каналізаційні стоки. Їм, обіцяють, буде непереливки.

Запланований на цей рік обсяг робіт завершать у середині грудня. Наступного року хочуть почистити й розташовані у верхів'ї Сапалаївки Теремнівські стави.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: такий вигляд має сьогодні Сапалаївка в районі вулиць Шопена та Ярощука.

Фото автора.

Над номером працювали:
Віталій ЖЕЖЕРА, Алла ДОДАТКО, Сергій БОРИСЕНКО.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2012 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).

Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 27611
Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

